

glasilo občine prevalje
december 2016

10. obletnica medenega in 5. obletnica slovesnega zajtrka

2006 - 2011 - 2016

PRILAGODENA EKSPANZIJA

ODLIČJA OBČINE PREVALJE ZA LETO 2015	4
PRESEŽKI NAŠIH OBČANOV IN DRUŠTEV	8
GOSPODARSTVO, PODJETNIŠTVO	15
KOMUNALNO CESTNO GOSPODARSTVO	20
PROMET	24
MLADI TALENTI	26
PROSTOVLJNO GASILSKO DRUŠTVO PREVALJE	28
ŠOLSTVO	29
VRTEC KROJAČEK HLAČEK	33
ZDRAVJE V OBČINI PREVALJE	38
JUBILEJI	42
DOGODKI	53
ŠPORT	60
JESENSKA SREČANJA	61

Spoštovani občani,
prihaja praznični čas, namenjen
počitku, nabiranju nove energije,
druženju z najdražjimi. Ob izteku leta
čestitam ob dnevu samostojnosti in
enotnosti, voščim prijetne božično-
novoletne praznike.

*Želim srečno ter zdravja
polno leto 2017.*

ŽUPAN
DR. MATIČ TASIČ

Cenjene
občanke in
spoštovani
občani!

Ob zaključku leta se nam pleče v mislih: Nam je uspelo, smo izpolnili obljubljeni, smo dosegli zastavljeno ...? Mnogo je bilo storjenega, odvisni smo od raznih dejavnikov, od razpisov, od države in njihove zelene luči za najpomembnejše – za čistilno napravo, kmalu upamo na uresničitev. Uspelo nam je na razpisu Ministrstva za gospodarski razvoj in za sofinanciranje vlaganj v ekonomsko-poslovno infrastrukturo za obdobje 2016-2017. Pridobili smo nepovratna sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj za investicije za Poslovno cono Prevalje, ki zajema komunalno opremljanje Poslovne cone na območjih Nicina, Lahovnikovo ter Lesna v vrednosti približno 930.000 EUR. Odobren je že nekaj let načrtovan projekt ureditve ceste krožišče–krožišče, dela začnemo do poletja. Po izstopu sosednje občine iz skupnega komunalnega podjetja je v nastajanju novo oblikovanje komunalnega podjetja s pokopališčem Barbara. Naše osnovno vodilo je: čim ceneje in s čim manj stroški, najboljše za naše občane. Predstavljamo vam projekte, ki jih načrtujemo za leto 2017, z njimi smo uspeli na razpisih. Idej in potreb je veliko, korak za korakom bomo sledili zastavljeni viziji in pomagali enakomerno razvijati občino.

V bližnji preteklosti je bilo kar nekaj naravnih ujm, od poplav do plazov ... Hvala gasilcem in vsem, ki ste takoj nudili pomoč. Zahvaljujem se humanitarnim in nevladnim organizacijam, vsem krvodajalcem in vsem, ki s svojimi donacijami pomagata pomoči potrebnim z zbiralnimi akcijami ali v drugih oblikah. Humanitarnost naših ljudi je neizmerna. Hvala vam.

Za Slovence je največja vrednota zdravje. Predstavljamo vam raziskavo Nacionalnega inštituta za zdravje po občinah v Republiki Sloveniji in analizo zdravja občanov v naši občini. Človek ne potrebuje samo zdravega duha, temveč tudi zdravo telo, ki ga razvija z gibanjem in športnimi dejavnostmi. Temu sledimo tudi v naši občini, ustvarjamo pogoje in urejamo območja za športno udejstvovanje z igrali, igrišči, pohodnimi potmi, športnimi aktivnostmi za vse generacije – in še jih bomo razvijali. Dan zdravja in humanitarnosti na Jesenskih srečanjih je s svojo vsebino dobra spodbuda za občane; sami lahko zase naredimo največ, zdrava lokalna hrana, gibanje, vsakodnevna hoja – uresničujemo priporočila naših zdravstvenih delavcev.

Občina Prevalje na osnovi Zakona o lokalni samoupravi, Statuta Občine Prevalje in Odloka o priznanjih in nagradi Občine Prevalje imenuje častnega občana, podeljuje domicil in nagrado, priznanja Občine Prevalje, Sušnikova priznanja za kulturo in priznanja za šport. Podeljena odličja so znak družbenega priznanja in zahvale našim občanom in spodbuda za uresničevanje napredka, večanje ugleda in uveljavljanje naše lokalne skupnosti v širšem prostoru.

ČASTNI OBČANI OBČINE PREVALJE

1987

MITJA ŠIPEK,
častni občan Občine Ravne
na Koroškem in Prevalje

Za bogat prispevek k znanosti in za trajen ustvarjalni delež v ljubiteljski kulturi kot ambasador koroške kulture.

2003

LOJZE LEBIČ

Za povezanost rodnih Prevalj in Koroške v glasbeni, bogato umetniško izpovedni življenjski opus.

2006

STANKO LODRANT

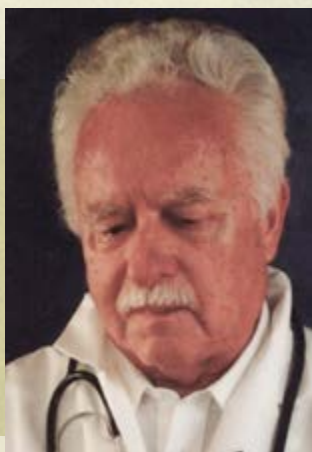
Za bogato ustvarjalno delo na mnogih področjih, zlasti pri vzgoji mladih.

2009

Dr. IVAN REBERNIK

Za neprecenljivo poslanstvo in ugled, ki ga je s svojim delom v Vatikanu doprinesel domovini in Prevaljam.

2010

**Prim. DRAGO
PLEŠIVČNIK, dr. med.**

Za življenjsko poslanstvo in ugled, ki ga je s svojim strokovnim delovanjem v zdravstvu in družbenem življenju doprinesel Koroški in širši domovini.

2013

MAKS PARADIŽ

Za trajno poslanstvo in odnos do razvoja in rasti okolja, za izboljšanje kakovosti življenja v občini Prevalje.

NAGRADA OBČINE PREVALJE ZA LETO 2015

KULTURNO DRUŠTVO ART KARINTA

Kulturno društvo Art Karinta je opozorilo nase z izjemno likovno prisotnostjo v prostoru, še zlasti pa s slikarsko-kiparskim taborom, ki povezuje ljubiteljske ustvarjalce vseh generacij v širšem koroškem in mednarodnem prostoru.

SUŠNIKOVA PRIZNANJA

SREBRNO SUŠNIKOVO PRIZNANJE

SILVO GORENŠEK

Silvo Gorenšek je s svojo dolgoletno predanostjo in prepoznavnostjo na področju glasbene umetnosti pomembno prispeval k rasti kulturnega in družbenega življenja v občini Prevalje in širši Koroški.

BRONASTO SUŠNIKOVO PRIZNANJE

RENATA MIRKAC

Renata Mirkac je pridelala pomemben delež na kulturnem in glasbenem področju občine in kot odlična koncertantka na klavirju in orglah z uspehom uvaja mlade v svet glasbene umetnosti.

PRIZNANJA ZA ŠPORT

ZLATO PRIZNANJE ZA ŠPORT

MAKS PUČELJ

Maks Pučelj je pustil izjemne sledi v športu z organizacijskim in pionirskim delom ter razvojem rekreativnega športa, ključno vlogo je odigral pri razvoju nogometa na Prevaljah, športa na Holmcu ter športnega življenja v občini.

SREBRNO PRIZNANJE ZA ŠPORT

IVAN KOMPREJ

Srebrno priznanje za šport je Ivan Komprej prejel za predano dolgoletno povezovalno delo na področju planinske dejavnosti, za zaslužno in častno planinsko vodništvo na planinskih poteh v občini Prevalje ter širši Koroški in drugje.

BRONASTO PRIZNANJE ZA ŠPORT

ŠPORTNO DRUŠTVO ŠENTANEL

Športno društvo Šentanel predano in razvejano uresničuje in nadaljuje pionirsko delo na področju športa, ki povezuje Šentanel, Jamnico in Suhi Vrh, ter navdušuje mlade za vrhunsko športno dejavnost z izjemnimi rezultati.

PRIZNANJA OBČINE PREVALJE

TURISTIČNA KMETIJA PLODER

Turistična kmetija Ploder v Šentanelu je ena prvih turističnih kmetij v občini Prevalje, privablja goste s stalno kakovostjo, tradicijo in družinsko turistično dejavnostjo, s čimer se je leta 2012 uvrstila na prvo mesto v Sloveniji.

DOROTEJA ENCI

Doroteja Enci je s svojo umetniško ljubiteljsko dejavnostjo v tretjem življenjskem obdobju vzor številnim mladim, aktivna je v lokalni skupnosti, kjer je s svojim delom pustila trajno sled.

TURISTIČNA AGENCIJA CARINTA PREVALJE

Turistična agencija Carinta Prevalje je prejela priznanje za razvijanje tradicije turistične dejavnosti, za petindvajset let vztrajanja in rasti podjetja in sodelovanja s krajem.

ŠPORTNIKI LETA 2015

Na predlog Komisije za šport in po potrditvi župana Občine Prevalje se za vrhunske rezultate in presežke najboljšim športnikom v občini podelijo plakete za leto 2015.

NAJPERSPEKTIVNEJŠI ŠPORTNIK LETA 2015 DO 15 LET

EMIR KUNIĆ

Je uspešen karateist, član Karate kluba traditional karate DO Prevalje, z odličnimi rezultati; na državnem prvenstvu JKA karateja v Celju je dosegel v kategoriji starejši dečki KATA A 3. mesto in v kategoriji starejši dečki KUMITE 2. mesto. Na drugem pokalnem turnirju v Divači je dosegel v kategoriji starejši dečki KUMITE 1. mesto.

ŠPORTNIKI LETA 2015

VID PERŠAK

Je nadarjen gorski kolesar, član ORBEA – GEAX MTB kolesarskega kluba Črni Vrh. Za njim je bleščeča športna kariera; niza uspehe za uspehom, dosega najvišja mesta na domačih, evropskih in svetovnih prvenstvih. Leta 2015 je postal državni prvak v gorskem kolesarstvu, zmagal je na vseh tekmah za pokal SloEnduro, je zmagovalec skupne razvrstitve v sezoni 2015; na evropskem prvenstvu je osvojil 3. mesto, kot edini član slovenske reprezentance je nastopil na petih tekmah svetovnega pokala Enduro World Series. V svetovnem pokalu je med mladinci dosegel 4. mesto.

Prejemniki odličij za leto 2015 na podelitvi ob prazniku Občine Prevalje, z njimi so: Bogdan Pupavac, predsednik Komisije za šport; Rafael Škufca, predsednik Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja župan dr. Matic Tasič.

V SPOMINSKEM PARKU ODKRILI POMNIK DR. LJUBI PRENNER

»Moji starši so se poročili oktobra 1905 v stolnici v Mariboru ob 5. uri zjutraj pri prvi maši. Nato sta se s starim pohištvom, ki sta ga kupila v Rušah od nekih starih zakoncev, preselila na Prevalje na Koroško v hišo Peregrina Gostenčnika, kjer sem se rodila 19. 6. 1906, moja sestra Josipina pa 17. 3. 1908.«

(Prenner 1970)

Tako je leta 1970 začela pripoved o sebi dr. Ljuba Prenner na spodbudo dobre prijateljice Mimike Krenker Mrzel, p. d. pri Bučineku v Šmiklavžu. Družina Prennerjevih se je zaradi očetove službe pogosto selila. Zgodnja otroška leta je preživela Na Fari. Na pročelju Pečejeve hiše je Občina Prevalje ob stoti obletnici pisateljice rojstva leta 2006 namestila spominsko ploščo. /.../

»Fara pri Prevaljah, moj rojstni kraj! Napisan si na moji doktorski diplomi: 'Dominam clarissimam Ljubam Prenner in Fara apud Prevalje natam ...' in v odločilni uri si mi pomagal do lastne advokature. Hvala ti, moj rojstni kraj in moja koroška domovina, zapisana na vseh listinah, mejnikih mojega življenja od krstnega lista dalje, ki nosi pečat: 'Župnijski urad Device Marije na Jezeru – Koroška' /.../.« (Prenner 1970)

Bila je priznana pisateljica, napisala je prvo slovensko kriminalno povest, izjemna odvetnica, zagovornica malega človeka. Ljuba Prenner je nesebično pomagala tistim, ki so bili pomoči potrebni, razumela je stiske posebnih, zato jim je bila še zlasti naklonjena. Na vrhovnem sodišču še danes nosi sodna dvorana ime po odvetnici Ljubi Prenner, prevaljski rojakinji. /.../

Iz publikacije o dr. Ljubi Prenner avtorice Brigite Rajšter, Koroški pokrajinski muzej

Foto: Aleksander Ocepek

Kiparka Naca Rojnik, avtorica pomnika

POMAGAJMO EVI!

Najplemenitejše vprašanje se glasi:
Kaj bi lahko storil za druge?

(Benjamin Franklin, 1706–1790)

V našem kraju, na Holmcu, živi skupaj s starši, bratom in sestro simpatična najstnica Eva. Eva je sicer povsem običajno dekle, ki obiskuje osnovno šolo na Prevaljah. A za razliko od večine vrstnikov si zagotovo najbolj želi, da bi se njeno zdravstveno stanje izboljšalo in bi lahko hodila. Ob rojstvu jo je zaznamovala bolezen, cerebralna paraliza, ki ji poleg vseh težav onemogoča tudi normalno gibanje. V začetku leta 2017 Eva odhaja na zdravljenje v tujino, saj so viri pomoči zdravstva v domovini izčrpani. Poseg, ki ga bodo Evi opravili v tujini, ji bo omogočil hojo z uporabo pripomočkov. Kljub delu stroškov zdravljenja, ki ga krije država, ostajajo še stroški potovanja, bivanja in spremstva v ZDA. To je za družino dodaten hud finančni zalogaj.

Krajevna skupnost Holmec se je odločila, da krajanki Evi in celotni družini priskoči na pomoč z zbiranjem sredstev, saj bi ji poseg

v tujini omogočil velik napredek pri gibanju in ji dvignil kakovost življenja v najbolj ranljivih najstniških letih. Sredstva se zbirajo in lahko smo ponosni, da je v našem kraju in regiji med ljudmi še vedno prisotno toliko plemenitosti in altruizma, saj nam za zdaj s sredstvi kaže dobro in se že vnaprej zahvaljujemo za vsak vaš dar. Začelo se je z idejo, ki se je razrasla v projekt ZA DOBROBIT ČLOVEKA, stopili smo skupaj v upanju, da pomagamo. Evi zaželimo srečno pot in uspešno zdravljenje v ZDA in naj se ji v prazničnih dneh izpolni ena edina in največja želja – hoditi. Akcija zbiranja pomoči še poteka.

V imenu družine in KS Holmec se najiskreneeje zahvaljujemo vsem, ki ste darovali ZA EVO. Darilo za zdravje je neprecenljivo. HVALA.

Maks Pučelj, predsednik KS Holmec

ANJA GOLOB – »VRTOGLAVO« NADARJENA PESNICA V TREH LETIH ŽE DRUGIČ JENKOVA NAGRAJENKA

Prevaljščanka Anja Golob je izjemna pesnica. Letos je že drugič v zadnjih treh letih dobitnica Jenkove nagrade, najvišjega stanovskega priznanja Društva slovenskih pisateljev za najboljšo pesniško zbirko v zadnjih dveh letih. Prejela jo je za pesniško zbirko izdano v samozaložbi Didaskalije k dihanju. Pred dve-ma letoma je prejela Jenkovo nagrado za zbirko Vesa v zgibi.

»Naj budi asociacije na Prešerna, Rilkeja ali Jesiha, je pesem Anje Golob predvsem samosvoja, prepoznavno idiosinkratična, predvsem pa vseskozi precizna in zanesljiva,« je v utemeljitev zapisal Goran Dekleva, ki je predsedoval žiriji. V zadnjem času se je uveljavila tudi v tujini, v švicarskem Neue Zürcher Zeitung so jo označili kot »vrtoglavo nadarjeno pesnico«.

Čestitamo!

TINA TRSTENJAK, FILATELIJA IN BORUT BONČINA

V Sloveniji je tradicija, da se olimpijonom v čast izda priložnostna poštna znamka. To čast so v petin-dvajsetih letih naše države izkusili: Iztok Čop in Luka Špik, Rajmond Debevec, Primož Kozmus, Urška Žolnir, Tina Maze in nazadnje Tina Trstenjak, kot šele šesta po vrsti. Za izdaje znamk olimpijnikov so zaradi aktualnosti in ažurnosti značilni zelo kratki roki priprave natečaja in pozneje tudi izved-be. Oblikovanje česarkoli je podobno iskanju igle v kopici sena. Končni izdelek mora biti skladen, cenovno znosn, očesu prijeten, uporabljen, a hkrati tudi odražati svojstvo, »osebnost«. In takšna je tudi Tina Trstenjak, slovenska judoistka, ki je na letošnjih XXXI. poletnih olimpijskih igrah Rio 2014 osvojila zlato medaljo v judu v kategoriji do 63 kg. Po evropskih in svetovnih naslovih si je za večno pripela tudi naziv olimpijske zmagovalke.

Na natečaju za zasnovo priložnostne poštne znamke izberejo le enega izvajalca, vsi preostali ostanejo neimenovani in brez nagrade. V danem primeru je na koncu devet sonatečajnikov osta-lo praznih rok. Natečajev se udeležujem zato, da zmagam, uspelo mi je.

Borut Bončina, arhitekt, oblikovalec

TRIJE ZNAKI KAKOVOSTI NA DRŽAVNEM OCENJEVANJU DOBROTE SLOVENSKE KMETIJE 2016

Marjeta Ročnik s kmetije Jamnik na Belšaku je na letošnjem državnem ocenjevanju prejela tri znake kakovosti za rženi kruh, ajdov kruh z orehi in polnozrnat kruh. Znak kakovosti prejmejo dobitniki priznanj, ki so tri leta zapored dosegli ZLATO priznanje za izdelek.

Marjeta Ročnik je včasih hodila v službo. Bila je prodajalka, a je šest let pred upokoji-tvijo izgubila delo. Najprej je kot zastopnica poskusila s prodajo tega in onega in k sre-či je na vse svoje predstavitve nosila s sabo tudi domač rženi kruh. »Kruha nikoli nismo kupovali v trgovini. Dolgo ga je pekla moja mama, nato sem to nalogo prevzela jaz. Kaže, da imam roke za kvašeno testo. Res mi ne dela nobenih težav,« pravi Marjeta. Kmalu so jo začeli ljudje nagovarjati, naj speče kak-šen hlebec več. Sprva je zamesila testo in za-kurila krušno peč vsake tri tedne, potem je to morala storiti že na štirinajst dni, zdaj to počne vsak dan. Pred šestimi leti je izpolnila pogoje in registrirala peko kruha kot dopol-nilno dejavnost na kmetiji. Kupcem sveže hlebce dostavlja na dom, pri tem ji pomagajo sorodniki.

Med najzvestejšimi naročniki Marjetinega kruha so osnovnošolci iz Šentjanža pri Dravogradu, z Osnovne šole koroških jeklarjev Ravne na Koroškem ter Prve osnovne šole Slovenj Gradec. Sedaj se jim je pridružil tudi Vrtec Ravne na Koroškem. Zanje vsak dan peče različne vrste kruha, za katerega ima ekološki certifikat. Šolske kuharice ji poroča-jo, da ostankov ni. Otroci pojedjo Marjetin kruh do zadnje drobtine. Marjeta Ročnik je pri-mer dobre prakse sodelovanja med šolo in kmetijo. Naši otroci si zaslužijo kakovostno hrano.

PODJETNIŠTVO NA KMETIJI

PRVA NAGRADA ZA TURISTIČNI SPOMINEK OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM,
DRUGA NAGRADA ZA DESTINACIJSKI SPOMINEK POHORJE - MARIBOR ...

Tatjana Ladinek, nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji Hudobnik z Breznice, se je v letu 2016 prijavila na dva javna natečaja, in sicer za izbiro najboljših spominkov turistične destinacije Maribor - Pohorje in turističnega spominka Občine Črna na Koroškem. Morala je razviti izdelek, ki bo na izviran način predstavljala turistično destinacijo.

- Prejela je 1. nagrado za turistični spominek Občine Črna na Koroškem,
- 2. nagrado za destinacijski spominek Pohorje - Maribor in osvojila
- 3. mesto na natečaju za najboljši spominek Občine Mislinja za leto 2016 z darilnim paketom Zoisovi darovi narave; spominek vsebuje tri izdelke, ki opisujejo Zoisa kot oglarja, tesarja in kovača.

Tatjana je pred šestimi leti izgubila službo pri Preventu, a ni izgubila volje in se je kar takoj usmerila na svoje potenciale, ki jih je imela doma na kmetiji, zemljo in znanje. Na kmetiji zdaj pridelujejo žita in zelišča, ki jih s spoštovanjem do matere narave uporabi za svoje izdelke, v katerih lahko vsak posameznik najde

nekaj zase. Tako je razvila tudi izdelka, ki sta si zaslužila prvo in drugo nagrado.

Za Občino Črna je razvila darilni komplet zeli kralja Matjaža, ki vsebuje naravno milo, zeliščni čaj in blazinicco z ovsom in zelišči, za Maribor - Pohorje pa je pripravila naravno milo iz pohorskih zeli. Njeni izdelki imajo poseben čar in osebno noto, vsakemu izdelku prida tudi zgodbo. Tatjana je članica društva Arnika, pridelovalcev in predelovalcev zelišč Slovenije. Je v pridobivanju nacionalne poklicne kvalifikacije zeliščarice na Šoli za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje. Leta 2016 je sodelovala pri nastajanju knjige Podeželske sladice (Založba Kmečki glas), v kateri so zbrani recepti podeželskih žena in deklet iz vse Slovenije. Avgusta 2016 je v okviru kmetijsko-živilskega sejma AGRA 2016 sodelovala na okrogli mizi o dopolnilnih dejavnostih in predstavila razvoj dopolnilne dejavnosti na kmetiji Hudobnik. Dopolnilne dejavnosti na kmetiji ob premišljenem načrtovanju ponujajo delovno mesto na kmetiji ter dodano vrednost delu na kmetiji.

Darja JERIČEK, svetovalka specialistka II
za področje razvoja podeželja

POVOJČKI PRIDOBILI STATUS S POTENCIALOM

Nevladna organizacija – KOROVIČ je v decembru podelila društvu Povojček status "nevladne organizacije s potencialom" za njihovo izjemno kakovostno rast in delo.

OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE PONOVO MED NAJBOLJ ŠPORTNIMI ŠOLAMI V REPUBLIKI SLOVENIJI

Zavod za šport RS Planica je v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS 20. septembra 2016 podelil nagrade najuspešnejšim vrtcem in šolam na področju interesnih programov športa otrok in mladine za šolsko leto 2015/2016.

Osnovna šola Franja Goloba iz Prevalj je bila tokrat dobitnik bronastega priznanja. Priznanja je podelila ministrica Maja Makovec Brenčič.

Ob tem naj omenimo, da se naša šola edina med šolami v širši regiji že deseto leto uvršča med najbolj športne šole v Republiki Sloveniji. Zasluge za to imajo športni pedagogi in drugi učitelji na šoli. Posebno vlogo odigrajo tudi otroci, brez katerih te zgodbe ne bi bilo, in seveda starši, ki jih spodbujajo k zdravemu in športnemu preživljanju prostega časa. Vseh dosedanjih priznanj se ne bi dalo doseči brez naše lokalne skupnosti – Občine Prevalje, ki nam z dobro športno infrastrukturo in rednim sofinanciranjem omogoča izvajanje vseh športnih programov. Hvala vsem.

Štefan Peršak, športni pedagog

Podelitev priznanj najbolj športnim vrtcem in šolam. Osnovna šola Franja Goloba s Prevalj je bila tokrat dobitnica bronastega priznanja.

»ODLIČNJAKI« ALI NAJBOLJŠI UČENCI OSNOVNE ŠOLE FRANJA GOLOBA PREVALJE V ŠOLSKEM LETU 2015/2016

Župan z najboljšimi učenci
devetega razreda šolskem letu 2015/2016

Ob zaključku šolskega leta 2015/2016 je župan dr. Matic Tasič podelil zlate petke vsem najboljšim učencem – odličnjakom. Prireditev je potekala 13. junija 2016 v Mali dvorani Družbenega doma. Župan je najboljšim učencem devetih razredov OŠ Franja Goloba Prevalje podelil zlate petke v prisotnosti staršev, razrednikov, šolske svetovalne službe, pomočnice ravnateljice in ravnateljice. Vseh najboljših devetošolcev – odličnih učencev je bilo 16.

- 9.a, razredničarka Helena Potočnik | Gostenčnik Anej Blatnik, Nuša Grzina, Urška Kumprej, Špela Peršak, Eva Požarnik, Teja Pušnik
- 9.b, razredničarka: Katjuša Knez | Urška Dretnik, Petra Glušič, Dementej Gradišnik, Klara Mirkac, Nina Irina Žiberna, Selma Husić
- 9.c, razredničarka: Draga Mastek | Tevž Jevšnikar, Mojca Kamnik, Kaja Skarlovnik, Ana Šart, Lovro Tominc, Gašper Zdovc

Mira Hancman, ravnateljica

PROJEKT ZA BOLJŠI IN STRPNEJŠI SVET

Marianne Göthlin, v sredini

Že tretje leto poteka pilotski projekt Nenasilne komunikacije v Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje, ki ga vodi certificirana trenerka nenasilne komunikacije in vodilna trenerka projekta pedagoginja iz Švedske Mariane Göthlin s svojo mednarodno skupino. Naši pedagoški delavci, ki se ga v večini udeležujejo, vključujejo pridobljeno znanje v vsakdanje pedagoško delo, nekateri ga bodo širili in mrežili naprej po slovenskih šolah. Projekt že odmeva med strokovno javnostjo.

Idejo za projekt in izvajanje projekta omogoča Marko Pistotnik, nekdanji učenec in edini v zgodovini naše šole, ki je pedagoškim delavcem donatorsko ponudil izobraževanje s tako pomembnega področja - za boljši in bolj strpen svet, za boljšo družbo.

PLEMENITO DEJANJE POVE O ČLOVEKU VSE. HVALA.

"V VSAKEM ČLOVEKU JE SRCE"

Zelo sem bila vesela, ko sem leta 2014 dobila povabilo za izvajanja projekta nenasilne komunikacije na OŠ Franja Goloba na Prevaljah. Po dveh letih rednega sodelovanja z učiteljskim zborom te šole pa sem navdušena. Dobrodošlica, strokovnost, angažiranost in rezultati so izjemni. Na šoli zaznavam rastoči smisel za medsebojno spoštovanje, odprtost in sodelovanje. Prav tako imam tudi možnost, da spoznavam slovensko kulturo in slovenski šolski sistem.

Pregledni cilj projekta je podpiranje mladih pri njihovem razvoju v modre člane globalne skupnosti in da bodo kot taki lahko sodelovali svet, v katerem bodo prevladovali mir, enakost in trajnost. Treninzi nenasilne komunikacije ponujajo učiteljem navdih ter praktična orodja, ki spodbujajo razvoj spretnosti, s katerimi lahko med doseganjem ciljev kurikulumu pripomorejo k izpolnitvi cilja projekta. Za posebno učinkovite se izkažejo treninzi, ki trajajo dalj časa in so oblikovani s sodelovanjem učiteljev, saj se tako lahko kar najbolj približamo njihovim potrebam pri vsakodnevnem

delu. In prav to je v okviru projekta nenasilne komunikacije na OŠ Franja Goloba mogoče. V zadnji evalvaciji projekta so nekateri učitelji zapisali:

S tem, ko se je izboljšala kakovost komunikacije med vsemi udeleženci na šoli, sta se bistveno izboljšala tudi življenje in vzdušje. Tako tudi šola lažje dosega svoje cilje.

Največja prednost projekta po mojem mnenju je, da nam pomaga preprečevati in/ali reševati konflikte med sodelavci, učenci in starši.

Umirjen, sočuten odnos učiteljev do učencev vpliva na naše otroke, zato smo vedno bolj sposobni uspešno reševati konflikte. Na šoli vladata večja strpnost in razumevanje posameznih učencev in učiteljev.

Cilj projekta nenasilne komunikacije v tretjem letu pa je, da idejo ponesejo tudi na druge šole in vrtce v Sloveniji. S tem namenom bomo izobraževali skupino učiteljev OŠ Franja Goloba, ki se bo urila v posredovanju ideje ter uporabi delovnega zvezka, ki je nastal v prvih dveh let izobraževanja na tej šoli.

Navdušena sem nad nadaljevanjem tega tako zelo pomembnega projekta. Komaj čakam, da vidim njegovo rast v srcih in rokah učiteljev.

MARIANNE GÖTHLIN, ŠVEDSKA,

certificirana trenerka nenasilne komunikacije in vodilna trenerka projekta "V vsakem človeku je srce" v Osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah

POVEZANI, PREPOZNAVNI IN PRIPRAVLJENI VSTOPAMO V SVET –

to je vizija naše šole, ki jo poskušamo uresničevati zaposleni, starši in učenci. Visoko postavljeni cilji šole, ki vse bolj temeljijo na medsebojnem spoštovanju, zgledu, upoštevanju drugačnosti in strpnosti. Že tretje leto sodelujemo v projektu Nenasilna komunikacija. Izobraževanja se redno udeležuje dobra polovica strokovnih delavcev.

Meni je to izobraževanje dalo veliko, na vzgojnem in učnem področju delovanja šole. Poučevanje mora biti vedno bolj usmerjeno v to, da se učitelji osredotočajo na potrebe učencev. Dovoliti učencem, da sami razmišljajo in izražajo lastne potrebe, ustvariti povezanost, zaupanje, iskrenost in sposobnost empatije. Pri nenasilni komunikaciji obstaja prepričanje, da se vsak človek počuti najbolje, ko najde lastno rešitev za svoje probleme. In to velja tudi za učence. Spremembe se ne dogajajo lahko in čez noč. Učencev ni treba teoretično poučevati o vrednotah nenasilne komunikacije, učijo se od nas odraslih, učiteljev in staršev. Bodimo jim dober zgled. Naj se med nami počutijo varni in zaželeni.

Spoštovani starši in občani, vse lepo v letu 2017 vam želim in hvala vsem za sodelovanje.

Mira Hancman, ravnateljica

PROJEKT NENASILNE KOMUNIKACIJE DOŽIVLJAM KOT DARILO ZAME, ZA NAŠO ŠOLO IN ZA NAŠ KRAJ PREVALJE

Delo na šoli, dnevna interakcija z učenci, starši in sodelavci so postali zame čudovit izziv. Zavedam se, da smo tako otroci, starši in učitelji samo ljudje, človeška bitja s srcem, ki ravnamo po svojih najboljših močeh. Želimo dobro tistim, ki jih imamo radi. Želimo zadovoljiti svoje potrebe po spoštovanju, sprejetosti, varnosti, razumljenosti, ljubezni, toplini, hrani, znanju, igri, veselju, potrebe po drugačnosti, razvoju, zabavi, petju, plesu, potrebe po tišini, miru, počitku in še in še jih je, ki krojijo in vplivajo na naša ravnanja in vedenja.

Hvaležna sem, da se v odnosu do učencev, staršev in sodelavcev zavedam njihove edinstvenosti. Vsi v sebi nosimo svojo zgodbo in vsi smo enakovredni. Spoštovanje si zasluži vsi, ne glede na vlogo oziroma mesto, ki ga imamo v družbi. Iskreno spoštovanje sočloveka (malčka, učenca, starša, sodelavca, sokrajana) ne vsebuje strahu. Iskreno spoštovanje tudi ni odvisno od naziva, oblačil, premoženjskega stanja ..., spoštovanje je osnova za naše medsebojne odnose. Toplo je, ko začutiš, da okoli tebe ni strahu. Svoje poslanstvo učitelja in človeka vidim v tem, da sprejemam otroke in starše in jih poskušam razumeti. Ko skupaj z odprtim in iskrenim pogovorom ugotovimo, kje se skriva težave oziroma kaj si v resnici želimo, se začnejo odpirati povsem nove razsežnosti, ki omogočajo čudovito konstruktivno sodelovanje, ki zadovolji naše obojestranske potrebe.

V teh dveh letih intenzivnega sodelovanja s trenerji NVC iz Švedske, Italije, Nemčije in Avstrije sem se naučila, da konflikti niso nekaj, česar se je treba bati. Konflikti so dobrodošli, saj nas opominjajo, da smo živi, da imamo svoje želje in pričakovanja, ki se morda razlikujejo od želja in pričakovani ljudi okoli nas. Nič hudega, saj imamo orodje in znanja, kako se pogovoriti in kako najti skupno pot. Prav zaradi tega orodja, ki nam ga nudi teorija nenasilne komunikacije, sta moje delo učitelja in moje življenje postala bistveno lepša in bolj umirjena. Z velikim navdušenjem grem v službo, saj vem, da je vsak dan dan, ko lahko drug drugemu polepšamo bivanje na naši šoli. Učenci s svojo zvedavostjo, neposrednostjo, igrivostjo, željo po razvoju in integriteti me bogatijo. Jaz pa lahko uživam v občutku, da jim pomagam na njihovi poti do samozaveznega, notranje opogumljenega, spoštljivega in spoštovanja vrednega človeka.

Projekt nenasilne komunikacije je na našo šolo prinesel možnosti učenja za boljšo družbo. To je bil tudi osnovni namen našega donatorja, Marka Pistotnika, ki je izrazil željo, da vzgajamo otroke v opolnomočene bodoče odrasle. Učitelji se zavedamo svoje odgovornosti. Na šoli je vedno več prijateljskega sodelovanja, razumevanja, medsebojne pomoči in strpnosti. Zavedamo pa se tudi, da je spreminjanje načina vedenja dolgoročni proces in da je sleherni dan priložnost za nov korak.

Betina Jamšek, vodja projekta

NEKAJ MOJIH MISLI V POVEZAVI S PROJEKTOM O NENASILNI KOMUNIKACIJI

Najpomembnejši cilj šole je učenje (to je učenje spretnosti, znanj in strategij). Učenje pa se uresničuje skozi dialog, zato so za šolo dobri medsebojni odnosi, medsebojno spoštovanje in odprta komunikacija bistvenega pomena. Predvsem pa so na šoli pomembni ljudje (to so učitelji, njihova strokovnost, njihovo znanje, izkušnje, spretnosti in vedenje ter učenci in nepedagoški delavci), ki so v nekem odnosu, in kakovost ustanove je odraz teh odnosov.

Učenje je torej ena izmed najpomembnejših sposobnosti šole. Šola, ki se je sposobna učiti, se bo lahko uspešno kosala z zahtevami okolja. Projekt NNK (nenasilna komunikacija), ki se ga je udeležila večina učiteljev, je našemu kolektivu prinesel spoznanje, da smo lahko še uspe-

šnejši, bolj umirjeni in zadovoljni, če poskušamo svoje vzorce vedenja, ki blokirajo odprto komunikacijo, spreminjati.

Spreminjati svoje vzorce vedenja pa seveda ni preprosto. Kadar pride do konfliktov med udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa, lahko hitro prevladajo stari vzorci in privedejo do tega, da konflikta ne razrešimo.

NNK je specifični pristop pri komuniciranju – govorjenju in poslušanju, ki nam omogoča, da se povežemo s samim seboj in z drugimi. Čeprav mogoče mislimo, da nismo nasilni, je lahko naš način govorjenja za druge in posredno tudi za nas boleča in neprijetna izkušnja. Predvsem je pomembno, da vedenja drugih ne vrednotimo, obsojamo in kritiziramo, ampak da se osredotočimo na to, kaj v resnici vidimo, zaznamo, čutimo in potrebujemo.

Mag. Zlatko Triller, šolski psiholog

Seminarji NNK so me spodbudili, da predvsem pogosto razmišljam o vrednotah, ki mi veliko pomenijo. V poklicu, ki ga opravljam, se vedno bolj zavedam, da ima nenasilno sporazumevanje veliko moč, da razred in širša družba delujeta bolje, če znamo konflikte reševati na miren in prijazen način do sebe in drugih.

Romana Pori

MOJE VIDENJE NENASILNE KOMUNIKACIJE

Obsojanje, kritiziranje, iskanje napak, nenaklonjenost, okrivljanje drugega, jezik s prisilo, kaznovanje, opravičila, pohvale ... so globoko zakoreninjeni v naši kulturi in vodijo do komunikacije, ki predvsem odtuja ljudi. Pri svojem delu se vsak dan srečujem s podobnimi situacijami, ki lahko pripeljejo do konfliktov. Pogosto sem ostala pri njihovem reševanju nemočna in razočarana. Danes mi je pri razreševanju konfliktov v veliko oporo metoda nenasilne komunikacije.

Projekt Nenasilna komunikacija, pri katerem sodelujem že tretje leto, mi je omogočil nove razsežnosti razmišljanja. Navdušil me je s pristopi, ki olajšajo komunikacijo, preprečujejo konflikte, če pa nastanejo, mi jih pomagajo bolje obvladati in razrešiti. Pri tem mi je omogočeno, da upoštevam svoje potrebe in tudi potrebe drugih, saj so v dialogu popolnoma enakovredne. Nenasilna komunikacija povezuje, je most med ljudmi in sporazumevanje, s katerim lahko iskreno povemo tisto, kar čutimo in mislimo.

Marjeta Jezernik

Letos jeseni je minilo dve leti, odkar sem bila prvič na izobraževanju nenasilne komunikacije. V tem času se je zame spletlo veliko medčloveških vezi in novih spoznanj, ki mi odpirajo nove razsežnosti o tem, kako lahko vzpostavimo stik s samim seboj in z drugimi ljudmi. Na delovnem mestu in doma se srečujem s situacijami, ki so včasih težke, stresne in manj prijetne; prepričanje učencev, odklanjanje šolskega dela, zaskrbljeni straši zaradi otrokovega vedenja ... V takih trenutkih sem hvaležna za vsebine delavnic, ki se jih udeležujemo strokovni delavci. Opazim ljudi v tiski, ki imajo svojo zgodbo, katere vsebino poznajo le sami, če sem se pripravljena ustaviti, poslušati, posvetiti del učne ure pogovoru, se lahko zgodi nekaj čarobnega. Čarobnost v medčloveških odnosih, ki je močno povezana z občutki varnosti, spoštovanja in zaupanja. To pa so tudi temelji za spodbudno šolsko okolje, ko otroci niso zgolj učenci z ocenami, temveč so ljudje, ki odraščajo, se spreminjajo, iščejo smisel v nesmislu golega podajanja učne snovi. »Če človek ne poskusi, se nič ne spremeni ..., « me nagovarja misel Elene Ferrante, da je vredno spreminjati ustaljene vzorce vedenja, četudi nam prvič ne uspe, mogoče pa nam drugič, petič ...

Urška Petrič

OB PRIHODU NOVEGA ŽUPNIKA FRANCA BRGLEZA NA PREVALJE

Nekoč bilo je,
zdaj je že davno tega,
ko pred Bogom in oltarjem
sem ti dal besedo,
in od takrat je med nama
stkala nit nerazdružljive mreže ...

(A. Vovko)

Vsakdanje življenje, delo, skrbi, napori, veselje in žalost ... Vse to nas lahko tudi tako prevzame, da pozabljamo na temeljna spoznanja in plemenite obljube, ki smo jih kdaj dali sebi samemu ali bližnjim, četudi pred Bogom. Zelo pomembno je zato, da ob vsakdanjem delu in skrbeh, kljub hitenju in kljub pomanjkanju časa, vendarle najdemo čas tudi za svoje duhovne potrebe, ko poživimo in okrepimo v sebi moč ljubezni in vzpostavimo prijaznejši in bolj blagodejen odnos: do sebe, do bližnjih in, ne na koncu, pristen odnos z Bogom. V tem smislu imajo pri nas v vsakem kraju pomembno mesto župnija in dogajanja v okviru le-te. Ob tem pa lahko razmišljamo o vlogi župnika, ki župnijo vodi in je prvi odgovoren za njeno življenje.

Naprošen sem bil, da predstavim novega župnika na Prevaljah, zato so te vrstice namenjene najprej temu. Je pa mednje hkrati vtkana želja, da bi se Na Fari tudi v prihodnje »tkala nit nerazdružljive mreže«, se pravi tesne povezanosti mnogih, pa naj bo to znotraj župnijske skupnosti ali širše, v kraju. Ob povezanosti človeka v dejavno skupnost (občestvo) človek odkriva in poživlja dragocene vezi z Bogom, od katerega prihaja vsak dober dar. Dolgoletni prevaljski župnik Gabrijel Cizl se je iz zdravstveni razlogov odpovedal službi župnika, ob tem pa izrazil željo, da želi med »svojimi« Prevaljčani ostati tudi še naprej in biti novemu župniku v pomoč, tudi z molitvijo in darovanjem svojih bolezenskih tegob. Tako je s 1. avgustom službo župnika na Prevaljah prevzel Franc Brglez, ki je bil hkrati imenovan tudi za dekana dekanije Dravograd - Mežiška dolina.

Kot dosedanj župnik Gabrijel tudi novi prevaljski župnik izhaja iz nadžupnije Slovenske Konjice. Po osnovni šoli v domačem kraju in maturi na II. mariborski gimnaziji se je vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani in Mariboru ter bil 29. junija 1980 posvečen za duhovnika. Po posvečenju je opravljal raznovrstne duhovniške službe, ki so mu prinesle bogate izkušnje: najprej je bil eno leto kaplan v Slovenski Bistrici, nato pet let škofov in škofijski tajnik, zatem župnik: pet let pri Sv. Tomažu (pri Ormožu), nato osemnajst let na Prihovi, tri leta na Črešnjecju pri Slovenski Bistrici, od koder je upravljal še župnijo Zgornja Polskava. Pet let pred svojim prihodom na Prevalje pa je bil župnik obsežne mestne župnije Slovenska Bistrica. Ob teh svojih dušnopastirskih postojankah pa je z veliko zavzetostjo požrtvovalno opravljal še druge pomembne službe: notar pri Škofijskem cerkvenem sodišču, več mandatov prodekan in dekan dekanije Slovenske Konjice, škofijski referent za delo z župnijskimi pastoralnimi sveti, član Škofijskega gospodarskega sveta, dekan in naddekan dekanije Slovenska Bistrica, član Zbora nadškofovih svetovalcev ...

Na našeta imenovanja in službe lahko gledamo zgolj kot na kronologijo služb, vendar pa je življenje človeka, posebno pa še dušnega pastirja, več kot le kronološko naštevaje podatkov.

Tudi Franc Brglez je v vsaki od služb pustil del sebe in povsod bogato sled svojega delovanja. Tudi na Prevalje je prišel kot dušni pastir, kot »sejalec« veselega oznanila evangelija in graditelj žive župnijske skupnosti. V evangelijski pripovedi o sejalcu in semenu beremo, kako je pri sejanju nekaj semena padlo kraj pota, drugo med trnje, tretje v plitko zemljo, kjer ni moglo pognati korenin, zato so mlade nežne rastline hitro usahinile. Vendar sejalec vedno upa, da bo dovolj semen padlo tudi v rodovitno zemljo, tja, kjer bo seme moglo pognati korenine, da bodo rastline lahko zrasle in obrodile sadove.

Te vrstice pišem na predvečer misijonske nedelje. Ob tem se mi zdi na mestu misel, da smo vsi kristjani misijonarji, ko se trudimo živeti dostojanstvo zakramenta sv. krsta. Toliko bolj je misijonar duhovnik poklican, posvečen in poslan, da oznanja in prinaša ljubezen. Duhovnik (župnik) ne prihaja v neki kraj ali župnijo le zaradi župnijske skupnosti, temveč je njegovo poslanstvo biti z ljudmi v veselih, žalostnih in vsakdanjih trenutkih življenja.

Verjamem in vem, da se bo vaš novi župnik rad »veselil z veselimi« in da bo »jokal z jokajočimi«, predvsem pa, da bo po svojih najboljših močeh skušal spolniti duhovniško poslanstvo. Z oznanjevanjem, podeljevanjem zakramentov, blagoslavljanjem ter z molitvijo duhovnik prinaša veselje in upanje, tolažbo, odpuščanje in mir.

Veliko zdravja, moči ter blagoslova pri spolnjevanju zahtevnega poslanstva. Predvsem pa tudi veliko zavzetih, dobrih župnijskih sodelavcev in posnemovalcev v plemeniti službi!

Janez Lesnika, gen. vikar, Maribor
Foto: Borut Bončina

USPEŠNO PODJETJE RCM – PRAVA IDEJA

Naši začetki segajo v davno leto 1992, ko sta zakonca Irena in Ivan Sušnik ustanovila podjetje RCM d.o.o. za opravljanje špedicijskih storitev in zagotavljanje vseh carinskih formalnosti pri uvozu, izvozu in tranzitu blaga. Danes se lahko pohvalimo, da so meje Koroške za nas postale premajhne, in tako imamo svoje poslovne enote na mejnih prehodih Obrežje, Gruškovje, Novo mesto ter v neposredni bližini Luke Koper. Uprava podjetja je ostala na Prevaljah, kjer poleg vodenja podjetja opravljamo tudi računovodske storitve za koroške poslovne partnerje. Z ekipo 39 strokovnjakov z dolgoletnimi praktičnimi izkušnjami s področja logistike in carinskega poslovanja ponujamo naslednje storitve:

- Vse vrste carinskega posredovanja (uvozno, izvozno carinjenje ter tranzitni postopki). Za carinsko posredovanje imamo pridobljena dovoljenja za poenostavljene postopke, s katerimi nam je omogočeno carinjenje 24/7 vse dni v letu.
- Organizacija mednarodnega in notranjega transporta (v sodelovanju z našimi dolgoletnimi partnerji vam zagotavljamo celostno podporo pri organizaciji železniškega, cestnega, pomorskega in letalskega prometa).
- Skladiščenje (v sodelovanju z Luko vam pri uvozu, izvozu in tranzitu omogočamo skladiščenje na odprtih in zaprtih površinah znotraj ekonomske cone).
- Administrativne storitve (carinsko in davčno zastopanje, inšpekcijske kontrole, svetovanje glede uvrščanja blaga pri kombinirani nomenklaturi carinske tarife, svetovanje o polaganju garancij pri carinskih postopkih, predložitev rekapitulacijskega poročila in poročanje o notranji trgovini v EU sistemu INTRASTAT).
- Računovodske storitve.

ZAKAJ RCM D.O.O.?

- Ker smo na 3. mestu TOP logistov po izboru Revije Manager.
- Ker nam je mar za ljudi! Zmagovalci Zlate niti 2013 v kategoriji srednje velikih podjetij.
- Tudi v kriznih časih znamo in zmoremo! Nominiranci za dravsko-pomursko gazelo 2013.
- Ker smo prišli z uvedbo internega mentorstva v podjetju do učinkovitega menedžmenta. Izvršna direktorica podjetja je bila med nominiranci za priznanje mladi menedžer leta 2013.
- Fleksibilna organiziranost.
- Od Carinske uprave RS smo pridobili dovoljenja za poenostavljene postopke pri izvajanju carinskih formalnosti v carinskih postopkih, kar pomeni hitrejšo izvedbo carinskih postopkov.
- RCM d.o.o. sodi med 4,2 odstotka najboljših pravnih subjektov v Sloveniji. V letu 2015 smo dosegli bonitetni razred AAA. V Sloveniji dosega mednarodno priznane standarde nadpovprečne bonitetne odličnosti AAA zgolj 6.944 podjetij.
- V letu 2016 smo pridobili certifikat AEO, ki nam omogoča, da je podjetje prepoznano kot varen in zanesljiv partner v mednarodni trgovini ter bo zato imelo manj pregledov v postopkih carinjenja in mnoge finančne ugodnosti.
- 24-letne praktične izkušnje pri zahtevnih logističnih procesih.

Vljudno vas vabimo, da si ogledate tudi našo spletno stran: www.rcm.si.

Ivan Sušnik, prokurist

PREDSTAVITEV PODJETJA HAPRO

Podjetje Hapro, d. o. o., praznuje letos 25-letnico delovanja. Je podjetje za proizvodnjo in razvoj orodij za obdelavo lesa, umetnih mas in barvnih kovin. Od leta 1991 do leta 2007 smo bili kapitalsko povezani z nemškim partnerjem, potem smo njegov delež odkupili in družina Pristovnik je postala 100-odstotna lastnica podjetja.

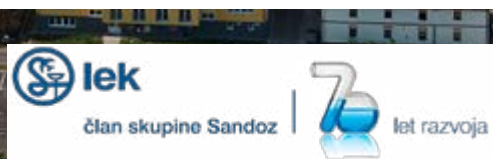
V podjetju je trenutno zaposlenih 26 delavcev, ki pokrivajo celotno strukturo delovanja podjetja. Imamo visoko usposobljene sodelavce (1 doktor znanosti, 4 z visoko oziroma univerzitetno izobrazbo, 3 z višjo izobrazbo, 18 strojnih tehnikov in oblikovalcev kovin), ki s svojim znanjem omogočajo, da smo konkurenčni, ves čas pa posodabljammo strojno in programsko opremo, s čimer dosegamo visoko tehnološko raven in rast podjetja.

Hapro, d. o. o., izvaža 70 odstotkov celotne proizvodnje. Naše orodje se vrtili na vseh kontinentih sveta. Glavne izvozne države so: Nemčija, Francija, Belgija, Nizozemska, Avstrija, Srbija ... Proizvodnja sloni na sodobnem strojnem parku (CNC-stružnica, 5–6-osni rezkalni stroji, 5-osni stroji za brušenje diamantnega orodja itd.). Razvili smo tudi orodja, ki smo jih patentno zaščitili pri patentnem uradu v Münchnu. Sodelovanje se pogloblja tudi z nemškim podjetjem Fiedler GmbH, za katerega izdelujemo razne strojne dele za letalsko industrijo.

Z usmeritvijo na tuje trge smo si zagotovili stabilnost, solventnost in nenehni razvoj novih izdelkov, kar je osnova za perspektivo podjetja. Poleg tega pa so za uspeh potrebni še trdo delo, poštenost, znanje, pametne naložbe v razvoj in občutek pripadnosti podjetju.

Milan Pristovnik, direktor

S PREVALJ V VEČ KOT 60 DRŽAV PO SVETU

Ko se danes ozremo na Lekovo lokacijo na Prevaljah, skoraj težko verjamemo, da je na tem mestu pred zgolj dobrimi 35 leti stal majhen obrat za proizvodnjo penicilinskih in dentalnih izdelkov. Starejši Prevaljčani se še spomnijo začetkov, ko so na »naši«, prevaljski lokaciji lekovci izdelovali tudi dentalne izdelke. Danes tukaj, v našem okolju, proizvajajo enega najbolj prodajanih izdelkov Leka oziroma Novartisa na globalnem trgu. Izdelki s Prevalj namreč zdravijo milijone ljudi v več kot 60 državah sveta. A zgodbe o razvoju še zdaleč ni konec.

Začetki farmacevtske in dentalne proizvodnje na Prevaljah segajo v leto 1976, ko je Tekstilna industrija z Otiškega Vrha kot dopolnilno dejavnost uvedla proizvodnjo farmacevtskih in dentalnih izdelkov. S tem so želeli zapolniti vrzel pri zaposlovanju žensk, takrat enim večjih političnih in ekonomskih izzivov v regiji. Prvega julija 1978 se je ta dopolnilna dejavnost uradno organizirala v takratni TOZD Dren in se priključila Leku. Po izročilu naj bi ime Dren ponazarjalo zdravje in klenost Korošcev. Hkrati s prehodom pod Lek se je na tej lokaciji tudi začela proizvodnja penicilinskih izdelkov. V tistih časih je bila to prva in edina tovrstna tovarna iz takratne vzhodne Evrope z ločeno penicilinsko proizvodnjo. Ti inovativni začetki pa

so bili le napoved ambicioznih in smelih korakov prevaljske lokacije, ki so se zvrstili v naslednjih desetletjih in so »našo« lokacijo postavili na svetovni farmacevtski zemljevid. Od začetne ročne priprave granulotov, ročnega polnjenja in pakiranja kapsul ter oralnih suspenzij se je prevaljska lokacija razvila v sodobno farmacevtsko proizvodnjo. V zadnjih petih letih dosega izjemno rast volumnov, v povprečju več kot 10 odstotkov na leto. O pomembnih dosežkih priča tudi dejstvo, da so v prevaljskem Leku v začetku letošnjega leta proizvedli že jubilejno, petmilijardno tabletko.

Nekoč 43, danes 300 sodelavcev

Z rastjo in širitvijo proizvodnje je raslo tudi število zaposlenih. Danes je v Leku na Prevaljah več kot šestkrat več zaposlenih kot ob njegovih začetkih. Več kot 90 odstotkov sodelavcev prihaja iz občin Mežiške in zgornje Dravske doline.

Iz malega obrata, ki je nastal za reševanje socialne problematike v naši dolini, se je prevaljska lokacija razvila v enega najpomembnejših zaposlovalcev v našem okolju. V njem si danes kruh služi več kot 300 zaposlenih. Lek pa je skozi desetletja ohranil posluh za svoje poslanstvo, ki je botrovalo njegovim začetkom – ohranitev življenja, perspektive in prihodnosti v naši regiji. Lekova

Lek uspešno
sodeluje in se
povezuje z lokalno
skupnostjo.

Stanovalcem v Altri je golaž,
ki sta ga skuhala župan in
direktor Leka, zelo teknil.

član skupine Sandoz

let razvoja

NORDIJSKA HOJA Z LEKOM IN PETRO MAJDIČ

Lekov Cheff s
pomočnicama ...

odgovornost do zaposlenih se preliva tudi v vsakodnevno delo na prevaljski lokaciji. S številnimi dejavnostmi in z raznovrstnimi pobudami želijo za svoje zaposlene ustvariti zdravo in varno delovno okolje, v katerem se bodo ljudje dobro počutili. Ali kot pravijo v Leku: »Vsak zaposleni šteje. Za nas je pomemben vsak zaposleni.«

Z LOKALNIM OKOLJEM Z ROKO V ROKI ŽE OD PRVEGA DNE

Kot na vseh lokacijah, kjer deluje Lek, se tudi prevaljska lokacija vseskozi vključuje v življenje lokalne skupnosti. Na območju občine Prevalje in okolice tako Lek že vrsto let podpira različne kulturne, izobraževalne, športne projekte in organizacije, osnovne in srednje šole ter društva za pomoč ljudem v stiski. Na pomoč vedno rad priskoči gasilec in drugim, ki v stiski potrebujejo pomoč.

Svojo odgovornost do lokalnega okolja v Leku vidijo v odgovornem ravnanju do zaposlenih in okoliških krajanov ter do naravnega okolja. Obvarovanje okolja in nenehno zmanjševanje vplivov nanj je namreč ena od njihovih prednostnih nalog. Na Prevaljah tako uporabljajo surovine, ki niso nevarne za okolje in ljudi, zato se po evropski direktivi uvrščajo med nepomembne vire tveganja za okolje. Pri delu upoštevajo stroge smernice Novartisa in Sandoza ter spremljajo zahteve zdravstvene, varnostne in okoljske zakonodaje. Vseskozi tudi namenjajo del investicij za ustrezno tehnologijo, ki pripomore k ohranjanju narave in zmanjševanju vplivov na okolje. Med pomembnimi naložbami v okoljske tehnologije na

lokaciji Prevalje v zadnjih letih je tudi nova naprava za termično oksidacijo emisij, s katero zmanjšujejo emisije hlapnih organskih spojin v zrak.

SMELA PRETEKLOST, AMBICIOZNA PRIHODNOST

Leto 2016 je za Lek jubilejno leto. Zaznamuje ga 70-letnica delovanja Leka in 20-letnica Novartisa, njegovega lastnika in enega največjih globalnih farmacevtskih podjetij. To simbolno leto je oplemenitenost z različnimi dejavnostmi za razvoj znanja in inovacij. Jubilejno leto je pomembno zaznamovano tudi z novimi naložbami v širitev razvojnih in proizvodnih zmogljivosti ter okoljske tehnologije. Pomembno vlogo pri novih naložbah ima prav lokacija na Prevaljah, saj se v prihodnjih letih načrtuje širitev njenih proizvodnih kapacitet in s tem ustvarjanje novih delovnih mest. Lek je že kupil zemljišče od podjetja Koratur, d. d., v proizvodni coni Prevalje in s tem postavil temelje za nadaljnji razvoj prevaljske lokacije.

Lek je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja pomembno zaznamoval slovenski in tudi širši, svetovni prostor. V tem času se je razvil v prepoznavnega in cenjenega člana globalne farmacevtske družbe. Lokacija na Prevaljah je s svojim odgovornim, pogumnim in kakovostnim delom prispevala pomemben pečat v mozaik tega uspeha. Na temeljih smelega preteklosti Lek gradi načrte za svojo ambiciozno prihodnost. Del nje bo tudi prevaljska lokacija – lokacija zdravih in klenih Korošcev.

Zlatko Ajd, direktor Leka Prevalje

KRAJ, KJER SANJE DOBIJO OBLIKO, VONJ IN BARVO!

Na Prevaljah, natančneje Pri Brančurniku, je vrata odprla nova cvetličarna Floralhouse pod taktirko florističnega umetnika Andreja Rusa. Zgodba Floralhouse se je pričela leta 2012 na Ravnah, kjer so ustanovitelji podjetji T-Global, d. o. o., in turizem Impulse-travel sklenili, da je treba na Koroškem ljudem ponuditi nekaj posebnega, za nekaj, kar morajo sedaj do Ljubljane. Ustvarili so majhno »oazo« prefinjenih izdelkov visoke kakovosti in kar hitro postali znani celo onkraj meja.

Pot jih je vodila že skoraj po vsem svetu, kjer so organizirali proke, krasili prireditvene odre in predavali. Zaradi svoje predanosti in individualnega pristopa so jih pričeli obiskovati ljudje iz širše Slovenije. Vnesli so svetlobo, zračnost in premišljeno odprli prostor, ki vas bo zagotovo prevzel. Obisk cvetličarne je sproščujoč tudi za dušo, večkrat prihajajo ljudje samo spočiti oči, napolniti baterije in se naužiti lepote, ki jih ponujajo. V samih prostorih pa boste našli tudi turistično agencijo Impulse-travel, ki je ravno v tem letu praznovala svojo 20-letnico. V kotičku Za na pot boste lahko dobili aranžmaje slovenskih ponudnikov, saj so uradni zastopnik za Kompas, Palmo, Relax, Sonček ..., glavčina njihove ponudbe pa so letalske vozovnice in poslovni turizem. Veseli jih, da so njihovo predanost delu prepoznali po vsem svetu in jim tako zaupa veliko uspešnih podjetij, kot so: Loreal, Titan Kamnik, Johnson&Johnson, Abbott, Skupina Kolektor ... Cvetličarna, kjer se vam bo ustavil čas in vsi vaši čuti se bodo prebudili. Cvetlične kreacije za vse priložnosti za vas ustvarja floristični umetnik Andrej Rus, ki je svoje znanje pridobival v tujini, in tako tudi sedaj cvetličarna dobavlja neposredno iz Nizozemske. Cvetličarno odlikujeta prefinjen okus in nenavaden pristop k cvetju. Njihovi šopki so navdušujoči skozi vse leto in prav lepo je doživeti predanost in zgodbo, ki je ujeta v vsak izdelek posebej. »najljubša ekstravaganca«.

Ne glede na razpoloženje in trenutke z vami vedno Floralhouse by Andrej Rus

DOPOLNILNE DEJAVNOSTI OMOGOČAJO ZAPOSLOSTEV NA KMETIJI

Društvo kmetič Mežiške doline je septembra pripravilo vsakoletno razstavo v sklopu Jesenskih srečanj na Prevaljah, letošnja tema je bila Predstavitev dopolnilnih dejavnosti na koroških kmetijah. Dopolnilne dejavnosti ob premišljenem načrtovanju omogočajo zaposlitev in delovno mesto na kmetiji ter dodano vrednost našemu delu. Podani so bili nasveti, kako je mogoče registrirati dopolnilno dejavnost na kmetiji, katere vse dejavnosti je mogoče opravljati, koliko kmetij na Koroškem opravlja dopolnilne dejavnosti, in seveda prikaz, kaj vse kmetice in kmetje proizvajajo, izdelujejo, ponujajo oziroma opravljajo poleg svojega osnovnega dela. Predstavilo se je 15 kmetij. Takoj je bilo razvidno, da je največ dejavnosti povezanih s tradicionalnimi znanji na kmetiji, storitvami oziroma izdelki – peka kruha in potic, peka peciva in slaščic, turistična kmetija z nastanitvijo, gostinska ponudba ...

V večini primerov se predvsem gospodinje trudijo na kmetiji z dodatno dejavnostjo izboljšati statusni položaj svoje družine oziroma poskušajo z dodatnim zaslužkom lažje preživeti.

OBISK PREDSTAVNIKOV EU V ČEBELARSKO-SADJARSKEM UČNEM CENTRU NA FARI

V organizaciji Informacijske točke Europe Direct Koroška, Službe vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji so 20. maja v sklopu foruma z naslovom EU SI ti: OD ZIDOV K VSEBINAM predstavniki Evropske komisije obiskali Čebelarstvo-sadjarstvo učni center Na Fari na Prevaljah. Projekt učnega centra bil namreč sofinanciran iz evropskih sredstev.

Med predstavniki sta bila tudi: Andrej Engelman, vodja organa upravljanja Službe vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, in Christos Gogos, predstavnik Evropske komisije, Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko.

ZELIŠČNI VRT NA FARI V NEMŠKEM WOCHENBLATTU

Na Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije je prišla zanimiva ponudba. Nemška časopisna hiša Bayerisches Landwirtschaftliches Wochenblatt je želela slovenske vrtove predstaviti tudi nemškemu bralcem. Obiskali so štiri kmetije, med njimi tudi našo kmetijo Hudobnik, in Čebelarstvo-sadjarstvo učni center Na Fari. Novinarica Sophija Gottschaller je na Koroško prišla 16. septembra 2016; prijetno sva poklepale in se sprehodili tudi po zeliščnem vrtu Na Fari. Sredi oktobra so iz Nemčije poslali časopis, v katerem so zelo lepo predstavljene štiri slovenske kmetice, njihovo delo in vrtovi.

Tatjana Ladinek

Tatjana Ladinek z novinarko Sophijo Gottschaller

ASFALTIRANJE ODSEKOV PO KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Na podlagi sklepa Odbora za komunalne zadeve in varstvo okolja Občine Prevalje, da se začne asfaltiranje odsekov mimo kmetij oziroma mimo hiš, kjer cesta poteka neposredno skozi dvorišče oziroma tik ob hiši, je občinska uprava pozvala predsednike krajevnih skupnosti k pripravi seznamov takšnih lokacij. Pogoji za izvedbo asfaltiranja je bil, da je cesta, vsaj na odseku, kjer se predvideva asfaltiranje, v lasti Občine Prevalje oziroma da so bili lastniki ta zemljišča pripravljene brezplačno prenesti na Občino Prevalje ter sami izvesti tudi odmero ceste, če ta še ni bila opravljena. Skladno z urejanjem lastništva zemljišč sta bila prva dva odseka asfaltirana že v začetku poletja, in sicer na območju KS Šentanel, mimo Ferleža, ter na območju KS Holmec, mimo Počivalnika. Pri obeh sta bila urejena protiprašna zaščita z asfaltom ter odvodnjavanje.

Protiprašna zaščita mimo Počivalnika na Dolgi Brdi

Protiprašna zaščita pri Ferležu v Šentanelu

Zaradi ureditve odmere ter prenosa zemljišč se je izvedba protiprašne zaščite začela v začetku jeseni tudi v KS Leše, in sicer skozi kmetijo p. d. Jušal, ter v KS Holmec mimo kmetije p. d. Bogel, dela pa so bila zaključena novembra. Protiprašne zaščite se bodo urejale tudi v prihodnje, če bodo izpolnjeni pogoji lastništva.

Protiprašna zaščita pri kmetiji p. d. Jušal (Godec)

Odsek mimo kmetije p. d. Bogel (Podričnik) pred protiprašno zaščito

Asfaltiranje pri kmetiji p. d. Bogel (Podričnik)

IZVEDBA PROJEKTA UREDITEV PROMETNIH POVEZAV NA PODEŽELJU KOT-LEŠE

Občina Prevalje je v letu 2015 za izvedbo projekta Ureditve prometnih povezav na podeželju Kot-Leše pridobila državna sredstva na podlagi 23. člena Zakona o financiranju občin. Dela so se začela septembra 2015 in se končala novembra 2016.

Za izbiro izvajalca je bilo izvedeno javno naročilo po odprtem postopku, skladno z Zakonom o javnem naročanju, najugodnejši ponudnik pa je bilo podjetje Kostmann, d. o. o., iz Slovenj Gradca (vrednost del po pogodbi je približno 350.000 EUR z DDV).

V okviru projekta se obnavlja cesta od križišča pri Brložniku, mimo kmetije Kumer pa do kmetije Lagoja. Cesta je dolga okoli 1400 m. Hkrati se ureja odvodnjavanje ceste z zgraditvijo prepu-

Asfaltiranje ceste Kot-Leše

stov, pod mostom je bil narejen tudi novi škatlasti prepust, urejena je brežina ceste. Ob zaključku pa bo cesta opremljena še z ustrežno prometno opremo. Za zaščito ceste je bil saniran tudi obstoječi plaz.

Cesta Kot–Leše med izvajanjem del

Asfaltiranje ceste Kot–Leše

Uradno odprtje ceste v veselje vseh

UREDITEV CESTE V NASELJU ČRNEC – PRISOJE

Na območju Prisoj, znotraj zaselka Črnc, se med manjšimi odseki ureja še neasfaltirana cesta od križišča Prisoje 80 do novogradnje Prisoje 83. Ureditev obsega: varovanje brežine s profili HEA, ustrezno odvodnjavanje ter javno razsvetljavo. Dela se bodo sklenila z asfaltiranjem ceste v skupni dolžini približno 70 m. Za obnovo so uporabniki te ceste donirali del sredstev, in sicer na podlagi sklepa Odbora za komunalne zadeve in varstvo okolja. Izvajalec del, GRADIM, d. o. o., iz Dovž, je bil izbran na podlagi zbiranja ponudb, dela bodo zaključena konec novembra 2016, skupna vrednost naložbe pa je približno 23.000 EUR z DDV.

SANACIJA PLAZOV V OBČINI PREVALJE V LETU 2016

Občina Prevalje je od Ministrstva RS za okolje in prostor v letu 2016 pridobila sofinancerska sredstva:

Na podlagi programa odprave posledic poplav, visokega snega in žleda med 30. januarjem in 27. februarjem 2014 za obdobje 2015–2020 z izhodišči za izvedbo v letih 2015 in 2016, s katerim so bila zagotovljena sredstva za obnovo poškodovane lokalne infrastrukture. V okviru tega programa smo v naši občini sanirali plaz na LC 350371 Prevalje–Šaver–Strojna. Z zabijanjem lesenih pilotov je bil saniran obsežnejši erozijski plaz, urejeno je bilo odvodnjavanje na območju plazu in obnovljeni so bili nekateri dotrajani prepusti na navedeni cesti. Izvajalec gradbenih del je bilo podjetje Gradbeništvo Temnikar, d. o. o., iz Slovenj Gradca, gradbeni nadzor je opravljalo podjetje NIG, d. o. o., iz Slovenj Gradca, geomehanski nadzor pa je izvajal MR projekt, statika, geomehanika in meritve, dr. Matej Rozman, s. p., s Prevalj. Naložba je stala približno 54.000 EUR z DDV.

Sanacija plazu pod kmetijo Kuvaznik

Na podlagi programa odprave posledic neposredne škode na objektih zaradi poplav med 12. in 16. septembrom z izhodišči za izvedbo v letu 2015, s katerim so zagotovljena sredstva za obnovo poškodovane lokalne in gozdne infrastrukture, v okviru katerega so se sanirali:

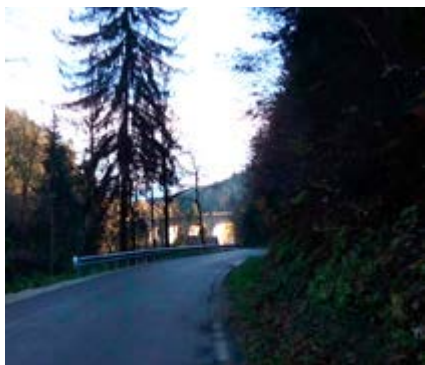
- plaz na LC 350271 Prevalje–Leški graben–Leška kapelica

Izvedla se je kamnita zložba, uredilo odvodnjavanje in saniralo poškodovano cestišče. Gradbena dela je izvajalo podjetje Gradbeništvo Temnikar, d. o. o., iz Slovenj Gradca, za gradbeni nadzor pa je skrbelo podjetje NIG, d. o. o., iz Slovenj Gradca. Naložba je stala približno 40.000 EUR z DDV.

- plaz na LC 350361 Štopar–Šentanel, odsek Šentanelška reka

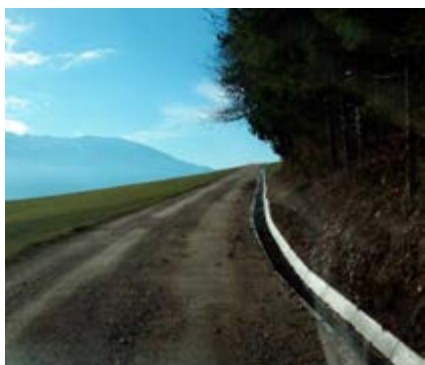
Sanirano je obsežnejše plazišče, in sicer s postavitvijo kamnite zložbe v dolžini 75 m, ustrezno sta bila urejena odvodnjavanje in voziščna konstrukcija z asfaltiranjem v dolžini 220 m na odseku od Robina do mosta pred Hobrom. Podjetje Slemenšek, d. o. o., z Raven na Koroškem je izvajalo gradbena dela, gradbeni nadzor podjetje NIG, d. o. o., geomehanski nadzor pa podjetje BLAN, d. o. o., iz Mozirja. Naložba je bila vredna 120.000 EUR z DDV.

Cesta Štopar–Šentanelška reka, odsek Šentanelška reka med sanacijo in po njej

- plaz na JP 851631 Godec–Gornikov križ, odsek Sorej–Blek
Na tem odseku je podjetje Gradbeništvo Temnikar, d. o. o., saniralo dotrajane prepuste, vgradilo kanalete v približni dolžini 200 m in s tem celostno uredilo odvodnjavanje na tem območju. Gradbeni nadzor nad investicijo v vrednosti približno 34.000 EUR je opravljalo podjetje NIG, d. o. o.

Ureditev cestnega odseka mimo kmetije Blek

OBNOVA LOKALNE CESTE – SUHI VRH V OBČINI PREVALJE

Septembra 2016 je Občina Prevalje začela dvoletni projekt rekonstrukcije ceste LC 350371 na območju Suhega Vrha, in sicer na odseku pred kmetijo Herman do »Godčeve ravni«. Rekonstrukcija makadamske lokalne ceste zajema ureditev asfaltne dvosmerne vozišča v skupni dolžini približno 1200 m in širini 4 m ter obojestransko bankino. Cesta se v ostrih ovinkih razširi za potrebe normalne prevoznosti tovornih vozil (kamioni za spravilo lesa, traktorji s prikolicami). Prav tako projekt vključuje ureditev odvodnjavanja ter sanacijo usada. Vrednost celotnega projekta je približno 300.000 EUR z DDV. Občina Prevalje je za navedeni projekt pridobila povratna sredstva Republike Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Gradbena dela, katerih izvajalec je podjetje Gradbeništvo Temnikar, d. o. o., iz Slovenj Gradca, so se zaključila poleti 2016. Gradbeni nadzor je opravljalo podjetje BOM-MOČKA, d. o. o., s Prevalj.

Rekonstrukcijska dela na cesti Suhi Vrh

SANACIJA CESTIŠČA ŠENTANEL–OŠ ŠENTANEL

Občina Prevalje je konec oktobra 2016 začela obnavljati cestišče v Šentanelu proti podružnični OŠ. Na tem cestnem odseku bo urejena voziščna konstrukcija in asfaltirano cestišče, obnovljeno bo tudi vodovodno in kanalizacijsko omrežje ter urejeno odvodnjavanje cestišča. Dela bodo zaključena do predvidoma konca tega leta.

Dela na cesti izvaja podjetje KVITRO, d. o. o., iz Dravograda, gradbeni nadzor pa Ivan Mačič, s. p., iz Kotelj.

Cesta proti podružnični OŠ Šentanel pred obnovo

ASFALTIRANJE CESTE V NASELJU MALINEK, DOLGA BRDA

V naselju Malinek smo novembra uredili približno 160 m ceste, in sicer smo jo asfaltirali, uredili odvodnjavanje ter brežine. Vodja gradbišča je bil Damijan Naveršnik iz podjetja KVITRO, Gradbeništvo, d. o. o., iz Dravograda, gradbeni nadzor je opravljalo podjetje TIP inženiring, d. o. o., iz Slovenj Gradca. Izvajalec del je bil izbran na podlagi zbiranja ponudb v skladu z Zakonom o javnem naročanju, skupna vrednost naložbe je bila približno 30.000 EUR z DDV.

SANACIJA FLISOVEGA POTOKA

Pripravil: Oddelek za KCG

TEKMOVANJE V SPRETNOSTNI VOŽNJI Z OSEBNIMI VOZILI 2016

Predstavniki ZŠAM
Ravne in vodja
policijskega okoliša
Zoran Kralj

Predsednik SPVCP
Občine Prevalje Ivan
Kranjec, letošnji
zmagovalci ter
predstavniki ZŠAM
Ravne na Koroškem
Anton Matjašec

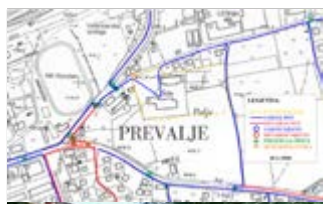
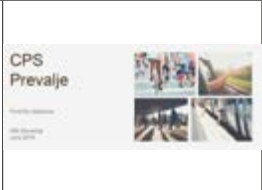
Tudi letos je Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPVCP) Občine Prevalje skupaj z Združenjem šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) Ravne na Koroškem v okviru Jesenskih srečanj 2016 pripravil tekmovanje v spretnostni vožnji z osebnimi avtomobili v Športnem parku Ugasle peči na Prevaljah. Enajst tekmovalcev se je pomerilo na poligonu z različnimi ovirami in nalogami, ki so ga postavili predstavniki Združenja šoferjev in avtomehanikov Ravne na Koroškem.

Za organizacijo, odlično pripravljen tekmovalni poligon in nagrade se zahvaljujemo predstavnikom Združenja šoferjev in avtomehanikov Ravne na Koroškem, vsem tekmovalcem pa čestitamo!

CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA OBČINE PREVALJE

Občina Prevalje je bila uspešna na razpisu Ministrstva RS za infrastrukturo in v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 ji je bilo odobreno sofinanciranje za izdelavo celostne prometne strategije.

	Analiziranje ključnih obstoječih dokumentov, postopkov in politik		Javne razprave s prebivalci občine
	Ogledi stanja na terenu z lokalnimi deležniki		Izvedba anketiranj in intervjujev med lokalnimi deležniki
	Kvantificiranje današnjih trendov na področju potovalnih navad prebivalcev		Telefonska in spletna anketa o potovalnih navadah prebivalcev

- »mehki« ukrepi za spodbujanje kolesarjenja, uvedba javnega sistema izposoje koles ...
- Izboljšati javni potniški promet, tako znotraj občine kot na širšem območju sosednjih občin. Posebno pozornost je treba posvetiti mobilnosti starejših občanov. Preučili bomo možnost uvedbe javnega »prevoza na klic«.
- Analizirati je treba prihodnjo prometno ureditev regionalne ceste skozi Prevalje, ki bi morala zaradi velike prometne obremenjenosti omogočati varnejše gibanje in prečkanje pešcev ter kolesarjev (umiritev prometa).
- V okviru prireditve je župan Občine Prevalje podelil električno kolo srečni nagrajenki, ki je sodelovala v anketni raziskavi o potovalnih navadah prebivalcev v občini.

Pripravi: Oddelek za KCG

Gre za strateški dokument, s katerim bo Občina Prevalje načrtala učinkovito zaporedje ukrepov na področju prometa, katerih cilj je doseči večjo stopnjo ureditve prometa po meri ljudi in posledično višjo kakovost bivanja.

POVZETEK UGOTOVITEV ANALIZE STANJA NA PODROČJU PROMETA

PREMALO ZDRAVA IN AKTIVNA POTOVANJA: večina potovanj v občini je opravljenih z osebnim vozilom (80 %).

STOPNJA MOTORIZACIJE: v Občini Prevalje znaša 496 osebnih vozil na 1000 prebivalcev.

JAVNI POTNIŠKI PROMET: sedanja ureditev javnega potniškega prometa je premalo konkurenčna osebnemu vozilu.

NEOPTIMALNE RAZMERE ZA KOLESARJENJE: le delno izgrajena kolesarska infrastruktura oziroma nepovezano omrežje varnih kolesarskih stez, manjkajo kolesarnice na javnih površinah ...

HOJA: je prepoznana, vsakodnevno opravlja dnevna potovanja peš 15 odstotkov občanov.

POMANJKLJIVOSTI POVRŠIN ZA PEŠCE: premalo varne in med seboj povezane površine za pešce; posebno pozornost bomo posvetili prehodom za pešce, varnim šolskim potem in dostopnosti površin za invalide.

VIZIJA IN CILJI PRIHODNJEGA RAZVOJA MOBILNOSTI V OBČINI PREVALJE

- Zagotoviti še varnejše in med seboj povezano omrežje pešpoti.
- Z infrastrukturo vzpostaviti pogoje za še večjo uporabo kolesa med občani,

TRAJNOSTNA MOBILNOST DO MEDGENERACIJSKEGA DRUŽENJA

Občina Prevalje je v program letošnjih jubilejnih 30. Jesenskih srečanj umestila paleto najrazličnejših dogajanj, med katerimi je v razvežani in široki ponudbi ponovno postavila v ospredje odgovorno skrb za zdravje občanov in njihovo čim večjo kakovost življenja.

S prireditvijo Trajnostna mobilnost do medgeneracijskega druženja, na kateri so sodelovali OŠ Franja Goloba Prevalje, Vrtec Prevalje, Dom starejših Na Fari, Policijska uprava Ravne na Koroškem, Občina Prevalje – Medobčinska uprava in redarstvo, Zdravstveni dom Ravne na Koroškem in lokalni ponudnik koles, Lineal, d. o. o., Maribor, smo povezane z izvedbo različnih aktivnosti želeli ozvesti širšo javnost o prednostih in koristih, ki jih ima trajnostna mobilnost v našem vsakdanjem življenju. Trajnostna mobilnost ali premikanje na trajnosten način vključuje hojo, kolesarjenje, uporabo javnega potniškega prometa in podobno ter pomeni zagotavljanje učinkovite in enakopravne dostopnosti za vse, pri čemer je poudarek na omejevanju zasebnega motoriziranega prometa in porabe energije ter na spodbujanju trajnostnih in aktivnih načinov potovanj.

Aleksandra Saša Horvat

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

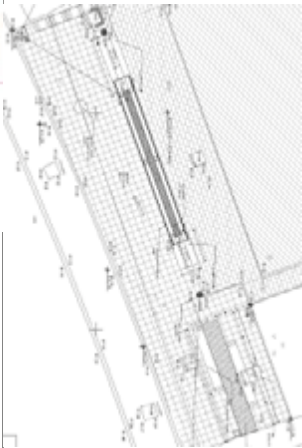

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

OBČINA PREVALJE

NAČRTOVANI PROJEKTI V LETU 2017

				
Naziv	Obnova kozolca na Poljani z vgradnjo tehnične opreme	INFO točka na prostem	Točka doživetij Poljana ter Obnova kolesarskih poti v Občini Prevalje	Tržnica Prevalje
Sofinancer oz. sklad	ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj	ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj	ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj	EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Lokacija investicije	Poljana	Pri zdravstveni postaji	Poljana	Parkirišče pri Sekavčniku
Termin izvajanja	Pomlad–poletje 2017	Pomlad–poletje 2017	Pomlad–poletje 2017	Pomlad 2017
				
Naziv	Nova turistična ponudba – ENERGIJSKA TOČKA	Postavitev otroških igral na dveh lokacijah	Postavitev polnilne postaje s šestimi električnimi kolesi	Igrišče pri POŠ Šentanel in športna oprema na štirih lokacijah
Sofinancer oz. sklad	EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj	Fundacija za šport
Lokacija investicije	ENERGIJSKA TOČKA za Preganthauzem ter ureditev in označitev devetih razglednih točk	Altra in Trg 65-66	Klančina pri Družbenem domu	POŠ Šentanel, športna dvorana Prevalje, športno igrišče Leše, športni park Ugasle peči, nogometno igrišče pri OŠ
Termin izvajanja	Pomlad 2017	Pomlad 2017	Pomlad– poletje 2017	Pomlad–jesen 2017

Pripravile strokovne službe Občine Prevalje

KLEMEN GORENŠEK

Klemen Gorenšek je končal študij Medijskih komunikacij v Mariboru in je bil kot boljši študent predlagan na delovno mesto RTV Slovenija. Delo ga ni prevzelo, v bistvu ga je novinarstvo razočaralo. Iskal je novo motivacijo in jo je našel v petju. Po zmagi na državnem tekmovanju in 2. mestu na mednarodnem tekmovanju v Srbiji se je odločil za študij petja na Akademiji za glasbo v Grazu, pri profesorju Ulfu Bästleinu. Pel je v mnogih študentskih opernih produkcijah, na številnih festivalih doma in v tujini ter prejel več nagrad na mednarodnih tekmovanjih.

Prejel je štipendijo mesta Graz za obetavne študente in bil štipendist Ministrstva za kulturo za nadarjene študente glasbe v tujini. Lani je z odliko diplomiral in nadaljuje podiplomski študij v Grazu. To poletje je v Avstriji kot solist nastopal v dveh operah, v Garsu blizu Dunaja v Verdijevem Otellu kot Montano in v Operi v Celovcu kot Kappadozier in Nazarener v Straussovi operi Salome.

Klemen je človek z veliko talenti, kar pa mu večkrat predstavlja prejšnje prekleto kot blagoslov, saj se mora, kljub izjemnemu zanimanju za druga področja, le-tim zavestno odreči, saj mu zmanjkuje časa in koncentracije.

S študijem petja na Visoki šoli za glasbo in upodabljačo umetnosti v Grazu je pridobil ogromno izkušenj in širine, ki mu bodo v življenju vsekakor koristile. Je pa še vedno zelo navezan in ponosen na slovensko kulturo in svoje korenine. Meni, da je Slovenija žal premajhna za vse izjemno talentirane ljudi, ki so tako primorani iti v svet, čeprav bi z veseljem ostali v naši majhni, a prelepi deželi.

Na vprašanje, kje se vidi v prihodnosti, odgovori: »Bom videl, kaj bo prinesel čas. Vsekakor bi me vrnitev na Prevalje, Leše veselila. V katero smer bo šla kariera, življenje, pa bomo še videli.«

LOVRO MILER

Lovro je svoj poklic kuharja izbral s srcem. Je edini, ki je doslej prikuhal Šolskemu centru Slovenj Gradec dve zlati medalji, in sicer na

58. gostinsko-turističnem zboru Slovenije leta 2011 in na 59. gostinsko-turističnem zboru Slovenije leta 2012 v tekmovanju dijakov SŠGT – smer kuharstvo. Izjemno se je odrezal na tekmovanju MasterChef, nastop mu je pomenil veliko, čeprav je izpadel tik pred finalom. Nasmejani Korošec pravi, da v kuhinji rad eksperimentira, za pripravo krožnika pa si navadno vzame zelo veliko časa.

Lovro: »Hvaležen sem, da sem lahko skozi vse te izzive in dogodivščine rasel. Prvi cilj je bil, da osvojim na MasterChefu predpasnik, nato sem se pa zavedel, da lahko z 'lahkoto' pridem do polfinala. Med samo pripravo ni bilo večjih težav, se je pa malo ponesrečilo pri panna cotti ... Celotna MasterChef kuharska izkušnja je bila čudovita, zaradi druženja in dogodivščin pa je neponovljiva. Želim si, da bi začel uvajati čim več zagnanih mladih kuharjev, ki bi lahko sledili moji viziji turizma. Turizem pri nas doma v Šentanelu želim nadgrajevati v duhu svojih prednikov, želim pa pustiti tudi svoj pečat. Želim, da je naš kmečki turizem čim bolj zanimiv, z manjšim muzejem, degustacijami, predstavami, kulinaričnimi večeri s priznanimi kuharji ... Uporabiti želim čim več domače hrane, po oddaji se odpira veliko drugih priložnosti za sodelovanje. Moj najljubši kuharski trik: Kuhaj po občutku, ne receptu.«

Povzeto po spletnem intervjuju z Lovrom Milerjem – <http://okusno.je/clanek/masterchef/lovro-miler.html>

LUCIJA MIRKAC

Lucija – superdekle, ki ji za las ni uspela »zlata matura«, a v njej se skriva ustvarjalnosti in talentov za nekaj »zlatih«. Poznana je po svojem izjemnem talentu za pisanje in neverjetni marljivosti, vključena je bila v raznorazne zunajšolske dejavnosti.

Maja Ošlak: »Izstopala je iz okvirov, postavljenih glede na družbene standarde, že zgolj po stilu oblačenja, vedenju, predvsem pa po načinu mišljenja, ki je za tako mlado dekle, ki naj bi ji bile v ospredju hedonistične vrednote, izjemno zrel. Sprva si z Lucijo kot razred nismo bili zelo blizu, vendar smo z vsakodnevnim spoznavanjem, nadgrajevanjem odnosov in pa predvsem z ustvarjanjem enega Lucijinih (in tudi naših) največjih projektov, muzikalom Narcis, postali neke vrste velika, zelo povezana družina, ki se je izoblikovala pod vodstvom naše mlade umetnice.«

»Pisanje je, čeprav ne vem, zakaj in kako, položeno globoko vame. Ne vem, kdaj sem misli prvič izlila na papir, brati in pisati sem znala skoraj prej kot hoditi. :) Poskusov je bilo veliko in čeprav so po večini klavirno propadli, sem danes hvaležna za vso to vztrajnost, saj mi je v osmem razredu osnovne šole uspelo s prvo knjigo. Pred tem so nastajale predvsem pesmi,

slikanice, rokopisi, a zaradi mojega (kar uničujočega) temperamenta večina tega ni ohranjena :),« je med drugim zapisala o sebi Lucija Mirkac, o kateri bomo še in še slišali, predvsem pa spremljali njeno delo in se navduševali nad izjemnim talentom.

Lucija Mirkac: »Približno uro na dan preživim za klavirjem, preostali čas pa za računalnikom: knjige, časopisi, igre, scenariji, govori, članki, delo urednice mi je poleg snovanja prireditve vzelo kar precej časa ... Zadev se kar nabere in noči se kar napolnijo. :) Zadnja leta pa dobršen del časa preživim na odru, pa naj gre za vaje ali pa za različne predstave in prireditve.«

Povzeto iz intervjuja avtorice Maje Ošlak s sošolko Lucijo Mirkac v Letopisu v šolskem letu 2015/2016

TEO IN TIAN PEČNIK NAVDUŠUJETA V GORSKEM KOLESARSTVU

Gorsko kolesarstvo je postalo njun način življenja, ni jima žal nobenega trenutka vse od marca pa do oktobra, ko so vikendi zapolnjeni s tekmami. In tako že nekaj let zapored. Zanimivo je, da v lokalnem gospodarstvu ni posluha za sponzoriranje, čeprav je v svetu dokazano, da se najbolj obrestuje reklama na kolesarskih dresih!

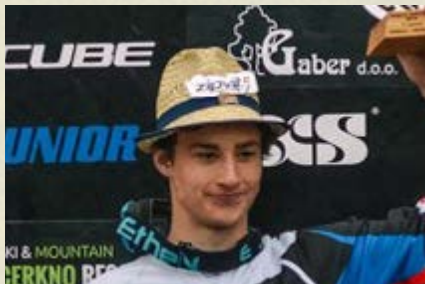
Mlada gorska kolesarja s Prevalj Teo in Tian Pečnik sta samo v nekaj letih osvojila skoraj vse lovorike, ki jih je mogoče doseči v gorskem kolesarjenju na domačih tleh. Pomemben delež so k tem rezultatom prispevali starši, klubski trener Kolesarskega kluba Ravne in marljivost obeh fantov, saj sta gorsko kolesarjenje vzela za svojo športno in življenjsko pot.

Starejši in izkušenejši Teo se je začel ukvarjati s kolesarjenjem pri desetih letih. Prva leta je bil tekmovalni vidik nekoliko v ozadju. Nabava boljšega, novega tekmovalnega kolesa (26 col) je že v naslednji sezoni obrodila sadove, in uvrstil se je med prve tri gorske kolesarje v Sloveniji. Za njim so izjemni uspehi, med drugimi: 21 zmag za slovenski pokal, 3 x državni prvak (2016), 1 x šolski državni prvak, 1 x državni prvak in podprvak v Eliminatorju, 3 x skupni zmagovalac Slovenskega pokala (2016), več zmag na lokalnih kolesarskih tekmah, letos udeleženec evropskega prvenstva v gorskem kolesarstvu v Gradcu – dosegel je 22. mesto, kar je najboljša slovenska uvrstitev na evropskih prvenstvih do sedaj.

Gorsko kolesarjenje pa je velik finančni zalogaj za starše, vendar sta oče in mama ponosna na svoja kolesarja in z zadovoljstvom spremljata njune rezultate: »Pravi užitek je gledati sinova, kako ju zanima ta šport, saj tudi v prostem času vseskozi gledata posnetke po internetu, spremljata kolesarske dirke po TV, gradita proge in

bereta literaturo, povezano s kolesarstvom. Mlajši Tian je navdušen nad bratovimi uspehi, a trdi, da bo boljši od njega. Njegov vzdevek 'baterija' pove vse!»

VID PERŠAK

Prej je sedel na kolo in šele potem shodil.

Vid Peršak iz Šentanela je edini Slovenec, ki tekmuje na tekmah svetovne serije in dosega izjemne rezultate. Je študent drugega letnika fakultete za šport. Kolo je spoznal prej kot sobne copate, kot je povedal: »Kolesarim, odkar pomnim!« V svoji kratki, a bogati kolesarski karieri je dosegel že veliko izjemnih rezultatov tako doma kot v tujini. Vid je član kolesarske skupine ORBEA-GEAX MTB s Črnega Vrha in član španskega moštva Orbea Enduro Crew, ki skrbi za njegovo kolo in opremo. V letu 2015 je postal državni prvak v gorskem kolesarstvu, zmagal je na vseh tekmah za pokal SloEnduro (2015, 2016), je zmagovalec skupne razvrstitve v sezoni 2015; na evropskem prvenstvu je osvojil 3. mesto, kot edini član slovenske reprezentance je nastopil na petih tekmah svetovnega pokala Enduro World Series. V svetovnem pokalu je med mladinci dosegel 4. mesto. Da je odličen gorski kolesar, so ključni izjemna psihofizična pripravljenost, volja in veselje do tega športa, podpora družine in seveda domači in tuji sponzorji.

Gorsko kolesarstvo je razcvet na Koroškem doživelo pred desetimi leti. Koroška vse bolj postaja vrhunska destinacija za to obliko športa, saj gorski kolesarji tod najdejo vse od adrenalina do uživanja v neokrnjeni naravi. Za vse to je med že nekaterimi znanimi gorskimi kolesarji na Koroškem zaslužen tudi Vid Peršak.

BRATA ANEJ IN ROK PILETIČ

Uspešna Prevaljčana, ki sta svoj pevski talent združila v duo BQL (be cool). Zda se duo BQL pripravlja tudi na nastop na EMI 2017. Na facebooku sta na to opozorila s sliko in pripisom: »Jutri je zadnji dan za prijavo na tekmovanje EMA 2017. Kaj pa vi mislite? A probava?« in s tem bolj ali manj potrdila, da se nameravata prijavit.

Rok: »Predstavila bi se kot skromna 'navadna' fant, ki v življenju početa večino stvari kot drugi, razen da zraven še pojeta in kuhata in pospravljata hišo in pojeva in ja, a sem omenil že, da pojeva? :) Sva vztrajna, skromna in dobrsročna. Anej rad plete raznorazne puloverje in šale ter kape, sam sem pa zagrižen gobar (smeh/hec). Za zdaj delava pri nekem projektu, ki pa naj ostane še skrivnost. Prav gotovo se bova trudila, da se lahko predstaviva povsod, kjer bo mogoče, da bodo ljudje začutili, koliko nama pomeni petje in koliko vanj vlagava. Vsekakor naju nič ne bo ustavilo na poti do tega, da bova nekoč morda tudi zapomnjena kot dobra glasbenika.«

Anej: »Nekako sva začutila, da nama bolje uspeva v dvoje. Kot sva že velikokrat omenila, sva si ravno prav podobna in ravno prav različna, da vse skupaj izpade bolje, kot če bi nastopal vsak sam. Oba sva se začela ukvarjati s fitnesom in pa zelo rada kuhava ter eksperimentirava v kuhinji, kar marsikdaj privede do 'hudih' preprirov z mamo Ines. Bilo je veliko uspehov v življenju, sam jemljem kot uspeh tudi to, da naju povabijo na raznorazne nastope. Z veseljem se odzoveva na vabila, saj tako nekako začutiva, da naju ljudje podpirajo ter da jim je všeč najina glasba, najino petje, najino interpretiranje različnih skladb.«

ANDREJ ODER

Mladi tenorist Andrej Oder je Prevaljčan. S petjem se ukvarja že vrsto let. Pevsko znanje je pridobil v Moškem pevskem zboru Vres Prevalje in Akademskem pevskem zboru Tone Tomšič Univerze v Ljubljani in ga kot umetniški vodja delil v Koroškem oktetu. Sodeloval je s številnimi orkestri, inštrumentalnimi zasedbami in pel pod taktirko najrazličnejših svetovno priznanih dirigentov. Kot tenorist se je publikli predstavil že na številnih solističnih nastopih in recitalih, med vidnejše uspehe pa gotovo sodi zlata plaketa na regijskem tekmovanju in srebrna plaketa na državnem tekmovanju Temsig 2013.

Pred dvema letoma je debitiral v operi Figarova svatba v vlogi Basilia, lani pa je z Jadranko Juras nastopil na skupnem koncertu arij v Večernem ariosu. Letos je z odličnim petjem navdušil žirijo na mednarodnem pevskem tekmovanju »Petar Konjović« v Beogradu in osvojil prvo nagrado.

Andreja je petje od nekdaj privlačilo. Čeprav je končal fakulteto za matematiko in računalništvo in se zaposlil, se je odločil, da uresniči skrito željo in že četrto leto obiskuje šolo solo-petja. Smela odločitev že kaže dobre rezultate.

MATEJA POTOČNIK

Mateja Potočnik vedno sledi svojemu glasu ter išče mesta, države in kar je pri petju najpomembnejše: prave ljudi, ki ji bodo omogočili, da se njen glas kar najbolje razvija, kar pa visoka šola za glasbo Hanns Eisler v Berlinu kot ena izmed najboljših univerz na področju klasične glasbe v Evropi to zagotovo je. V Berlinu je trenutno na magistrskem študiju opernega petja v razredu izjemne prof. Anne Samuil. Za Berlin je značilna resnično neverjetno visoka glasbena raven – tudi zato je to ena izmed evropskih prestolnic za klasično glasbo. Ravno zaradi tega poskuša sopranistka svoj glas z vsakim dnem posebej postaviti na najvišjo možno raven. Mateje sploh ne morem dobro ubesediti, koliko ji pomeni petje – z njim se namreč identificira, saj je tako rekoč njeno izrazno sredstvo. Koroška rodna gruda jo je zaznamovala bolj kot katera koli druga, in se zaveda, da njen glas ne bi nikoli zvenel, kot zveni, če ne bi podedovala glasu od staršev ter če ne bi doraščala ob ljudski, umetni in sakralni glasbi, ki ji je bila »položena v zibelko«. Doma so peli, ko je bilo lepo ter tudi takrat, ko večina ljudi ne najde pravih besed; ko so se godile »hude reči«. Trdno je prepričana, da je to okolje: gore, ljudje, kultura ter narečje, dalo njemu glasu barvo, izraz ter občutja – to jo od drugih pevcev loči, to jo bogati. Navdihuje jo otožnost, ki se čuti v koroških ljudskih pesmih, dolge fraze koroških melodij in besedila jo vedno znova ganejo. »Tu so moje korenine,« pravi. Neizmerno rada se vrača domov na Koroško – tu je njena družina, kjer jo vedno čaka opora, brez katere ne bi zmogla, ko ne gre po načrtu, ko je malo otožna, ko se mora napolniti z energijo in se sprostiti.

Nekatere stvari se nikoli ne spremenijo, pravi. »Ne glede na to, kje zaspim – ko zaspim, vedno sanjam v slovenskem jeziku. Sanjamo, štejemo, mislimo, molimo ter ne nazadnje preklinjamo namreč vedno v prvem jeziku.«

Pripravili: Greta Jukič, Hedvika Gorenšek, Željko Kljajič, šport

PREVALJSKI GASILCI

Gasilstvo je največja prostovoljna organizacija v Sloveniji. Pohvalimo se lahko tudi s tem, da je to največja prostovoljna organizacija, ki je zmožna posredovati ob naravnih in drugih nesrečah. V naši mali državi je okoli 120.000 prostovoljnih in 1.200 poklicnih gasilcev.

Vsak izmed nas gasilcev ima svoje zasebno življenje, svojo družino, prijatelje, takšne in drugačne težave, a ko nekdo potrebuje pomoč, se nesebično odzovemo, pozabimo na vsakdanje težave in se trudimo pomagati po najboljših močeh. Ničkolikokrat celo tvegamo svoja življenja, da bi rešili življenje drugih. Vendar občutek in zadovoljstvo, da si nekomu pomagali in mu celo rešili življenje, odtehtata vse.

Smo prostovoljno gasilsko društvo tretje kategorije, ki šteje nekaj deset več kot 100 članov. V to število so zajete vse starostne skupine: naš podmladek – pionirji, operativna enota ter veterani, ki pa še zdaleč niso za odpis. V enoti imamo 32 operativnih gasilcev, psihofizično pripravljenih pomagati občanom ob vseh vrstah nesreč.

Začetki gasilstva na Prevaljah segajo v leto 1833, ko je bila ustanovljena požarna bramba za požarno varovanje železarne. V tistih časih sta bila na Prevaljah dva gasilska domova, ki sta skrbela za požarno varnost industrije in občanov. Naše društvo je bilo uradno ustanovljeno daljnega leta 1873, kar pomeni, da za varnost Prevaljčanov skrbimo že več kot 140 let.

Na leto imamo okoli 50 različnih intervencij, na katere se pripravljamo na vsakotedenskih sredinih vajah, takrat vidite odseve modrih utripajočih luči pred gasilskim domom. Znanje pridobivamo tudi na tečajih v Izobraževalnem centru RS za zaščito in reševanje na Igu in v Pekrah. Tečajev se redno udeležujemo. Naš »požarni okolišč«, kot rečemo v gasilskem žargonu območju, katerega pokrivamo, obsega celotno občino Prevalje z vsemi zaselki (Leše, Šentanel, Poljana, Holmec itd.). Posredujemo tudi v drugih občinah v Mežiški dolini, ko nas druge enote potrebujejo. Smo člani Gasilske zveze Mežiške doline, ki povezuje prostovoljna društva Prevalje, Mežica, Črna na Koroškem, Ravne na Koroškem ter Kotleje. Posredujemo na intervencijah različnih vrst. Naša naloga torej ni samo gašenje požarov, temveč tudi posredovanja oziroma tehnični posegi ob snegolomih in žledolomih, poplavih ipd.

Naš vozni park šteje pet vozil, izdelanih po tipizaciji Gasilske zveze Slovenije. Poveljniško vozilo je namenjeno prevozu vodje intervencije na kraj dogodka ter označevanju poveljniškega mesta na intervenciji. GVM je vozilo za prevoz gasilskega moštva na kraj dogodka. Vozilo GVGP je zasnovano za gašenje požarov v naravnem okolju ter gašenje začetnih požarov na težko dostopnih mestih. GV je vozilo za prevoz moštva in opreme na intervencijo. GVC oziroma gasilska cisterna pa je namenjena gašenju vseh vrst požarov.

Smo kar dobro opremljeni, vendar smo se letos odločili za nakup novega vozila, s katerim bomo lahko posredovali bolj kakovostno, predvsem pa varnejše. Gre za vozilo GVC 16/25, ki je za enoto naše velikosti nepogrešljivo, saj glede na število intervencij in potrebe potrebujemo vozilo takega tipa. Čas pa je tudi načel naše vozilo GVGP-1 Land Rover Defender, s katerim posredujemo skoraj na vsaki intervenciji že 18 let. Vozilo je postalo nevarno za uporabo, predvsem pa je zelo drago njegovo vzdrževanje, saj se nenehno kvari, težko dobavljivi rezervni deli pa so večinoma dragi. Upamo, da nam bo prihodnje leto uspelo zamenjati to vozilo, da bomo lahko varno, uspešno in predvsem učinkoviteje posredovali ob intervencijah v naši občini.

Zavedamo se, da mora biti gasilec psihofizično pripravljen in usposobljen za posredovanje ob takšnih in drugačnih intervencijah, zato se naša operativna enota nenehno usposablja. Vsak teden imamo vaje operative in obnavljamo znanje za posredovanje ob raznih nesrečah. Ob tej priložnosti vas vabimo vsako sredo na ogled naših vaj, da spoznate naše trdo delo in prizadevnost pri usposabljanju za posredovanja ob neljubih dogodkih. Delamo tudi z mladimi od 6. leta starosti, kjer jih skozi igro in tekmovanja vzgajamo v prave gasilce s pravimi vrednotami, v ospredju je pomagati sočloveku v nesreči. Če si starejši od 16 let, se nam lahko pridružiš kot pripravnik, pri 18 letih pa postaneš pravi operativni gasilec. Vaje operative potekajo od 16. ure dalje v zimskem času in od 17. ure v poletnem času.

Prostovoljstvo je dar, pravijo, in mi ga s pridom izkoriščamo.

Aljaž Pori in Dejan Stijepič

IZ OSEBNE IZKAZNICE OSNOVNE ŠOLE FRANJA GOLOBA PREVALJE – ŠOLE IN VRTCA V ŠOLSKEM LETU 2016/2017

PRVOŠOLČKI V ŠOLSKEM
LETU 2016/2017

Število vseh učencev s podružnicami Leše, Holmec in Šentanel: 547
Število učencev v matični šoli: 483
Število oddelkov v matični šoli: 22

Podružnice:

Število učencev na Holmcu – od 1. do 5. razreda: 2 oddelka, 25 učencev
Število učencev na Lešah – od 1. do 5. razreda: 2 oddelka, 28 učencev
Število učencev v Šentanelu – od 1. do 5. razreda: 2 oddelka, 11 učencev
Podaljšano bivanje: 7,36 oddelka
Jutranje varstvo: 1,5 oddelka

VRTEC KROJAČEK HLAČEK PREVALJE

Število vseh otrok, vključenih v Vrtec Prevalje: 238
Število oddelkov: 14
Število otrok v oddelku na Lešah: 19

NOVOSTI:

aktivni odmori, sodelovalno učenje, formativno (sprotno) spremljanje in preverjanje znanja, neobvezni izbirni predmeti računalništvo, šport in tehnika v 4., 5. in 6. razredu.

D, A, CH IN FL | ŽE VESTE, KJE SMO BILI?

V Innsbrucku smo začutili veter na vrhu skakalnice ter globoko spoštovanje do Petra Prevca in vseh drugih slovenskih orlov.

Osnovna šola Franja Goloba Prevalje in Osnovna šola Mežica uspešno sodelujeta. Pod mentorstvom učiteljic Betine Jamšek in Špele Metelko se je petinštirideset učenk in učencev ob koncu šolskega leta (16. junija) odpravilo na potovanje. Letos smo obiskali Nemčijo, Avstrijo, Švico in Liechtenstein. Z nami so bili še: dva zanesljiva in prijazna šoferja, odličen vodič Bojan Lesjak ter pomočnica ravnateljice OŠ Prevalje Mateja Pečnik, ki ima na naših izletih tudi drugo, zelo pomembno vlogo – vlogo bolničarke,

s čimer je zagotovljena dodatna varnost za otroke. Polni novih vtisov in prijetnih izkušenj smo se domov vrnili v nedeljo, 19. 6. 2016, okoli ene zjutraj.

PRVI DAN

Ob drugi uri zjutraj smo se odpravili na pot mimo Celovca do Wattensa, kjer smo si ogledali svet kristalov Swarovski. Oči se otrokom niso lesketale le zaradi kristalov, temveč tudi zaradi fantastičnih igrar v sklopu muzeja, ki so popestrila naš dopoldan. Obogateni, kolikor so dopuščale naše denarnice, smo zapustili ta čarobni kraj. Vožnjo smo nadaljevali do Innsbrucka. Začutili smo veter na vrhu skakalnice ter globoko spoštovanje do Petra Prevca in vseh drugih orlov. V mestu so nas zaslepili sončni žarki, ki so se odbijali od znamenite zlate strehe sredi starega mestnega jedra. Rahlo utrujeni smo pot v močnem dežju nadaljevali do Švice, do kantona Chur, kjer smo v vasi Parpan, na 1400 metrih nadmorske višine, in v domovini deklice Heidi tudi prespali.

DRUGI DAN

Zbudili smo se zaskrbljeni zaradi slabega vremena. Previdno smo pokukali skozi okna in onemeli ob lepoti s soncem obsijanih in zasneženih švicarskih gora. Po zajtrku smo se spustili do Bodenskega jezera in si ogledali botanični vrt na znamenitem polotoku Mainau. V popoldanskih urah smo si v Schaffhausnu ogledali Renske slapove, ki so bili zaradi obilnega dežja še toliko bolj mogočni. Ustavili smo se tudi v slikoviti srednjeveški vasi Stein am Rhein, kjer smo občudovali freske na več sto let starih stavbah. To noč smo prespali v pravljичnem mladinskem hotelu.

TRETJI DAN

Po okusnem zajtrku smo se odpeljali do Züricha. Vodič Bojan nas je popeljal po mestu. Pokazal nam je vse glavne znamenitosti. Vstopili smo v protestantsko cerkev Grossmünster in na cerkvi svetega Petra videli najdaljši urni kazalec na svetu. Zatem smo se odpeljali do Lichtensteina in ugotovili, da lahko glavno mesto Vaduz prehodiš v petih minutah. Zelo lačni smo se ustavili ob najvišjem mostu v Evropi Eurobrücke in želodčke napolnili s hitro hrano. V pričakovanju domače postelje smo se nepričakovano ustavili v Italiji. Bus kaputt! Šoferja sta ob pomoči naše bolničarke Mateje začasno usposobila avtobus. Rezervni deli pa so bili že na poti iz Slovenije. Z deli smo se srečali nekje na pol poti do doma. Srečni,

da se je podnebje na avtobusu spremenilo iz tropskega nazaj v nam znanega, smo se okoli ene ure zjutraj zadovoljni vrnili domov.

Učiteljici Betina in Špela sva zadovoljni, da nama je uspelo s takimi izleti uresničiti večletne sanje o obogatitvi pouka nemškega jezika v osnovni šoli. Zahvaljujeva se šolama za podporo ter turistični agenciji Relax za organizacijo izleta.

Posebej bi se še zahvalili staršem za zaupanje ter učencem in učenkam za medsebojno spoštovanje in odprt um. Se vidimo na avtobusu prihodnje leto!

Betina Jamšek in Špela Metelko

MEDGENERACIJSKO BRANJE

UČENCI OŠ FRANJA GOLOBA IN STANOVALCI DOMA STAREJŠIH NA FARI NA PREVALJAH

Osnovna šola Franja Goloba Prevalje se je v šolskem letu 2015/2016 vključila v nacionalni projekt Medgeneracijsko branje mladinskih knjig. Projekt sta osnovala Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS in Javna agencija za knjigo Republike Slovenije. Gre za medgeneracijsko povezovanje ob branju literarnih del. Na naši šoli smo se odločili, da se bomo za skupno branje povezali s stanovalci Doma starejših Na Fari. S tem projektom smo naše sodelovanje vsebinsko še dodatno obogatili, saj nas druge skupne aktivnosti povezujejo že dolga leta. Mentorica in koordinatorica projekta je knjižničarka Hedvika Gorenšek, v Domu starejših Na Fari je mentorica Mateja Pipuš.

Cilji našega medgeneracijskega branja:

- spodbujati medgeneracijsko branje literature (evropski trend);
- spodbujati branje med mladimi;
- spodbujati branje med starejšimi;
- promovirati kakovostno slovensko mladinsko literaturo;

- dovzetnost obeh starostnih skupin bralcev za teme in probleme, ki jih obravnavajo ta literarna dela, izmenjevati mnenja o prebranem, tudi s pomočjo osebnih izkušenj, obujanja spominov ipd., stkati medgeneracijsko izmenjavo, povezovanje in prijateljstvo.

Datume skupnih srečanj uredimo s sprotnim dogovorom. Vsakemu udeležencu podarimo ali izposodimo knjigo, ki jo mora do določenega datuma prebrati. Učenci in stanovalci berejo enako knjigo, po prebranem se srečamo v domu starejših in predstavimo vsak svoj pogled na prebrano ter razširimo vsebine na doživetja v osebnem življenju. Vsak bralec prebere odlomek ali pesem in podeli svoje razmišljanje o prebranem. Tako si z branjem bogatimo duha in hkrati lepšamo dneve. Branje nas prestavi od branja knjige k branju samega sebe in življenja na splošno. Pogovori so vedno zelo zanimivi, sproščeni in prisrčni, včasih tudi humoristično obarvani; za humor navadno poskrbijo starejši, kar nas vse zelo veseli in zabava. Dogodek skupnega branja polepša tudi glasba, saj učenci popestrijo pogovor z

igranjem na različne inštrumente. Srečanja potekajo v prostorih Doma starejših Na Fari, na eno srečanje pa smo starejše povabili v šolsko knjižnico.

Hedvika Gorenšek, koordinatorica projekta

Vesela sem, da je naša šola vstopila v projekt Medgeneracijsko branje, saj se ob pesmih in v pogovoru tako starejši kot mladi veliko naučimo o življenju nekoč in danes. Menim, da se mladi premalo družimo in pogovarjamo s starejšimi in jim premalokrat prisluhnemo. Ta projekt mi je zelo všeč in mi bo ostal v lepem spominu.

Ana Šart, 9. c

Z veseljem sem se pridružila medgeneracijskemu branju. Dobili smo knjigo pesmi in jo prebrali. Med pesmimi smo si izbrali eno, ki nam je bila najbolj všeč. Sestali smo se dvakrat in recitali želene pesmi. Bilo je lepo. Jaz sem si izbrala pesem Toneta Pavčka Nesrečni sonet. Taka druženja pozitivno vplivajo na nas, in si jih želimo še več.

Fani Kosi, stanovalka

Mentorica in koordinatorica projekta knjižničarka Hedvika Gorenšek in Mateja Pipuš, mentorica v Domu starejših Na Fari na Prevaljah, z bralci dveh generacij

BRANJE NE POZNA MEJA / ČITANJE NE POZNAJE GRANICE – MEDNARODNI PROJEKT BRANJA

V šolskem letu 2015/2016 smo se na OŠ Franja Goloba Prevalje vključili v mednarodni projekt Branje ne pozna meja / Čitanje ne poznaje granice, namenjen spodbujanju branja in čezmejnemu povezovanju mladih. Povezali smo se s hrvaško partnersko Osnovno šolo Trnovec blizu Varaždina. Kot koordinatorica projekta sem povabila k sodelovanju kolegico Marjano Dretnik in njen 5. razred, sodelovali so tudi učenci 6. razredov, ki obiskujejo knjižničarski krožek.

Projekt poteka tako, da slovenski učenci berejo prevedeno hrvaško delo, na Hrvaškem pa prevedeno slovensko knjigo. Knjižničarki obeh šol pripravita izbor knjig in izbrane knjige za branje. Na naši šoli smo brali knjigo Hrvaške narodne pripovedke, v OŠ Trnovec pa so se odločili za branje Cankarjevih črtic.

Naše prvo srečanje je potekalo 2. junija 2016 na Prevaljah. Hrvaški vrstniki in mentorice so prišli na našo šolo v dopoldanskem času. Najprej smo se spoznali, sledila je predstavitev prebranega. Prevajalci so bili kar naši učenci, ki znajo hrvaški jezik. Iz slovenščine v hrvaščino pa je prevajala slovenska učiteljica, ki poučuje na hrvaški šoli. Po predstavitvi knjig smo učence gostujoče šole popeljali po šoli in šli z njimi na potep po Prevaljah. Obiskali smo Vrtec Krojaček Hlaček, spoznali znamenite osebnosti kraja v Spominskem parku, obiskali čebelarje v Čebelarskem učnem centru Prevalje, kjer nas je razveselila tudi etno skupina Zimski kosci, in si ogledali cerkev Device Marije na Jezeru. Prijetno druženje smo zaključili pozno popoldne, ko smo se poslovili z

Srečanje z učenci osnovne šole Trnovec, Hrvaška

obljubo, da projekt nadaljujemo tudi v naslednjem šolskem letu in se srečamo na Hrvaškem.

Hedvika Gorenšek, koordinatorica projekta

MLADI PLANINCI IN PLANINKE OSNOVNE ŠOLE PREVALJE

Interesna dejavnost Mladi planinci in planinke poteka na šoli že vrsto let v sodelovanju z Mladinskim odsekom PD Prevalje in vključuje učence od 1. do 9. razreda.

Naše osnovno vodilo je navajanje otrok na aktivno preživljanje prostega časa v naravi oziroma uresničevanje cilja »pohodništvo kot način življenja«. Otroci, ki so vključeni v planinski krožek, se med šolskim letom seznanijo z najrazličnejšimi dejavnostmi, spoznavajo bližnjo in tudi širšo okolico, se preizkusijo tudi v orientacijskih veščinah ter se ob koncu šolskega leta udeležijo planinskega tabora.

V letošnjem šolskem letu 2016/2017 smo izvedli že dva planinske pohoda (Pravljična vas Leše – iskanje pravljичne svetlobe, pohod s kostanjem piknikom pri Lovski koči Jamnici) ter jesenski planinski vikend, ki smo ga od 14. do 16. oktobra 2016 preživeli v Domu na Smrekovcu.

Naše planinske dejavnosti potekajo mesečno. Mentorici se trudita, da otrokom vedno ponudiva nekaj novega. Pri večdnevni dejavnosti bivamo v planinskih kočah, ki so takrat naš začasni dom.

Vsako leto ob koncu šolskega leta organiziramo tudi večdnevni planinski tabor, letos bo že 12. po vrsti. Taborili smo že na Košenjaku, Smrekovcu, pri Ribniški koči, na Veliki planini, Obretanovem in v Triglavskem narodnem parku. Pot pa nas je že dvakrat vodila tudi čez Pohorje.

Novosti planinskega krožka zadnjih nekaj let sta tudi zimovanje in zaključni planinski izlet. Zimovanje bomo letos pripravili že četrtič, in sicer na Ruški koči meseca januarja.

Na tem mestu bi se ponovno zahvalili tudi vsem staršem, ki zupajo v najino delo in so nama vedno pripravljeni kakor koli pomagati.

Lara Fajmut in Sonja Grnjak, mentorici planinskega krožka

Deseti planinski tabor v Triglavskem narodnem parku

Planinski pohod s kostanjem piknikom pri lovski koči na Jamnici

Planinski jesenski vikend na Domu na Smrekovcu

UTRIP VRTCA KROJAČEK HLAČEK

Otroci preživijo v vrtcu kar nekaj ur svojega dneva. Razporejeni so v skupine, v katerih ob vzgojiteljici in pomočnici vzgojiteljice ustvarjajo, se igrajo, se učijo in raziskujejo, se družijo, tu tudi jedo ter spijo. Skupine delajo projektno ali tematsko. Temo pripravi vzgojiteljica, velikokrat ob tem sledi interesom in željam otrok ter seveda njihovi razvojni stopnji. V vrtcu pa je tudi veliko skupnih dogodkov, ki se jih udeležijo vsi otroci vrtca ali več skupin. S fotografijami jih predstavljamo nekaj, ki so se nam zgodili v enem letu.

Ana Buhvald Pori, pomočnica ravnateljice za vrtec

NEMŠKE IGRALNE URICE V VRTCU KROJAČEK HLAČEK

Sodelovanje med vrtcem in starši je ključ do uspešnega dela pri vzgoji otrok. Vsako leto na uvodnem roditeljskem sestanku povabim starše k sodelovanju (npr. k zbiranju uporabnega odpadnega in naravnega materiala, predstavitvi poklicev, dejavnostim, zanimivim za otroke).

V lanskem šolskem letu je samoiniciativno pristopila k meni mama deklice, ki je bila vključena v mojo skupino, in predlagala, da bi v dopoldanskem času izvajala nemške igralne urice. Potekale so dvakrat mesečno, vse šolsko leto, v naši igralnici, po predhodnem dogovoru z mamo, go. Majo Helbl (vodjo Centra znanja Enida). S seboj je vedno prinesla plišasto igračo, miška Mausija, ki ni iz Slovenije, ne govori slovensko. Z otroki smo se zbrali v knjižnem kotičku, Maus nas je pozdravil: »Hallo!« Z njim smo se igrali (čaranje, gibalni prikaz gibanja živali, vsebine pesmi ...), spoznali smo njegove prijatelje (der Hund – kuža, die Katze – muca ...), peli in plesali. Zadnji del urice smo se ponovno zbrali v knjižnem kotičku, skupno ponovili besedišče te urice. Otroci so se seveda vsakič razveselili sladke dobrote, ki jo je Maus skrival v svoji torbi. Z otroki smo uredili plakat z nemškimi besedami, jih dodajali, slikovno opremili ... Plakat je bil otrokom na dosegu rok, izgovarjali so nemške besede in me spraševali po tistih, ki so jim ušle iz glave; bil je opomin meni, da sem med prehodi pokukala tja in zapela: »Trullalla, trullalla, die Musi, die ist wieder da ...«

Ob zaključku šolskega leta sva z izvajalko pripravili druženje s starši, otroci so se srečanja in igralnih dejavnosti zelo veselili, s svojim znanjem in aktivnim sodelovanjem so prijetno presenetili starše in ti so bili vidno navdušeni.

Vesna Kovačec, dipl. vzg. pred. otrok

PLANINSKE URICE 2015/2016

Planinske urice so potekale v Vrtcu Krojaček Hlaček in Vrtcu Leše dvakrat mesečno v prostorih vrtca ali v naravi. Večina planinskih uric se izvaja v naravi, ker nam le-ta omogoča veliko zdravega gibanja. Otrok na različne načine spozna živo in neživo naravo, opazuje in opisuje spreminjanje narave, pridobiva izkušnje in nova znanja, kako ohraniti naravo čisto in kako le takšna pozitivno vpliva na naše zdravje. Otrok spozna in pridobiva izkušnje, kako pomembno je gibanje na svežem zraku. Namen in cilji planinskih

uric in tabora: otroci spoznavajo pojme gornišstva oziroma planinstva, lik planinca, planinsko opremo, pravilno vedenje planincev v gorah, nudenje medsebojne pomoči ... Sodelujemo s planinskim društvom, starši in OŠ Leše. Naše sodelovanje poteka vse šolsko leto, predvsem na izletih in pohodih.

Saša Pupavac, mentorica planinskih uric in tabora

PLANINSKI TABOR KOPE 2016

Planinski tabor je 9. in 10. junija 2016 potekal na Kopah (Lukov dom). Udeležilo se ga je 19 otrok iz obeh enot vrtca. Preživeli smo aktiven, zanimiv tabor. Spoznali smo nove prijatelje in usvojili veliko novega znanja o naravi. Zahvaljujemo se županu, predsedniku

in članom Komisije za šport, ki nam vsako leto namenijo finančna sredstva za izvedbo planinskega tabora.

Saša Pupavac, mentorica planinskih uric in tabora

UNICEFOV PROJEKT PUNČKA IZ CUNJ V VRTCU KROJAČEK HLAČEK

Punčka iz cunj je igrača, ki je poznana v vseh kulturah sveta. V preteklosti je marsikomu v otroštvu delala družbo, danes pa predstavlja otroka iz držav v razvoju, ki ga je treba cepiti in potrebuje našo pomoč.

Odločila sem se za projekt Punčka iz cunj z dnevnikom. K sodelovanju sem povabila starše in pripravila popoldansko delavnico. Polovica mamic se je odzvala povabilu, s skupnimi močmi, zbranim materialom in idejami nam je uspelo sešiti dve punčki. Prvi punčki z roza kitkami so otroci dali ime Nuša. Vrtec Krojaček Hlaček je njen posvojitelj, z donacijo 20 evrov smo tako omogočili cepljenje enega otroka proti šestim otroškim nalezljivim boleznim.

Druga punčka s temnimi lasmi je Žana, ta ostane pri nas v skupini vse šolsko leto. Uredili smo ji dnevnik, kamor lepimo risbice, fotografije, zapišemo dobre misli in želje otrok. Punčka se bo čez nekaj časa podala na potep v družine otrok. Skupaj s starši bodo otroci narisali oziroma zapisali svoja doživetja. Punčko z dnevnikom bomo konec šolskega leta poslali na Unicef, da jo bodo skupaj z drugimi razstavili v večjih krajih po Sloveniji in zanje skušali najti čim več posvojiteljev. Projekt, ki ga soustvarjajo starši, ni le projekt ustvarjanja, pač pa tudi sožitja in prijateljstva. Prijeten je občutek, da lahko naši otroci v vrtcu z majhnimi koraki pomagajo otrokom na drugi strani našega planeta.

Vesna Kovačec, dipl. vzg. pred. otrok

ZOBOZDRAVSTVENA VZGOJA

Oblikovanje zdravega življenjskega sloga v otroštvu je pomembno in ustna votlina z zdravimi zobki je ogledalo splošnega zdravja, se zavedajo tudi vzgojiteljice iz Vrtca Krojaček Hlaček. Vsako leto si prizadevajo v letni delovni načrt vključevati program zobozdravstvene vzgoje in izobraževanja in tako uresničujejo cilje zdravega načina življenja.

Mila Torbica Ranitovič, dr. dent. med., zobozdravnica za otroke in mladino iz Medicinskega centra Gorjanc, je skupaj z zobno asistentko Katjo Pušnik obiskala otroke v Vrtcu Krojaček Hlaček v okviru zobozdravstvene vzgojne in preventivne dejavnosti. Z otroki sta se v igralnici najprej pogovarjali o zobeh – o tem, zakaj jih imamo, kakšna hrana zobem škodi, kaj je zdrava hrana in pijača – in

Zobozdravnik Janez Gorjanc je otrokom predstavil poklic zobozdravnika. Za mnoge je bil to prvi obisk v zobozdravstveni ordinaciji. Srečanje je bilo za vse odlična izkušnja.

o pomembnosti rednih obiskov pri zobozdravniku. Na modelu sta prikazali pravilno držanje ščetke in umivanje zob. Po razgovoru so si otroci sami ob umivalniku še pravilno umili zobe.

Na začetku pomladi je skupina vzgojiteljice Sonje Lah in pomočnice vzgojiteljice Helene Kovač obiskala ordinacijo Medicinskega centra Gorjanc, kjer so si otroci najprej ogledali risanko o zobkih – in prvi strah pred zobozdravnikom je bil premagan. Korajžno so se usedli na zobozdravniški stol in pogumno odprli usta. Zobozdravnik Janez Gorjanc, dr. dent. med., spec., jim je preštel zobe, predstavil zobozdravniške inštrumente, ki cvilijo in »špricajo«, in jih malo popeljal na zobozdravniškem stolu.

Maja Kumprej Gorjanc, Medicinski center Gorjanc

MAMA NA OBISKU

Na povabilo vzgojiteljice Sonje Lah in pomočnice vzgojiteljice Helene Kovač sem se kot mama z veseljem odzvala. Pripravili smo delavnico na temo fosilov. S slikovnim in video gradivom so bile prikazane zgodbe iz preteklosti. Otroci so izvedeli, da so lahko fosili žuželke, zalite s smolo takratnih iglavcev, da so fosilni ostanek rastlin premog, odtisi listov in še kaj. Preizkusili so se tudi v vlogi pravega paleontologa: iz puščavskega peska so izkopali školjke, pripravljene iz mavca, ki so jim dodali magnet, jih pobarvali in kot spominek odnesli domov. Nato pa so v ledenih gmotah iskali še čisto prave školjke.

Ker je bila izkušnja za vse prijetna, smo se ponovno srečali na likovni delavnici risanja avtoportretov z ogljem. V začetnem predavanju so otroci spoznali avtoportrete različnih znanih umetnikov, pri katerih smo opazovali različne načine risanja ali slikanja.

Naučili smo se še nekaj pravil, kako narišemo portret, kakšna so pravilna razmerja. Vsakozi smo se ukvarjali z opazovanjem, kar je pri risanju portreta najpomembnejše. Otroci so si pri opazovanju samega sebe pomagali z ogledalom. Nastale so res lepe in zanimive risbe z ogljem, zato sem se z vzgojiteljicama odločila za prvo pravo malo razstavo del naših malih umetnikov v prostorih Galerije Ahac.

Maja Kumprej Gorjanc

UTRIP VRTCA KROJAČEK HLAČEK

Na pustni maškaradi

Krojaček Hlaček na obisku

Zaplesali so mladi folkloristi.

ZDRAVJE V OBČINI PREVALJE

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje, zato lahko tudi odločevalci na lokalni ravni v znatni meri prispevate k dobremu zdravju prebivalcev. Večkrat so se že pojavile potrebe različnih deležnikov na lokalni ravni (občin, zdravstvenih domov in drugih) po prikazu kazalnikov zdravja na ravni občin.

V letih 2015 in 2016 smo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje izvedli projekt Zdravje v občini, v okviru katerega smo za vsako slovensko občino pripravili kratko publikacijo s prikazom ključnih kazalnikov zdravja, tveganega vedenja, preventive in umrljivosti, ki so jim dodane aktualne javnozdravstvene vsebine in kratek vsebinski opis zdravstvenega stanja v občini. Publikacije bomo z osveženimi podatki pripravljali vsako leto, dostopne pa bodo prek spletne aplikacije (obcine.nijz.si). Aplikacija je za širšo javnost odprta od 25. oktobra 2016 dalje.

Neda Hudopisk,
vodja skupine za nenalezljive bolezni OE Ravne NIJZ

PREVALJE

Prikaz **Zdravje v občini 2016** je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem.

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja želimo spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev.

Podatke za vse slovenske občine, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

Več podatkov o zdravju pa lahko najdete na spletni strani <https://podatki.nijz.si>.

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI

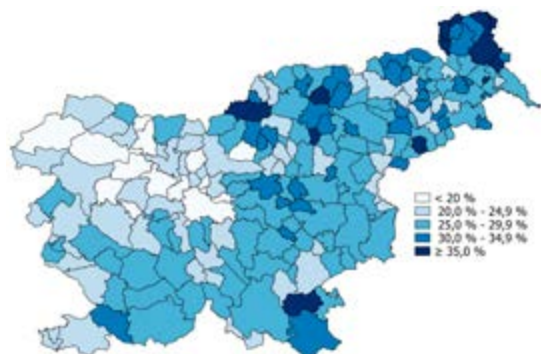
Zdravstveno stanje in umrljivost

- Delež prebivalcev občine, ki so svoje zdravje ocenjevali kot dobro, je bil nižji od slovenskega povprečja.
- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 19,5 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 13,7 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil nižji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 2,6 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 1,9.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 5,3 na 1000, v Sloveniji pa 6,4.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil nižji od slovenskega povprečja.

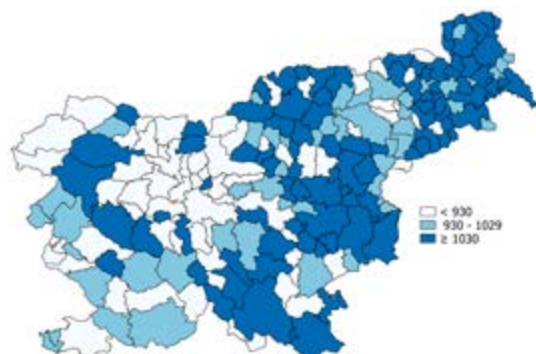
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 18 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 22.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Delež kadilcev je bil 23 %, v Sloveniji pa 24 %.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 2,1 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,8.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Programu Svit - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 64,7 %, v Sloveniji pa 60,4 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 78,2 %, v Sloveniji pa 71,3 %.

Slika 1: Delež osnovnošolskih otrok, ki so prekomerno prehranjeni, po občinah v letu 2014.

Slika 2: Splošna umrljivost po občinah na 100.000 prebivalcev - starostno standardizirana, povprečje 2011-13.

ZDRAVJE V OBČINI 2016

POMEN INFORMACIJ O ZDRAVJU

Informacije o zdravju prebivalcev, zdravstvenem varstvu in povezanih dejavnikih so pomembne za odločanje na vseh ravneh življenja in delovanja skupnosti. Uporabljamo jih za ocene stanja, načrtovanje zdravstvene infrastrukture in oskrbe, spremljanje družbenih, političnih, socialnih in drugih vplivov na zdravstveno stanje ter zdravstveni sistem. Kazalniki o zdravju in bolezni v okolju, kjer ljudje živijo, predstavljajo dobro izhodišče in pomoč pri iskanju ustreznih rešitev za izboljšave.

Podatki o zdravstvenem stanju prebivalstva na manjših območjih se lahko precej razlikujejo od skupnih, državnih, ki predstavljajo povprečne vrednosti. Nekateri zdravstveni podatki v Sloveniji so na voljo tudi na ravni občin. Le s poznavanjem podatkov o zdravju prebivalcev občine lahko njeni odločevalci načrtujejo aktivnosti in predlagajo ukrepe za izboljšanje zdravja prebivalcev.

Determinante zdravja

Zdravje posameznika je spremenljivo in povezano s številnimi dejavniki, ki jih imenujemo determinante zdravja (slika 3). Na nekatere dejavnike, kot so npr. spol, starost, genetika, ne moremo neposredno vplivati, na druge pa lahko. Življenjski slog, kot ena od pomembnih determinant, lahko spodbuja boljše zdravje, lahko pa vodi v razvoj bolezni. Življenjski slog pomeni npr., kaj in koliko jemo, koliko se gibljemo, in razvade, ki jih imamo - kajenje, pitje alkohola idr. Za zdravje sta pomembna tudi naš način razmišljanja in delovanja ter način spopadanja s stresom. Na življenjski slog vplivajo tudi naša izobrazba, možnost zaposlitve in finančno - premoženjsko stanje.

Slika 3: Determinante zdravja (Dahlgreen in Whitehead, 2006).

Za zdravje vsakega je pomembno, da ni izoliran posameznik v okolju, kjer živi, pač pa, da se lahko vključuje v različne interesne mreže, ki predstavljajo okolje za družbeno pomoč in podporo.

Življenjskega sloga ne oblikujejo le osebne izbire posameznika, kajti na mnoge dejavnike ne moremo vplivati sami. Pomembno vlogo imata okolje in družba, v kateri živimo, delamo, se igramo, ljubimo, staramo... Kot posamezniki se lažje odločamo za zdrave izbire, če jih okolje omogoča in spodbuja. Primer zdravega okolja predstavljajo otroška igrišča, ki krepijo in spodbujajo otrokove gibalne sposobnosti, urejene mreže kolesarskih stez, ki jih za potovanje in prosti čas upo-

rabljajo odrasli in družine. Ustvarjanje takih možnosti v bivalnem okolju omogoča lažje zdrave izbire. Če teh možnosti ni, se posameznik pogosteje in hitreje odloča za nezdrav življenjski slog.

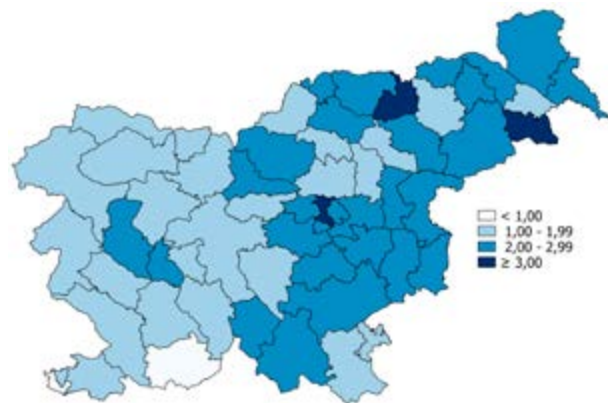
Zdravje ljudi neposredno vpliva na gospodarstvo. Zdrav posameznik je aktiven in ustvarjalen, opravlja svoje delo, običajne bolezni hitro preboli in na ta način prinaša dobrobit družbi.

Neenakosti v zdravju

Življenjski slog je pogosto povezan z izobrazbo in dohodki. Ljudje z višjo izobrazbo in višjimi dohodki imajo v povprečju bolj zdrave življenjske navade in posledično boljše zdravje in obratno, ljudje z nižjo izobrazbo in nižjimi dohodki živijo bolj nezdravo in pogosteje zbolevajo. Socialno-ekonomski status je eden izmed pomembnih razlogov za nastanek neenakosti v zdravju, ki so nepravilne in jih je mogoče preprečiti.

ALKOHOL ▶

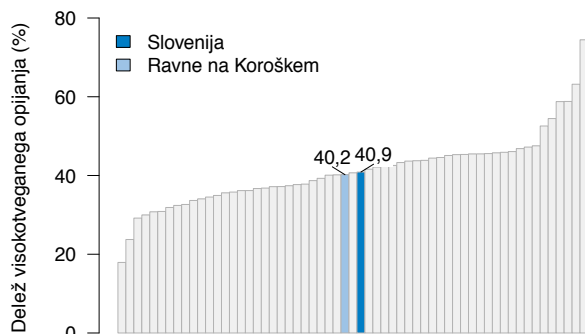
Pivske navade prebivalcev, odnos do alkohola in dostopnost do alkohola so v Sloveniji problematični. V javnosti vlada izrazito strpen odnos do pitja alkohola in opijanja. Vsak dan se v Sloveniji, izključno zaradi alkohola, v bolnišnici zdravi 10 oseb. Na leto pri nas umre več kot 800 oseb zaradi bolezni in stanj, kjer je edini vzrok alkohol. Zaradi prometnih nezgod, katerih povzročitelji so alkoholizirani, pa vsako leto umre še dodatnih 75 oseb.

Slika 4: Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu, pri osebah starih 15 let in več (na 100.000), Slovenija, 2011-13.

Z alkoholom se veliko oseb sreča že v mladosti

V primerjavi z mednarodnim povprečjem so slovenski mladostniki izpostavljeni pogostejšemu pitju alkoholnih pijač in višjim koncentracijam alkohola. Otroci in mladostniki so zaradi razvojnih sprememb, predvsem dozorevanja možganov (kar traja do 25. leta starosti), občutljivejši za z alkoholom povezano škodo. Čim mlajša je oseba, ko začne piti alkohol, tem večja je verjetnost, da bo imela pozneje v življenju težave zaradi alkohola. Zato je dopuščanje pitja ali celo omogočanje pitja alkohola mladim nesprejemljivo. To se pri nas še vedno prepogosto dogaja, kot na primer ob zaključku osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.

Slika 5: Delež oseb, starih 15 let in več, ki so se v zadnjem letu visokotvegano opile; upravska enota Ravne na Koroškem, v katero spada občina Prevalje, 2014.

Stroški, povezani s pitjem alkohola

Ocenjena vsota stroškov, povezanih s pitjem alkohola, tako zdravstvenih kot nekaterih drugih (npr. prometne nezgode, nasilje v družini, kriminalna dejanja) je velika – po izračunih iz leta 2011 je ta v Sloveniji znašala 242 milijonov €. Nasprotno pa se je s trošarinami od alkohola v državno blagajno vrnilo le 90 milijonov €.

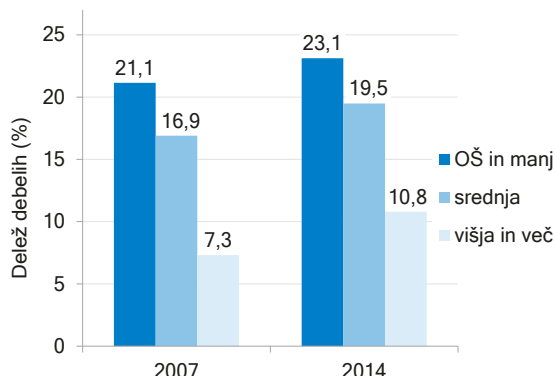
Zmanjšajmo škodo zaradi alkohola skupaj

Povezano morajo delovati družina, prijatelji, družbene mreže kot tudi lokalne skupnosti, z vrtcem, šolo, delovnim okoljem ter različne druge družbene institucije, snovalci politik in odločevalci vseh ravni, poleg tega pa tudi stroka, mediji in civilna družba v celoti.

TELESNA DEJAVNOST ▶

Prekomerna telesna masa in debelost naraščata tako v Sloveniji kot tudi v večini evropskih držav. Gre za težavo, ki vpliva na dolžino in kakovost življenja ter razvoj različnih bolezni. Debelost je pogostejše prisotna pri nižje izobraženih in revnejših prebivalcih in je v veliki meri posledica različnih prehranjevalnih navad med različnimi družbenimi sloji.

Zaskrbljujoč je trend naraščanja prekomerne telesne mase in debelosti pri otrocih in mladostnikih. V zadnjih petindvajsetih letih se je delež debelih fantov v starosti od 7 do 18 let povečal s 5,5 % na 12,7 %, pri dekletih v istem starostnem obdobju pa s 3,3 % na 7,9 %.

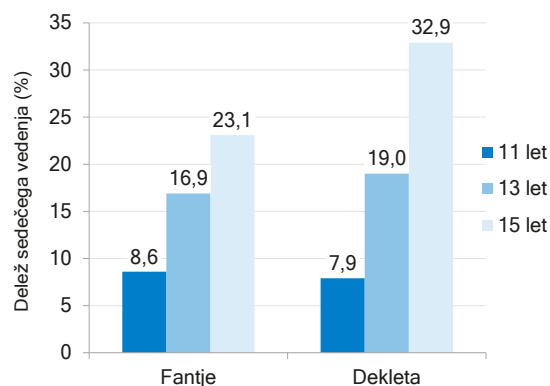
Slika 6: Delež debelih oseb, starih 15 let in več, glede na zaključeno stopnjo izobrazbe, Slovenija, 2007 in 2014.

Sedeči življenjski slog

Tako odrasli kot tudi otroci in mladostniki so zaradi premajhne telesne dejavnosti oziroma vse bolj sedečega življenjskega sloga izpostavljeni številnim dejavnikom tveganja za pojav različnih bolezni.

Priporočena dnevna telesna dejavnost za odrasle in starejše je vsaj 30 minut dnevno, medtem ko otrokom in mladostnikom priporočamo vsaj 60 minut telesne dejavnosti dnevno.

V Sloveniji 18,2 % mladostnikov, starih 11, 13 in 15 let, preživlja svoj prosti čas sede več kot 4 ure na dan v času šolskega tedna. S starostjo se večja delež otrok, ki med prostim časom pretežno sedijo. Po podatkih namreč tako 11-letniki preživljajo prosti čas v 8,2 %, 13-letniki v 18 %, največ pa 15-letniki, v kar 28,4 %.

Slika 7: Delež mladostnikov, starih 11, 13 ali 15 let, ki svoj prosti čas preživljajo sede več kot 4 ure na dan v času šolskega tedna, Slovenija, 2014.

Telesno dejavni – bolj zdravi, bolj uspešni

Telesno dejavni otroci in mladostniki so bolj uspešni pri šolskem delu, lažje si zapomnijo novo snov in so bolj zadovoljni s svojim zdravjem in kakovostjo življenja. Telesna dejavnost otrok in mladostnikov pomeni gibanje, ki je lahko del igranja, športa, rekreacije, športa, v kontekstu družine, šole ali aktivnosti v skupnosti.

Redna telesna dejavnost zmanjšuje tveganje za srčno-žilne bolezni, nekatere rake in sladkorno bolezen tipa II. Pozitivno vpliva na sklepe in mišičje, pripomore k uravnavanju krvnega tlaka in telesne teže. Poleg tega je telesna dejavnost pomemben dejavnik, ki pripomore k boljšemu duševnemu zdravju posameznika.

Pomen lokalnih skupnosti

Kot je že zapisano v Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje, imajo lokalne skupnosti ključno vlogo pri omogočanju in spodbujanju zdravega življenjskega sloga in telesne dejavnosti za krepitev zdravja tako preko ustreznega načrtovanja in izgradnje infrastrukture - igralnih površin, parkov, kolesarskih in peš poti, telovadnih in vadbenih in športnih prostorov, kot tudi preko omogočanja in financiranja/sofinanciranja programov spodbujanja zdravega življenjskega sloga, vključno s programi telesne dejavnosti za krepitev zdravja, vadbenih programov in športno rekreativnih programov.

Viri so dostopni na spletni strani NIJZ ▶.

ZDRAVJE V OBČINI 2016

Kazalniki zdravja v občini: Prevalje

Prikazane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti. Definicije, dodatni podatki in grafični prikazi so dostopni na NIJZ spletni strani ►.

● ▲ ▼ ■ ■ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (■) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (*).

Barve in oblike oznak pomenijo:

▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije.

■ Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti.

▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije.

■ Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije.

○ Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Prebivalci in skupnost							
11 Razvitost občine	1,1	/	/	1,0	indeks		
12 Prirast prebivalstva	-1,8	-2,0	-3,3	0,9	‰		
13 Starejše prebivalstvo (nad 80 let)	6,6	4,8	4,4	4,7	%		
14 Osnovno izobraženi odrasli (OŠ ali manj)	24,7	25,8	26,6	25,7	%		
15 Stopnja delovne aktivnosti	55,9	55,1	55,7	57,2	%		
16 Delovne migracije	65	91	87	101	%		
Dejavniki tveganja za zdr.							
2.1 Telesni fitnes otrok	49,8	49,3	49,8	50,0	indeks		
2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	24,5	26,3	27,4	24,6	%		
2.3 Redni in občasni kadilci	23 ^m	20	22	24	%		
2.4 Visokotvegano opijanje	43 ^m	40	48	41	%		
2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	2,1	1,9	1,8	1,8	‰		
2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	7,7	9,0	7,2	8,7	%		
Preventiva							
3.1 Odzivnost v Program Svit	64,7	61,6	60,2	60,4	%		
3.2 Presejanost v Programu Zora	78,2	77,7	76,4	71,3	%		
3.3 Mikrobiološka kakovost pitne vode	70	/	/	87	%		
Zdravstveno stanje							
4.1 Samoocena dobrega zdravja	55 ^m	54	61	66	%		
4.2 Bolniška odsotnost	19,5	19,3	17,4	13,7	dnevi		
4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)	2,9	1,5	1,2	1,2	sss/1000		
4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	1,5	1,6	2,2	2,0	sss/1000		
4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	4,8	5,0	4,8	5,1	sss/100		
4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	21,9	23,2	23,9	23,7	sss/100		
4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	10,4	11,4	11,2	11,8	sss/100		
4.8 Srčna kap (35-74 let)	2,6	2,8	3,2	1,9	sss/1000		
4.9 Možganska kap (35-84 let)	2,4	2,5	2,8	2,6	sss/1000		
4.10 Novi primeri raka	5,9	6,0	5,7	5,6	sss/1000		
4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)	5,3	7,0	6,0	6,4	sss/1000		
4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj	15,6	16,9	15,8	15,5	sss/100		
4.13 Pomoč na domu	0,5	0,7	0,7	1,6	%		
Umrjivost							
5.1 Splošna umrljivost	1247	1032	1091	980	sss/100.000		
5.2 Umrjivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	122	106	105	89	sss/100.000		
5.3 Umrjivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	210	194	182	169	sss/100.000		
5.4 Umrjivost zaradi raka debelega črevesja (0-74 let)	16	17	13	11	sss/100.000		
5.5 Umrjivost zaradi raka dojke (0-74 let)	22	22	23	20	sss/100.000		
5.6 Umrjivost zaradi pljučnega raka (0-74 let)	68	65	52	41	sss/100.000		
5.7 Umrjivost zaradi samomora	18	23	29	22	sss/100.000		

Legenda: /: kazalnik na tej administrativni ravni ni smisel; sss: starostno standardizirana stopnja na 100, 1000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 17.2014.

^m: Podatki temeljijo na statističnem modelu.

Pojasnilo h kazalnikom:

Prebivalci in skupnost: 1,1: leto 2014; 1,2: leto 2014; 1,3: leto 2014, stari 80 let in več; 1,4: leto 2014, stari 25–64 let; 1,5: leto 2014, stari 15–64 let; 1,6: leto 2014; **Dejavniki tveganja za zdravje:** 2,1: leto 2014, otroci in mladostniki, stari 6–14 let; 2,2: leto 2014, otroci in mladostniki, stari 6–14 let; 2,3: leto 2014, stari 15 let in več; 2,4: leto 2014, stari 15 let in več; 2,5: povprečje 2011–2013; 2,6: povprečje 2012–2014; **Preventiva:** 3,1: leto 2014; 3,2: povprečje 2011–2014, ženske, stare 20–64 let; 3,3: leta 2013–2015, državni monitoring; **Zdravstveno stanje:** 4,1: leto 2014, stari 15 let in več; 4,2: leto 2014, zaposleni prebivalci; 4,3: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 0–19 let; 4,4: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, starejši od 15 let; 4,5: leto 2014; 4,6: leto 2014; 4,7: leto 2014; 4,8: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 35–74 let; 4,9: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 35–84 let; 4,10: povprečje 2009–2011, novo odkriti raki razen nemelanomnega; 4,11: povprečje 2011–2013, bolnišnične obravnave, stari 65 let in več; 4,12: leto 2014; 4,13: leto 2013, stari 65 let in več; **Umrjivost:** 5,1: povprečje 2011–2013; 5,2: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5,3: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5,4: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5,5: povprečje 2011–2013, ženske, stare 0–74 let; 5,6: povprečje 2011–2013, stari 0–74 let; 5,7: povprečje 2011–2013.

Viri podatkov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Fakulteta za šport (UL), Register raka, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

OB 120. OBLETNICI ROJSTVA BLAŽA MAVRELA

»Človek, v katerem je gozd šumel«

V Šentanelu smo 2. februarja 2016 obhajali 120. obletnico rojstva koroškega pesnika Blaža Maverla - Pvožla, »bukóvnika«, kot posebnost koroške identitete. Pvožl je ob lojenkah in petrolejkah prebiral lepo slovensko besedo in ob zapisovanju v svoj zvezek nadaljeval izročilo koroškega bukóvništva /.../ bil je LJUDSKI KULTURNIK.

Kaj ostane za človekom, ki je veroval vase, ljubil svoj narod in svoje ljudi? Kako se v prihodnost/našo sedanost zapiše človek, ki je svoje življenje živel dobesedno iz dela svojih rok ... Pvožlovo življenjsko udejanjenje je doživelo svoj zbor/povezavo ustvarjenega, doživetega in videnega/zabeleženega v letu 2015 v zborniku čezmejnega projekta REG-KULT Žive vezi v obsežni in oblikovno bogati knjigi Blaž Maverl – koroški bukóvnik sredi gozdnih samot. Rojstnemu dnevu v čast in knjigi v poklon sta pri izdaji filatelističnega poklona Pvožlu ob tvorni pomoči Koroške osrednje knjižnice ter Koroškega filatelističnega društva svoje moči in vire združili občini Prevalje in Ravne na Koroškem. Sklop je delo arhitekta Boruta Bončina in je oblikovno vezan na variacije na fotoportrete Blaža Maverla, ki se je s knjigo v roki, značilnim klobukom/klafeto na glavi ter skrivnostnim nasmehom neizbrisno zapisal v zgodovinski vizualni spomin ožje in širše laične in strokovne javnosti. /.../

Borut Bončina

70 LET ORGANIZIRANEGA LOVSTVA V OBČINI PREVALJE

Organiziranje lovstva se je skozi čas spreminjalo; sprva so pravico do lova imeli le bogati zakupniki, zdaj pa jo imajo vsi ljubitelji lova z lovsko dovolilnico in orožnim listom. Za začetek organiziranega lovstva na območju Prevalj štejeemo 12. november 1946, ko je bil izdan začasni zakon o lovu in organiziranju lovskih družin. Takrat je bila tudi ustanovljena Lovska družina (LD) Prevalje, prvi starešina je bil Karel Aberšek, tajnik pa Mirko Kumer. Lovska družina Jamnica je bila ustanovljena 9. 10. 1954 in je ob ustanovitvi štela 33 članov, od takrat se članstvo giblje okoli števila 90, ob sedemdesetletnici šteje LD Jamnica 85 članov.

Lovci LD Jamnica smo ponosni na svoje delo: lovsko koča Maučevo, lovski bivač na Macigojevem, ob njem strelišče za preizkus pušk risanic. Postavili smo številne lovске objekte v lovišču, preže, solnice, poskrbeli smo tudi za njihovo obnovo. Vsa dela so bila opravljena prostovoljno. **Z dolgoletnimi prihranki nam je uspelo odkupiti, obnoviti in opremiti prevzemnico za uplenjeno divjad.** Nekoč je bila to prevzemnica na Lešah, danes je to prevzemnica za divjad v lasti LD Jamnica. Lovska družina je del krovne lovске organizacije, Lovske zveze Slovenije, članica območne Koroške

lovске zveze, Pohorskega območnega združenja upravljavcev lovišč in članica Mežiškega lovsko-gojitvenega bazena, ki je bil ustanovljen pred petdesetimi leti, in sicer prvi v slovenskem lovstvu, zato dobro sodelujemo s sosednjimi lovskimi družinami kot tudi s Klubom prijateljev lova Celovec. Pogoji za razvoj lovstva so se skozi desetletja zelo spreminjali. Vsak čas prinese nove poglede na gospodarjenje, novi pristopi k lovstvu niso lahki. Prevzeli smo dobre prakse prejšnjih generacij, razvili sodobne dejavnosti v skladu z današnjimi zakonskimi zahtevami, lovsko etiko in tovarištvo. Lovci se zavedamo, da nismo edini v naravi, v kateri iščemo sprostitev in užitek. S preostalimi soudeleženci sobivamo tako, da lahko vsak uresničuje svoje interese in da pri tem ne škodi naravi in divjadi.

Zahvaljujemo se vsem zemljiškim posestnikom in lastnikom gozdov za dobro sodelovanje in razumevanje ob škodi, saj prostoživeče živali ne poznajo meja. Lovcem vseh generacij, starešinam in upravnim odborom gre zahvala za njihovo delo.

Maksimiljan Oserban, starešina LD Jamnica

Trak sta prerezala župan in Dušan Jukič, najstarejši nekdanji predsednik LD Jamnica

Maks Oserban predaja ključ gospodarju prevzemnice divjačine Roku Gostenčniku

Lovci LD Jamnica ob 70-letnici

70 LET SREDNJE ŠOLE RAVNE

Kar 70 let je že minilo, odkar je Železarna Guštanj po drugi svetovni vojni (1946) za potrebe gospodarstva ustanovila našo poklicno šolo, ta pa se je pozneje najprej preimenovala v Metalurško industrijsko šolo, potem v Strojno-kovinarsko šolo in nazadnje v Srednjo šolo.

In kot je rasla naša fabrika, tako so se krepile generacije tistih, ki jim je prav mati fabrika rezala vsakdanji kruh. Bila so to leta, ko je bilo kruha dovolj za vse, tako za delavce kot tudi za Guštanj, Prevalje in vso Mežiško dolino.

Leta 1957 je naša šola dobila svojo prvo stavbo in v njej še danes potekajo del praktičnega izobraževanja za naše dijake, predavanja iz strojništva in mehatronike za študente naše Višje šole Ravne ter izobraževanje odraslih. Točno pred desetimi leti smo našo staro šolo preoblekli v novo obleko, ji pred štirimi leti dozidali prostore za Medpodjetniški izobraževalni center in vanje nakupili sodobne stroje. A miniti je moralo 57 let od zgraditve prve šolske stavbe, da smo dočakali novo. Ta omogoča tako dijakom kot zaposlenim še boljše razmere za delo in spodbuja prizadevanja za doseganje kakovosti ter trajne rasti k odličnosti.

V šolskem letu 2016/2017 v šoli izobražujemo 566 dijakov, od tega 14 dijakinj. Šola se je v desetletjih spreminjala in se korenito spremenila. V zadnjih dvajsetih letih je doživela vsestranski razvoj in napredek v ponudbi programov ter opremljenosti. Ponosni smo na to, da smo v sedmih desetletjih izobrazili pretežni del tehničnega kadra Koroške. Veseli smo, da smo skozi desetletja vzpostavili tako dobro sodelovanje s podjetji, še posebno s podjetjem Metal, ki je bilo pred leti tudi naš soustanovitelj in nam je vsa leta pomagalo tako pri praktičnem izobraževanju kot pri opremljenosti učiteljev za metalurške predmete in tudi s prostori v časih hude prostorske stiske.

Novost, ki smo jo dijakom ponudili v tem šolskem letu in po dolgih 25 letih premora, pa je izobraževanje za deveti poklic na naši šoli. To je program metalurškega tehnika, ki je nastal na pobudo gospodarstva regije, predvsem podjetij SIJ Metal Ravne in TAB Mežica. V šolskem letu 2016/2017 smo tako na naši šoli pred novim izzivom, da si prizadevamo uspešno izvajati novi program. Podjetja pa bodo poskrbela za praktično usposabljanje teh in

Odprtje nove zgradbe Srednje šole Ravne, 2014

Nagrada Občine
Ravne na Koroškem, 2016

Strokovna ekskurzija z
dijaki v London, 2015

vseh prihodnjih metalurških tehnikov v podjetjih ter za štipendije in poučevanje strokovnih modulov, ki jih bodo izvajali njihovi strokovnjaki.

Slavili smo na različne načine, z druženjem vseh generacij zaposlenih na naši šoli, slavnostno prireditvijo, športnimi aktivnostmi, dvodnevni mednarodni strokovni posvet, izdelavo Solzice iz jekla za Kotle ter z mednarodnim simpozijem slovenskih zgodovinarjev, ki je potekal na naši šoli v zadnjih dneh septembra in z zgodovino strokovnega izobraževanja kot osrednjo temo lepo zaokrožil našo sedemdesetletnico. In kaj ob tako častitljivi obletnici reči vsem, ki ste del naše zgodbe, tistim, ki ste nam omogočili vse nitke s sijajem, ki ste soustvarjali našo čipko? Hvala, tisočkrat hvala, da ste in da so se naše poti križale, da smo se lahko učili drug od drugega in da smo si omogočili številne lepe spomine, ki nam dajejo moč za življenje. Preteklost, ki je za nami, nas opogumlja in nas uči, kako tkati nove vzorce v našo čipko življenja. Skrivnost uspeha je v spoznanju, da smo skupaj, kadar delamo s srcem, nepremagljivi, in da leži v nas vsa moč, ki jo potrebujemo, le poiskati jo moramo.

Posebej pa se zahvaljujemo podjetju SIJ Metal Ravne za prevzem pokroviteljstva našega praznovanja, za finančno podporo, za sodelovanje direktorja Andreja Gradišnika z referatom na dvodnevni mednarodni simpoziju o kreativnosti, inovativnosti in motivaciji in za finančno pomoč pri izdelavi skulpture Solzica iz jekla, ki ponosno krase Kotle in je pravi simbol našega dolgaletnega sodelovanja. Prepričani smo, da smo v sedanosti bolj kot kadar koli pred tem in predvsem na strokovnih šolah zavezani k nenehnemu izboljševanju in dvigu kakovosti v vzgoji in izobraževanju. Zavedamo se, da bomo ta cilj dosegli s spodbujanjem

ustvarjalnosti, inovativnosti ter motivacije tako dijakov in študentov kot učiteljev, s še tesnejšim in kakovostnim povezovanjem z gospodarstvom in sodobno, tehnološko zmogljivo opremo, za katero bodo morale po vzoru tujine poskrbeti pristojne institucije. V prihodnje bodo za kakovostnejšo šolo morala še bolje sodelovati vsaj tri ministrstva: za izobraževanje, za gospodarstvo ter za delo, družino in socialne zadeve. Trg dela je zahteven in postaja iz dneva v dan še zahtevnejši, zato si moramo prizadevati naše dijake in študente spodbuditi k raziskovanju, jim pomagati ter svetovati in jih usmerjati k iskanju novih idej, poskušanju, vztrajanju in zaupanju vase. Taki bodo kos izzivom, ki jih čakajo tako v poslovnem kot v osebnem življenju. In kaj lahko pravega učitelja osreči bolj kot to, da je igral pri svojih učencih in uspehu v njihovem življenju pomembno vlogo? Ni čudno, da je nekoč nekoč izjavil, da je poklic učitelja eden tistih, ki lahko vpliva na večnost.

Srednja šola Ravne se znotraj Šolskega centra Ravne s pomočjo gospodarstva, posebno podjetja SIJ Metal Ravne, razvija v sodobni center tehničnega znanja na Koroškem s poslušom za vse udeležence izobraževanja. S sodobno opremo in novimi metodami dela z mladimi, prijaznostjo in potrpežljivostjo ter zaupanjem v življenje gradimo njihovo samopodobo ter jim pomagamo na poti odrasčanja. In take potem podjetja najraje zaposlijo, taki pa so tudi dobri ljudje, ki največ prispevajo lokalni skupnosti, v kateri živijo in delajo.

Naj tako tudi ostane, naj se spleta prekrasna čipka življenja Srednje šole Ravne tudi naslednjih sedemdeset let.

Ivanka Stopar, ravnateljica

OB 60-LETNICI GLASBENE ŠOLE RAVNE NA KOROŠKEM IN 200-LETNICI GLASBENEGA ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM

Aprila smo zaznamovali visok jubilej, 60 let Glasbene šole Ravne na Koroškem. Ta jubilej smo proslavili v letu, ko praznujemo 200 let javnega glasbenega šolstva v Republiki Sloveniji. Prva javna glasbena šola je bila ustanovljena prav zato, da bi glasba postala dostopna vsem, tudi tistim, ki si niso mogli privoščiti glasbenega izobraževanja. Vsi smo veseli, da se je ta oblika ohranila do danes, kar omogoča vsem otrokom, da se lahko glasbeno izražajo. Glasbene šole po Sloveniji so javne ustanove, ki delujejo v okviru osnovnošolskega izobraževanja. Šole izvajajo glasbeno izobraževanje otrok in mladine, zadovoljuje potrebe po kadrih pihalnih orkestru, pevskih zborov, folklornih skupin in različnih glasbenih zasedb ter s tem bistveno pripomorejo k dvigu njihove kakovosti in prispevajo k povečanju intelektualne dodane vrednosti, prav tako pa učenci, ki obiskujejo glasbene šole, dosegajo boljše rezultate v svojem osnovnem izobraževanju. Slovencem je glasba sredstvo za povezovanje in ohranjanje nacionalne identitete. Nimamo vedno vpliva na vse okoliščine, in nemočni smo ob določenih potezah države, ki včasih omejuje naše poslanstvo. Kljub temu se trudimo po najboljših močeh, da vsako leto vključimo v glasbeno izobraževanje kar največje število otrok.

Na Glasbeni šoli Ravne na Koroškem smo ponosni na visok jubilej, ob tej priložnosti pa se zahvaljujemo vsem, ki so nam v vseh teh letih stali ob strani. V projekt proslavitve jubileja smo k sodelovanju pritegnili koroško gospodarstvo, ustanoviteljico naše šole Občino Ravne na Koroškem in Občine Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Dravograd.

Odzvali so se s finančno, materialno in tehnično podporo, ki nam je omogočila organizacijo koncerta, izdajo biltena, izdelavo filma in nakup novih inštrumentov. Sopran saksofon Yanagisawa, fagot Moosmann in pianino Kawai so novi inštrumenti, ki jih že v tem šolskem letu uporabljamo pri pouku. Hvala ni dovolj velika beseda, mi je pa v čast in ponos, da živimo in delamo v regiji, kjer imata gospodarstvo in lokalna skupnost posluh za razvoj glasbenega izobraževanja.

Mag. Aleksander Kotnik,
ravnatelj Glasbene šole Ravne na Koroškem

SPOMIN-SPOMENIK-POMNIK

Holmec ob praznovanju 25. obletnice osamosvojitvene vojne

Spomin na žrtvi Holmca, Željka Ernoiča in Bojana Štumbergerja, po letu 1991 ni ostal zapisan le v arhivih, odlit je bil v bronasto spominsko ploščo, nameščeno na novozgrajeno stavbo MPP Holmec. Izpostavljeno, a hkrati skrito. Leta 2009, na »predvečer« dvajsete obletnice osamosvojitvene vojne, je bila stavba mejnega prehoda zapuščena, zelenice zarasle ... Na pobudo Zlatka Haliloviča in njegovih soborcev se je na podstatu mojega idejnega osnutka zgodila pobuda za samostojen pomnik, odločitev je povezala Svet koroških občin, Zvezo veteranov vojne za Slovenijo, Združenje Sever in Občino Prevalje.

In kaj reči o Holmcu po petindvajsetih letih? Letošnje obhajanje je potekalo v bistveno bolj komorni zasedbi, in znova smo s pomočjo filatelistov kot že leta 2011 poslali v ožjo in širšo domovino ter preko meja sporočila o krhkosti svobode /.../

Pomnik ponosno sporoča zgodovinsko dejstvo »Stati inu obstat« ali »Domovino se vedno brani«.

Borut Bončina, arhitekt/urbanist/oblikovalec
Foto: Tomaž Ranc

Foto: Arhiv koroški pokrajinski muzej

Spominska slovesnost ob polaganju vencev pri spomeniku Holmec 91 je bila 28. junija ob zgodovinski uri ob 10.50 in ob spominski plošči padlima policistoma v osamosvojitveni vojni na Holmcu, Bojanu Štumbergerju in Željku Ernoiču. Organizatorji: Občina Prevalje, Svet koroške regije, Policijsko veteransko društvo Sever za Koroško in Pokrajinski odbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Spominske slovesnosti na Holmcu se je udeležil general Ladislav Lipič, predsednik Zveze vojnih veteranov Slovenije, ki je ob boku predsednika združenja Sever, dr. Tomaža Časa, takratnega koordinatorskega poveljevanja mag. Zlatka Haliloviča, prevaljskega župana Matica Tasiča, predstavnika Policijske uprave Celje Nika Kolarja in drugih položil venec pri pomniku padlima.

PETNAJSTLETNICA DELOVANJA DOMA STAREJŠIH NA FARI

Sredi nešteto jesenskih barv, ki so pozlatile drevesa, polja in bližnje hribe, ob prečudovitih pogledih na Peco in Uršljo goro, ki se kopata v soncu, stoji naš dom Na Fari. Na Prevaljah smo ga že zdavnaj vzeli za svojega, četudi je te dni star komaj petnajst let. Tudi mi, ki delamo v njem, smo skupaj s stanovalci prav tako mladi po srcu: polni elana, drznosti, mladostniške neugnanosti, obenem pa nam nista tuji niti modrost in preudarnost. V Domu si podajamo roke dobromisleči posamezniki, ki imamo radi sočloveka in se trudimo, da vsaj enemu med njimi že zarana, ko se prebudimo in pridemo v službo, že kako polepšamo dan. Je kaj lepšega kot dobiti v zameno topel stisk roke in hvaležnost v očeh?

Dom, ki razpolaga z 42 enopostelnimi sobami, 62 dvopostelnimi, štirimi tripostelnimi in tremi štiripostelnimi sobami, je nekaj posebnega. Tako kot so posebne rože na mizah, kuharice v belih predpasnikih, kava, ki zadiši v avli, ali hitri koraki malčkov, ki nas občasno obiskujejo. 19. novembra 2001 smo odprli vrata 190 obiskovalcem. Takrat smo Dom napolnili z življenjem, kar pomeni, da smo postali posebna družina, ki vsakomur od nas, ki z Domom živimo, veliko pomeni.

Če dovolite, vas povabim, da tudi vi, ki nas morda še niste nikoli obiskali, kdaj potrkate na naša vrata. V pritličnih prostorih vas bomo prijazno pozdravili že na recepciji. Na krajši klepet pa vas bomo povabili v manjši bar z letnim vrtom, kamor lahko pripeljete domače, ki so si naš dom izbrali, da v njem preživijo na čim bolj prijazen in domač način poslednja leta svojega življenja. Spodaj imamo še kuhinjo, pralnico, knjižnico, frizerski salon ter prostore za delovno terapijo. V kletnih prostorih sta manjša kapelica in poslovilna soba; tam najdete tudi wellness center, prostor za aromaterapije, pedikuro in masaže. V delu pritličja in dveh nadstropjih so sobe stanovalcev s skupnimi dnevnimi prostori, manjšimi jedilnicami, ambulanto, fizioterapijo, »sestrsko sobo« in drugimi potrebnimi prostori. Povabim vas, da si notranjost Doma ogledate tudi na virtualnem posnetku na domski spletni strani www.ds-na-fari.si. Kar pogumno – vseč vam bo!

Pogosto se dogaja, da tisti, ki niso še nikoli prestopili našega praga, mislijo, da je utrip vsakdana v Domu dolgočasen. Sploh ne drži! Še kako živahni smo!

Poleg oskrbe in zdravstvene nege svojim stanovalcem ponujamo tudi obilo dejavnosti.

Nekatere, najbolj priljubljene, lahko kar takoj stresem iz rokava: pri nas delujejo »Žoga band«, pa pevski zbor Komis, skupina pohodnikov, planincev in nordijske hoje in literarna skupina Živeti je lepo. Stanovalci obiskujejo gospodinjski krožek, učijo se nemščine, računalništva, rokovanja s »pametnimi« telefoni, redno, dnevno telovadijo, obiskujejo ure delovne terapije, izdelujejo različne izdelke (slike, pirhe, butare, venčke, prtičke, rokavice, voščilnice, vaze, rože ...). Uživajo ob vsakodnevnem pitju kavnice, pogovorih, druženju ob glasbi. Ob koncu meseca pripravimo praznovanje za vse, ki so v zadnjih tridesetih dneh obrnili list življenja. Ob veseli glasbi in veliki torti ter kozarčku vina se skupaj poveselimo ter poskušamo dati praznovanju kar se da svečano noto.

Ne uidejo nam tudi drugi prazniki: Teden vseživljenjskega učenja, Sreča je v srečanju, dan za spremembe, valentinovo, dan žena, kulturni praznik, razne obletnice ... Če se nam slučajno zdi, da je razlogov za druženje premalo, si kaj izmislimo. Zaposleni v Domu starejših Na Fari se trudimo narediti vsak dan drugačen, prazničen, unikaten, nekaj posebnega.

Veste, tisti, ki se družijo z nami, nas poznajo tudi po tem, da imamo veliko srce.

Naš trud, ki je namenjen dobremu počutju v Domu tako stanovalcev kot zaposlenih, so opazili tudi drugi. Leta 2012 smo prejeli certifikat odličnosti za delovanje po modelu E-qalin. V certificiran model E-qalin so vključeni stanovalci, njihovi svojci in zaposleni Doma. V skupnem delovanju, izražanju potreb, podajanju pripomb, tudi kritik in pohval se je odražalo delo, za katero je Dom prejel ta certifikat odličnosti.

Lani smo zaključili dela na novozgrajenem prizidku. Pridobili smo večnamensko dvorano oziroma letno-zimski vrt, ki nosi ime Brinjevka. Prostor je namenjen druženju in prireditvam, od obiskov glasbenih skupin, pevskih zborov, gledaliških skupin do zabave, plesov, ogledov filmov pa tudi do večjih verskih obredov. Zdi se mi prav, da se ob tej priložnosti, ko praznujemo petnajsto leto delovanja, spomnimo še nekaterih drugih, na videz ne tako opaznih, a vseeno zelo pomembnih dogodkov, ki so zaznamovali prehojeno pot.

Petra Majdič v
Domu starejših

Med drugim smo preselili upravne prostore na podstrešje z dvigom dvigala za eno nadstropje. V nekdanih poslovnih prostorih smo uredili sobe za 12 stanovalcev z demenco. Z veseljem povem, da smo jim s tem omogočili bolj kakovostno življenje, ne nazadnje tudi z vsakodnevnimi izhodi v park. Zdaj živijo v stiku z naravo, in to jim zelo dobro dene. Uredili smo tudi nov park na zahodni strani doma, prenovili zunanjo javno razsvetljavo pa prostore delovne terapije, fizioterapije in kuhinje. Lotili smo se menjave talnih oblog po vsem domu. Z vnašanjem svežih barv v sleherni kotiček Doma pa smo poskrbeli za toplino in svežino, kar neopazno boža vsakodnevni utrip v hiši.

V letu 2015 smo naredili še en korak; pozdravili so ga zlasti tisti, ki se iz takšnih ali drugačnih razlogov ne morejo preseliti pod našo streho: prevzeli smo opravljanje dejavnosti Pomoč na domu za občine Mežica, Črna na Koroškem in Prevalje. Štiri oskrbovalke vsak dan oskrbijo starostnike – uporabnike na njihovem domu. Imamo jih kar dvaindvajset! Pripeljemo tudi kosila na dom v Mežico, na Prevalje z okolico ter Ravne na Koroškem pa vse do Kotelj.

Za konec, spoštovani bralke in bralci, sem prihranila še nekaj statistike: večinski delež Doma je v rokah Ministrstva RS za delo,

družino, socialne zadeve in enake možnosti, manjši deleži pa so v lasti občin Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Ravne na Koroškem. Smo torej javni zavod, ki ga je ustanovila Vlada RS. Danes je v Domu zaposlenih 106 delavcev (zdravstveni tehniki, bolničarji, bolniške strežnice, receptorji, kuharji, kuharski pomočniki, socialni delavci, finančno računovodski delavci, perice, servirke, fizioterapevt, delovni terapevt, frizer, strokovni delavci, vzdrževalci...). V petnajstih letih delovanja se je upokojilo 14 delavcev.

Uvodne besede, ki jih boste preleteli ali pa tudi ne, bodo še bolj zaživele, če se spoznamo v živo. Če nas seveda takrat, ko obiščete svoje, pocukate za rokav. Lepa beseda zmeraj lepo mesto najde. V našem Domu Na Fari pa sploh!

Vsem, ki ste kakorkoli prispevali, da se danes, ob petnajstem rojstnem dnevu veselimo in si nazdravljamo, iskreno čestitam in obenem želim, da bi bili tudi v prihodnje povezani med seboj – takrat, ko bo sijalo sonce, in tudi takrat, ko bodo nebo zakrili kakšni mimobežni oblaki.

Stanka Vauh, direktorica

PROSTOVOLJSTVO V DOMU STAREJŠIH NA FARI

Prostovoljci so nepogrešljivi člen v verigi vseh, ki delamo in skrbimo za dobrobit naših stanovalcev. Osamljenost je namreč huda osebna stiska starih ljudi in še pogloblja prepad med staro in mlajšima generacijama. Zato so naši prostovoljci pomembna vez med generacijami, lahko celo rečemo, da podirajo mostove med generacijami.

In kdo so naši prostovoljci? To so ljudje širokega in odprtega srca, ki jim skrb za sočloveka ni tuja. Naši prostovoljci so različnih starosti, spolov, izobrazb in poklicev, prihajajo iz različnih krajev, imajo različne interese. Prav ta raznolikost daje čar in prinaša svežino v našo hišo. Tudi zaradi te različnosti, ki je med nami, so tudi oblike prostovoljnega dela zelo različne, pestre. Veliko je individualnega družabništva z osamljenim starim človekom ter druženja oziroma vodenja ali sodelovanja v različnih skupinah naših stanovalcev, ki jih druži skupni interes. Pomen prostovoljnega družabništva ni samo v premagovanju osamljenosti starega človeka, ampak tudi v

predaji bogatih življenjskih izkušenj mlajši generaciji. Prostovoljci se s tem, ko spoznavajo starega človeka, tudi lažje pripravljajo na lastno starost, s prostovoljsko mrežo pa se v družbi spreminja negativno mnenje in lomi tabu starosti.

Vsi zaposleni in stanovalci Doma starejših Na Fari se iskreno zahvaljujemo vsem našim prostovoljcem, ki so bili in so še pripravljeni nekaj svojega prostega časa preživeti med nami. Vsi, ki bi se nam želeli pridružiti, pa ste vljudno vabljeni v našo hišo. Prepričani smo, da je še veliko možnosti za izboljšanje kakovosti bivanja v našem Domu, zato so dobre ideje vedno dobrodošle. Mnoge pa lahko uresničimo le s pomočjo prostovoljcev, ki »imajo veliko srce, polno ljubezni, ušesa, ki znajo poslušati, in roke, pripravljene pomagati.«

Marjeta Štrekelj, univ. dipl. soc. del.

Lekovci v domu starejših

POMOČ DRUŽINI NA DOMU KOT SOCIALNA OSKRBA NA DOMU V OBČINI PREVALJE

Že v letu 2015 je Dom starejših Na Fari na Prevaljah prevzel opravljanje storitev

Pomoč družini na domu kot socialna oskrba na domu ali – kot pravimo – Pomoč na domu tudi za občane Občine Prevalje.

Komu je storitev namenjena?

Storitev je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni pa se ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanj nimajo možnosti. Z različnimi oblikami organizirane praktične pomoči in opravil se upravičencem vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Katere so te storitve?

Storitev se prilagodi potrebam posameznega upravičenca in obsega naslednje sklope opravil:

- pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih: pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov;
- gospodinjstvo: prinašanja enega pripravljenega obroka ali nabava živil in priprava enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnega dela prostora upravičenca z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, prostovoljci in sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Kdo so upravičenci?

- Upravičenci so osebe, stare nad 65 let, ki zaradi starosti niso sposobne za popolnoma samostojno življenje;
- osebe s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu;
- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij;
- kronično bolni in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, so pa po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje;
- hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

Kako se v storitev vključiti?

Postopek vključitve v storitev se začne s podajo Prošnje za uveljavljanje storitve. Prošnjo za uveljavljanje storitve poda upravičenec,

njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec ustno, pisno ali po elektronski pošti. V primeru, ko je prošnjo za uveljavljanje storitve podala ustno ali po telefonu, jo vodja (koordinator) zapiše, upravičenec, zakoniti zastopnik ali pooblaščenec pa jo pred sklenitvijo podpiše.

Prošnja vsebuje dva dela:

- Prvi del obsega ugotavljanje upravičenosti do storitve, pripravo in sklenitev dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, organiziranje ključnih članov okolja ter izvedbo uvodnih srečanj med socialnim oskrbovalcem in uporabnikom ali družino.
- Drugi del storitve zajema neposredno izvajanje storitve na domu uporabnika v skladu z dogovorjenimi vsebinami, obsegom in trajanjem.

Koordinatorica pomoči na domu opravi tudi obvezen obisk na domu, pri katerem ugotovi potrebe prosilca za vključitev v storitev, izpolnjevanje pogojev za vključitev in prostorske možnosti za izvajanje storitve. Z uporabnikom naredi načrt izvajanja storitve in sklene

DOGOVOR O IZVAJANJU STORITVE.

Kdo opravlja storitev?

Neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca opravljajo socialne oskrbovalke s končano najmanj srednjo poklicno ali srednjo strokovno šolo, ki usposablja za socialno oskrbo ali zdravstveno nego, oziroma imajo pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo za izvajanje socialne oskrbe na domu.

Kako se storitev plačuje?

Občina Prevalje sofinancira 50 odstotkov tržne cene storitve, preostalo plača uporabnik ali njegovi zavezanci na podlagi izstavljenih faktur.

ČE UPORABNIK IN NJEGOVI ZAVEZANCI NE ZMOREJO V CELOTI PLAČATI SVOJEGA DELEŽA STORITVE, LAHKO VLOŽIJO VLOGO ZA UVELJAVLJANJE PRAVICE DO OPROSTITVE PLAČILA SOCIALNO-VARSTVENIH STORITEV NA CENTER ZA SOCIALNO DELO RAVNE NA KOROŠKEM V SKLADU S PREDPISI, KI UREJAJO TO PODROČJE.

V letu 2015 je storitve Pomoč družini na domu koristilo 12 občanov, v letu 2016 pa od januarja do septembra 10 občanov Občine Prevalje. Povprečna starost uporabnika je bila v lanskem letu 81 let.

Vse informacije o izvajanju pomoči na domu, upravičenosti do storitev in o načinu vključitve v storitev dobite v Domu starejših Na Fari osebno ali:

- po telefonu, telefonska številka Doma starejših Na Fari: 02 82 40 920, int. 322,
- GSM (Martina Cigale): 041-654-885;
- na voljo je zloženka Pomoč družini na domu kot socialna oskrba na domu;
- spletna stran: www.ds-nafari.si.

Stanka VAUH, direktorica

DESET LET ŠPORTNEGA DRUŠTVA ŠENTANEL

Športno društvo (ŠD) Šentanel uspešno deluje že jubilejno deseto leto. Za uspešno in prizadevno delo ter širjenje športno-rekreativnih dejavnosti v našem kraju smo junija na prireditvi ob občinskem prazniku Občine Prevalje prejeli bronasto občinsko priznanje za šport. Ponosni smo na dvig športa v Šentanelu, saj družijo in povezuje krajanje, veseli smo tudi gostov, ki se nam občasno pridružijo na kolesarskih poteh.

Leto smo začeli tradicionalno, člani ŠD Šentanel smo se zbrali na turistični kmetiji Mikl na Jamnici na že deveti redni letni skupščini društva. Dogovorili smo se, kako bomo praznovali desetletnico delovanja ŠD Šentanel 6. aprila 2016. Tokratna skupščina je bila volilna. Soglasno smo potrdili vse organe društva. Za predsednico društva smo izbrali Ajdo Hrastnik, tajnik društva je ostal Štefan Peršak in za blagajnika društva je bil potrjen Tomaž Sonjak. Ob prvem maju smo skupaj s krajanji Šentanela izvedli čistilno akcijo in postavili mlaj ob vhodu v vas, na predvečer praznovanja pa smo se zbrali pri »kapelci«, zakurili kres in se povesečili s krajanji.

Največ dela smo opravili maja in junija, ko smo v okviru krajevnega praznika skupaj s KS Šentanel organizirali tradicionalno pri-

reditev Kolesarjenje po Šentanelu, pohod po Mlinarski poti in tradicionalni rekreativni odbojarski turnir mešanih ekip. Petnajstega avgusta, na Marijin praznik, smo se skupaj z »Jamničarji, Suhovrci in Strojanci« odpravili na tradicionalni pohod – romanje do Svetega mesta v sosednjo Avstrijo. Po zaključku bogoslužja smo »spobali« avstrijske specialitete in se počasi preko hribov odpravili nazaj v Slovenijo. Med vračanjem smo se ustavili na dveh kmetijah onstran meje, kjer so nas domačini lepo sprejeli. Med klepetom smo obujali spomine na stare čase, ob spremljavi frajtonarce in dobri kapljici smo zapeli kakšno domačo in pokušali dobrote, ki so nam jih namenili domačini.

Športno udejstvovanje smo letos obogatili še z ogledom moto-ristične dirke Moto GP v Brnu na Češkem in ogledom dveh tekem slovenske nogometne reprezentance v Stožicah. Podrobnejše informacije in fotografije z naših prireditev si lahko ogledate na spletni strani ŠD Šentanel.

Štefan Peršak, tajnik ŠD Šentanel

RAKUNI NAS RAZVESELJUJEJO ŽE PETO LETO

Kulturno društvo Rakuni s Holmca je petletnico delovanja praznovalo oktobra v Družbenem domu. Gostje na zanimivi prireditvi so bili člani etno skupin Zimski kosci in Kar bo, pa bo.

Rakuni: Peter Piko, Monika Piko, Milan Piko, Ferdo Piko, Renata Piko, Rudi Breznik, Toni Gerkšič in Marija Gerkšič.

NA OBISKU PRI NAJSTAREJŠIH KRAJANKAH ŠENTANELA

Člani sveta KS Šentanel pri že ta rajni Šumnikovi bici, Doroteji Jug

Člani sveta krajevne skupnosti (KS) Šentanel vsako leto z obiskom in skromnimi darili izkažemo pozornost najstarejšim občanom ob njihovi devetdesetletnici. Tokrat so bile slavljenke kar tri naše krajanke.

Dvajsetega januarja 2016 smo se odpravili k Šumniku, kjer je praznovala 90. rojstni dan naša krajanke Doroteja Jug. Obiskali smo jo na domu, p. d. pri Šumniku, in ji v imenu vseh krajanov zaželeli vse najboljše. Pričakala nas je v najožjem družinskem krogu, vse nas sta presenetili njena razigranost in čilost kljub dolgi življenjski poti in težkemu kmečkemu delu. Povedala nam je, da si krepki in bistri spomin z reševanjem križank, kolikor ji ostane časa ob vsakodnevnem delu na kmetiji. Ob zdravici je stekel pogovor, obujali smo spomine na stare čase in poklepetali tudi o aktualnostih, saj je Doroteja spremljala tudi sedanje dogajanje v kraju in okolici. Vsem Šumnikovim se najlepše zahvaljujemo za topel sprejem in prijetno družbo. Žal nas je Doroteja potem kmalu zapustila, ohranili jo bomo v najlepšem spominu in prijetno nam je pri srcu, da smo jo obiskali in počastili.

Urška Sonjak, Zvonikova bica

Dvanajstega oktobra 2016 nas je pot vodila h kmetiji Zvonik na Jamnico, kjer je babica Urška Sonjak pred dnevom praznovala 90. rojstni dan. Zapeli smo ji zdravico in ji podarili skromno darilo ter šopek cvetja. Tudi Urška je bila za svoja leta še zelo živahna, hitro smo se zapletli v pogovor in obujanje spominov na dobre stare čase. Povedala nam je toliko stvari, da smo si jih komaj zapomnili. Zatem nas je babica povabila v kuhinjo, kjer nas je pričakala s kmečkimi dobrotami obložena miza. Hvala vsem domačim za prijazen sprejem in pogostitev, babici pa še na mnoga zdrava leta.

Danica pri Ani Šumnik, Grablarjevi bici, v Domu starejših

Šestindvajsetega oktobra smo obiskali še našo tretjo slavljenko. Srečanje je potekalo malo drugače, pa nič kaj manj veselo in slavnostno. Odpravili smo se v Dom starejših Na Fari na Prevaljah, kjer nas je že čakala Ana Šumnik. Slavljenka nas je za spremembo od drugih dveh pričakala v postelji zaradi slabega zdravja. Kljub temu je z veseljem prisluhnila naši čestitki in sprejela skromno darilo, ki smo ga ji podarili v imenu KS Šentanel. Malo smo pokramljali in obujali spomine na stare čase. Da srečanje ni minilo brez pogostitve, je poskrbel njen najmlajši sin Jože, ki je bil tudi naš »vodnik« na obisku. Slavljenki pa smo zaželeli še mnogo zdravih let.

Štefan Peršak, predsednik KS Šentanel

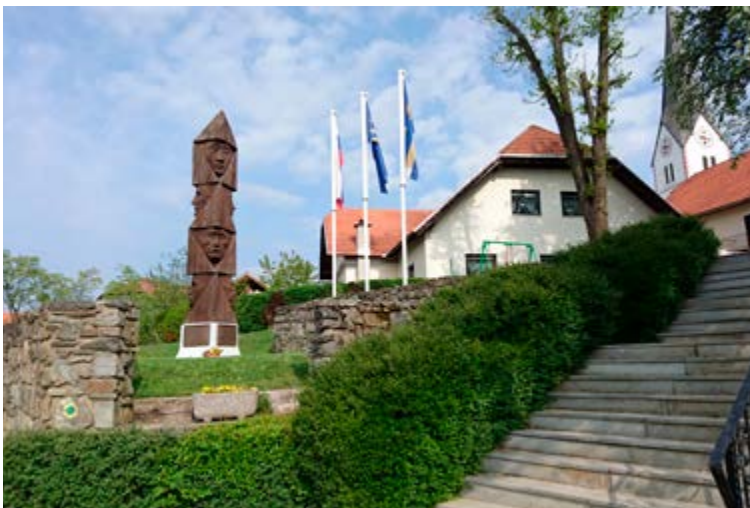
SPOMINI

Šentanel se hvaležno spominja velikih mož, ki so oblikovali podobo kraja v njegovi zgodovini. Veliko jih je in prav vsak je zasejal seme upanja, da še tako majhen narod lahko preživi, če se zaveda svoje tradicije in vrednot narodnokulturnega bogastva, od zibelke do groba. Nam krajanom najbližji, žal lani pokojni Mitja Šipek, ki bi letos praznoval 90. rojstni dan, je zapisal nepozabne besede:

Tvoja pesem je večna, moja
koroška domovina,
Zato nihče ne more zapisati poslednje.
Toliko lepote je v njej, da je človeška
beseda ne more izgovoriti.
Toliko vere je v njej, da jo
ljudstvo časti kot molitev.
In toliko moči je v njej, da narod s to
pesmijo na ustih ne more umreti.

Predstavljam dogajanje v Šentanelu v čast domačemu avtorju, skladatelju, profesorju in človeku v vsem svojem pomenu, Luki Kramolcu. Rodil se je 14. 10. 1892 očetu Boštjanu, izobraženemu kmetu, cerkovniku in organistu, in materi Tereziji Kramolc. Šolo je obiskoval v Šentanelu, kjer ga je glasbeno spodbujal tudi stric Štefan. Na priporočilo takratnega župnika Ksaverja Meška, ki je tu služboval, se je vpisal v orglarsko šolo v Celju, kasneje pa na akademijo za umetnost in glasbo na Dunaju. Služboval je kot profesor glasbe in napisal veliko pesmaric in učbenikov ter vodil mnogo pevskih zborov. Tako doma kot onstran meje je zbiral narodne pesmi, jih zapisoval in prirejal ter tako ohranil bisere koroških pesmi. Na rojstno hišo pri Lužniku smo krajan leta 2000 postavili spominsko ploščo, v šoli imamo njegov pianino in doprsni kip. Po njem se imenujeta Cerkvni mešani pevski zbor Luka Kramolc ter Folklorna skupina Luka Kramolc Šentanel. Sorodnik Franc Vavh je poleg številnih pomembnih del za Šentanel poskrbel, da je Luka pokopan prav tu, na domačem pokopališču, da je dobil spominsko obeležje. Je tudi pobudnik tradicionalnega jesenskega pohoda v čast Luki in vsakoletne kulturne proslave v mesecu oktobru, ko je pred 52 leti Luka ustanovil moški pevski zbor, mu dal ime Šentanelski pavri in za vodjo postavil Mitjo Šipka. Oktober je zato posvečen njemu kot hvaležen spomin na človeka, ki je zaznamoval ime Šentanela, ga ponesel v svet, večno pa ga opevajo njegove pesmi in ohranjajo spomin nanj. Hvala, dragi rojak, vsak dan ti poje šentanelski zvon in žarki sonca obsijejo cvetje groba, v koroških pesmih si vedno z nami.

Danica Miler, predsednica KD Šentanel

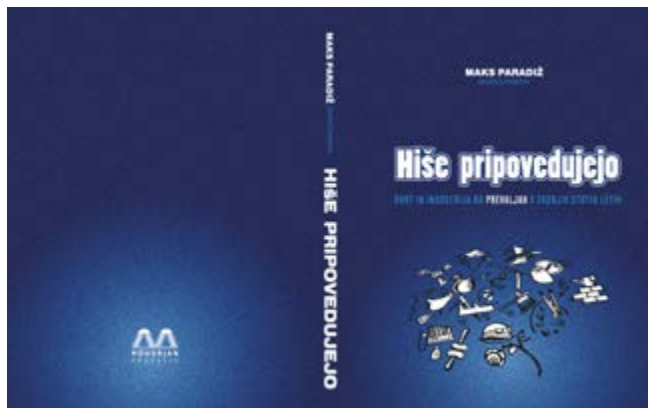

Po pohodu počitek pod Marinovo lipo.

KNJIŽNE NOVOSTI PRI MOHORJANU

MAKS PARADIŽ – HIŠE PRIPOVEDUJEJO

Obrt in industrija na Prevaljah v zadnjih stotih letih

Kdo v dolini ne pozna Maksa Paradiža - Brančurnikovega Maksija? Potem ko je v samozaložbi izdal knjigo *Moja pot* (Prevalje, 2015) in v njej opisal svoje življenje, nam letos podarja sad večletnega popisovanja obrtne in industrijske dejavnosti na Prevaljah, v svojem kraju, za katerega je delal vse svoje bogato življenje. Knjiga je avtorjev spominski zapis in zbir pridobljenih podatkov in zbranih starih in novih fotografij o obrtni in industrijski dejavnosti na Prevaljah v zadnjih stotih letih. Je dragocen vir za kasnejše strokovne študije. Maksu Paradižu so za opravljena dela bile podeljene številne nagrade, priznanja in zahvale na kulturnem in širšem družbenem področju in cerkvenih oblasti. Občina Prevalje je kronala Paradiževo delo s podelitvijo naziva častnega občana Občine Prevalje. Mohorjani smo počaščeni, da nam je avtor zaupal izdajo te knjige. Z njo je namreč obogatil naše domoznansko področje, ki je močno zastopano v Mohorjanovi založniški dejavnosti. Med šestdesetimi knjižnimi izdajami so predvsem dela domačih avtorjev. Knjiga *Hiše pripovedujejo* bo nagovarjala bralce in v njih izzivala obujanje spominov na minule čase. Ob primerjavi starih in novih fotografij prevaljskih hiš od Holmca do Dobje vasi bo knjiga govorila o razvoju kraja in deležu številnih obrtnikov in industrije. Govorila bo tudi o usodah naših ljudi. Poznavanje zgodovine domačega kraja bi moralo biti eno temeljnih vedenj slehernega človeka. Ob prebiranju knjige bodo prišla na dan številna dodatna spoznanja, kopica novih podatkov in razmišljanj – morda bo izzvala potrebo po razširjeni izdaji in tehtnih strokovnih študijah. To pa je tudi eden namenov izdaje te knjige. Izdajatelj želi knjigi zvedavo pot med bralce.

LEANDER FUŽIR – SLIKE PRIPOVEDUJEJO (MONOGRAFIJA)

Petinsedemdeseta obletnica rojstva slikarja Leandra Fužirja je več kot lepa in primerna priložnost za izdajo slikarjeve monografije. Fužir ni imel možnosti do profesionalne slikarske izobrazbe. Slikarske veščine si je pridobival vse življenje na številnih kolonijah in seminarjih. Koroška krajina in njeni ljudje so slikarjevi glavni motivi. Pogovarjal se je s krajino in ljudmi, s čopičem, barvo in platnom, vedno pa je bila prisotna govorica slikarjevega srca. In sad teh pogovorov so poslikana platna. Fužirjeva platna vzbujajo v gledalcih toplino in njihovo hvaležnost za slikarjevo delo. Pripovedujejo nam tudi naše življenjske zgodbe, vzbujajo spomine, se pogovarjajo z nami, so del nas. In zato so Fužirjeve slike tako zrasle z ljudmi, zato jih sprejemamo za svoje. Na njegovih platnih je z barvo zapisana slikarjeva ljubezen do domačih, družine z vnuki, do sopotnikov rudarjev, železarjev, olcarjev, s čopičem so zarisani

njihovi izmučeni obrazi, upajoči na lepše dni. Njegova platna so muzeji minulih dni s tisočnimi pripovedmi. Tudi o nas samih, ki v ta platna zremo. Hvala slikarju Leandru Fužirju, da je Mohorjanu zaupal izdajo monografije. Hvala spoštovanemu akademiku prof. dr. Milčku Komelju za natančno in vsebinsko poglobljeno študijo slikarjevega opusa, hvala umetnostnemu zgodovinarju Nejcju Kožarju in slikarskemu kolegu akademiku slikarju Benjaminu Kumpreju za njun prispevek. Posebna zahvala gre mojstru fotografije Tomu Jeseničniku, da je Fužirjeva platna pretvoril v tehnično dovršene fotografije, ki so omogočile natis te monografije. Hvala Andreju Knezu, ki je knjigo lepo oblikoval, in hvala Gorenjskemu tisku za ta kakovostni tiskarski izdelek. Veseli smo te Fužirjeve monografije.

LOJZE LEBIČ: IZ SREDNJEVEŠKEGA CVETNIKA

KD Mohorjan je v letu 2016 natisnil glasbeno delo akademika Lojzeta Lebiča *Iz srednjeveškega cvetnika*, za sopran in orgle. Delo je bilo do izdaje v rokopisu. Ker gre za eno tehtnejših skladateljevih del, smo se odločili za natis. Prva izvedba dela je bila 23. oktobra 2014 v Škofovih zavodih v Ljubljani (Polona Gantar- orgle, Theresa Plut – sopran). Notografijo je opravil Gal Hartman, preostali sodelavci so navedeni v kolofonu. V ediciji je poleg uvodnika navedeno tudi besedilo obeh skladb, teksti so prevedeni tudi v angleški jezik. Delo je natisnila tiskarna Formafilm Marjana Žaže, s. p., Prevalje. Edicija smo natisnili v nakladi 100 izvodov. Poleg natisa tega dela smo poskrbeli za izvedbo tega dela v okviru letošnjega abonmaja. Delo sta naštudirala sopranistka Marta Močnik in orglavec dr. Marko Motnik, domačin, sicer delujoč na Dunaju. Delo je doživelo izjemno lep sprejem pri poslušalcih. Koncert je bil v farni cerkvi na Prevaljah dne 13. avgusta 2016. Na koncertu je bil prisoten tudi skladatelj akademik Lojze Lebič. Natis tega dela bo nagovarjal tudi druge izvajalce. Edicija je na voljo po knjigarnah in prodajalnah muzikalij.

Pripravil Jožko Kert

7. POVOJČKOV FESTIVAL ZDRAVILNIH RASTLIN

Dnevi zdravilnih rastlin od Holmca do Fare na Prevaljah

Sedmi Povojškov festival zdravilnih rastlin smo si letos zastavili malo drugače; spremenili smo lokacijo, pravzaprav smo se »razširili« po Prevaljah in s tem zasejali kar nekaj radovednosti za dogodek, saj smo z vsebino povezali vse, od »naše« šole na Holmcu do slaščičarne, gostilne, cvetličarne in Družbenega doma, kjer smo pripravili razstavo zdravilnih rastlin.

Predsednica društva Povojšek Ljuba Plazl je ob odprtju festivala povedala: »S to prireditvijo izpolnjujemo lansko obljubo, ko smo stopili na samostojno pot. Odločili smo se še bolj približati ljudem in krajanom, jih spodbuditi in seznaniti z zdravilnimi rastlinami in drugimi zelišči, širimo zdrav način življenja in povezujemo vse somišljenike. Po enoletni samostojni prehojeni poti lahko ugotovimo, da smo naredili ogromne premike na vseh področjih našega delovanja. Največja skrb je izobraževanje naših članov, to so prepoznali tudi drugi, zato se naše članstvo nenehno povečuje, veliko skrb posvečamo tudi mlademu rodu. Nadaljevali bomo začrtano pot, še se bomo razraščali in širili svoje znanje v dobro ljudi in narave.«

Ob koncu festivala pa je predsednica dejala: »Program festivala je bil zelo bogat, vsak je lahko našel nekaj zase, omenim naj samo nedeljski osrednji dogodek, predavanje zelo znanega zeliščarja Stanka Zemljaka. Zahvaljujem se tudi članom svoje ekipe, ki so se zelo trudi-

li, kajti brez njih in njihove požrtvovalnosti takšnega festivala ne bi bilo. Zahvala gre tudi vsem drugim, ki so nam kakor koli pomagali in omogočili izpeljati festival. Hvala ŽPZ Modrin s Holmca, folklornemu društvu Holmec, vsakoletni napovedovalki Mojci in podžupanji Greti Jukič, ki nas je s svojimi toplimi in spodbudnimi besedami pobožala po duši. Hvala vodstvu šole za zaupanju v naše dobro delo, v ponedeljek smo za učence predmetne stopnje pripravili še naravoslovni dan.«

PO SLEDEH MAJSKEGA FESTIVALA

Učiteljice OŠ Holmec so skupaj z učenci pripravile zelo lepo razstavo posušenih zdravilnih rastlin, panoje s herbariji. Predstavili so tudi izdelke iz odpadnih materialov, ustvarjene na EKO-dnevu. Hvala prizadevnim učiteljicam OŠ Holmec, z njimi že vsa leta zelo uspešno in z velikim veseljem sodelujemo.

Razstava zdravilnih rastlin v Mali galeriji v Družbenem domu
Odprtje 7. Povojškov festivala zdravilnih rastlin

Počitek in klepet pod brezo v Čebelarskem centru Na Fari, kjer je bila postavljena stojnica s kmečkimi dobrotami in sadikami zdravilnih rastlin, zvrstilo pa se je tudi več dogodkov: predstavitev apiterapije, vodenje po zeliščnem vrtu in predavanje ter predstavitev knjige Tatjane Krejan Košan z naslovom Cukini, pira, mak in pite. V Gostilni Rutar, okrašeni s šopki, so postregli znano Povojškovo r'pičevo župo.

R'pičeva župa

Sestavine: krompir, voda, domača »vegeta«, sol, poper, povojček in »grumpi«.

Priprava: krompir olupimo, narežemo na kocke, damo v lonec z vodo, dodamo 2 žlici domače »vegete«, sol in poper. Pustimo, da nekaj časa vre, nato dodamo lonček na drobno narezanega povojčka in žlico »grumpov«.

Dobredejni učinki: povojček (bršljanasta grenkuljica) s svojimi močnimi učinkovinami pomaga pri težavah z dihalni (bronhitisu in astmi) ter povečanjem holesterolu in vnetju želodčne sluznice (gastritisu).

Več receptov najdete v brošuri Povojškove kuharije iz kozolca.

Utrinki Povožčkovega festivala zdravilnih rastlin

- Vključili smo Cvetličarno Iksija z zasaditvami za dušo: »Dajmo v zasaditve poleg cvetja za dušo še zelišča za zdravje – in raslo bo.«
- Šopki v Spominskem parku; prikaz izdelave Povožčkovih šopkov z Dragico, Blanko in Mojco.
- Oba dneva festivala so nas v slaščičarni Polanšek razvajali s sladkimi dobrotami in zdravilnimi rastlinami.
- To smo mi – Povožčki.

NEKATERI ODMEVI OBISKOVALCEV:

Spoštovani Povožčki!

Že res, da je bilo prejšnje leto v kozolcu lepo, toda sprememba, ki ste jo naredili, je dobrodošla, prizorišča po kraju so super, še posebno razstava v Družbenem domu in izdelovanje šopkov v Spominskem parku. Čestitke!

Vse je super, od Povožčic do organizacije, hrane, pijače, rastlin – skratka edinstveno.

Nika

Dragi Povožčki!

Hvala vam za vaš trud in prizadevanje za ozaveščanje s področja, ki ga pokrivate. Poleg estetskih užitkov vaša razstava prinaša tudi veli-

ko znanja in spodbud za spreminjanje pogleda na ohranjanje narave. Glede na dosežen nivo vaše aktivnosti vidim, da imate še ogromno idej za razširitev dejavnosti.

Ana

Zelo lepa in zanimiva razstava, odnesla bom veliko novih idej za zdravje. Zelo ste se potrudili in želim vam še naprej prijetnih druženj.

Mateja

Zdravje je v твоjih rokah, zato prisluhni sebi in svojemu telesu, duši in duhovnosti, opazuj in spoštuj naravo. Vse pohvale vsem v društvu Povožček, da tako slikovito in nazorno predstavljate zelišča in njihovo učinkovitost, predvsem iz našega okolja. S spoštovanjem!

Albina in Tomo

Odlično pripravljena razstava.

Anton in Zvonka

Najlepša hvala in iskrene čestitke za vaš trud, ki ga vlagate v ohranjanje znanja o bogatih skrivnostih naših rastlin.

Ludvik

Ljuba Plazl, Dragica Hafner Lorenci

MEDNARODNI TABOR NA PREVALJAH ŽE OSMIČ

V KD Karinta so ponosni na svoj prispevek k družbenemu in kulturnemu življenju na Prevaljah, predvsem na svoj tradicionalni slikarsko-kiparski tabor ART Karinta.

Svet okoli nas je poln skrivnosti. Na nekatere izmed njih nikoli ne pade človeški pogled, ker vsako srce ni dovolj ustvarjalno, da bi očem dalo moč videti. A obstajajo ljudje, katerih ustvarjalna energija in ekspresivno srce sta tako močna, da se jim svet razkriva v posebnih oblikah. S svojim dotikom odstirajo tančico vsakodnevnih sivine in na plano privrejo skrivnosti, ki z razodetjem bogatijo srce in dušo vsakogar izmed nas.

Takšni ljudje se združujejo v KD Karinta – predvsem slikarji in kiparji, ki jih je želja po obarvanju sveta pripeljala do združevanja. Na mednarodni slikarsko-kiparski tabor ART Karinta, ki so ga letos organizirali že osmič, so izjemno ponosni. Skrivnosti svojega sveta so umetniki odstirali na Poljani med 24. in 30. avgustom. Društvu je v ponos, da lahko na svoj dogodek pritegne tudi tuje umetnike: »Tabora se je udeležilo 38 udeležencev, ne le iz celotne Slovenije, pač pa tudi iz Avstrije, Italije in Amerike. Letos je bil z nami celo umetnik iz Nepala. Vključujemo tudi vedno mlajše slikarje in kiparje, lani pa je bilo z nami tudi 10 osnovnošolcev OŠ Prevalje,« je povedal predsednik društva Adolf Bedrač. Tudi drugače je sodelovanje z domačo osnovno šolo dobro, v okviru Krojačkovega dneva so člani sodelovali kot mentorji mladim umetnikom.

Letos so v društvu za Prevaljčana Rudija organizirali dobrodelno dražbo in na licitacijo postavili 17 umetniških del, ves izkupiček pa namenili za nakup novega invalidskega vozička. Njihova dela so velikokrat v obtoku, največkrat jih podarijo prijateljskim društvom ali pa ostanejo umeščena v prostor. »Veliko sodelujemo tudi z drugimi društvi, denimo z Zimskimi kosci, Kvintetom Ajda, Kulturnim društvom Leše in Kimperk teatrom iz Dravograda. Na naše tabore pridejo zaigrati, zapeti ali uprizoriti predstavo, mi pa se jim za sodelovanje zahvalimo z umetniškimi deli,« še doda predsednik umetniške ekipe.

Umetniki, člani društva, se udeležujejo mednarodnih taborov in kolonij, ki jih organizirajo podobna društva ali organizacije po vsem svetu. Svoje izdelke razstavljajo po Sloveniji, letos so se ob tradicionalni razstavi na Prevaljah predstavili še v Črni na Koroškem, zelo ponosni so na skupinsko razstavo v minoritskem samostanu na Ptujju ter v galeriji Gostilne Ribič. Nekdanji predsednik in še ve-

dno aktiven član društva Alojz Krevh: »Delovanje v takem društvu pomeni za umetnika potrditev njegovega dela in omogoča, da se njegove zamisli udejanjajo in umeščajo v prostor. Ko je zamišljeni objekt umeščen v prostor, je to dokaz, da gre za dober izdelek.«

Predsednik društva Adolf Bedrač napoveduje KD Karinta še lepo in dolgo prihodnost: »Društvo je zelo dejavno, v njem so zbrani sami dobri ljudje. Mislim, da bomo v naslednjih letih dosegali še velike uspehe, a seveda se vse navezuje na pomoč občine in drugih donatorjev ter delo prostovoljcev v društvu.«

Kulturno društvo Karinta, ki je letos prejelo nagrado Občine Prevalje, višek svoje ustvarjalne energije namenja tudi za pomoč in sodelovanje pri organizaciji prireditev, ki ob praznikih bogatijo družbeno dogajanje na Prevaljah.

Jan Küzma

Skulptura iz železa avtorjev Alojza Krevha in Vida Dretnika

Udeleženci VIII. mednarodnega slikarsko-kiparskega tabora Poljana

OB RAZSTAVI STANISLAVA MAKUCA JAZ IN MOJA DOLINA V GROŠLJEVI GALERII NA PREVALJAH

Kulturno društvo (KD) Karinta in Kulturno društvo Prevalje sta pripravili zelo dobro obiskano razstavo del Stanislava Makuca iz Mežice, tudi člana KD Karinta. Na ogled je postavil avtorski izbor del, nastalih v zadnjem letu. Dela Stanislava Makuca doživljamo kot fragmente spomina. Kolaž delov iz fotografij, ki se nanaša na zgodovino umetnosti ali življenjsko resničnost, pripelje do nas kalejdoskop lastnih percepcij, ki, spodbujene z željo po spominih, privrejo iz globin. Umetniško delo Stanislava Makuca je postmoderni realizem v smislu sporočila, obrnjeno k posamezniku v socialni skupnosti in njegovi prihodnosti, ki lahko na koncu edina vpliva na spremembe.

»Jaz in moja dolina. S tem pomenljivim naslovom predstavlja Stanislav Makuc v Grošljevi galeriji slike, ki jim je skupno prepletanje tehnik, kolažiranje motivov in avtorsko sprehajanje skozi plastenje časa. Materijo in njene optične vtise zagleda umetnik s svojim notranjim, t. i. tretjim očesom. Človeka zaznamuje okolje bolj, kot se sam tega zaveda. Preprosto v sebi nosi naboj genius loci, ki se zaradi umetnikovega občutljivega senzoričnega zrenja prenaša v vizualno (ne)resničnost. V slikarskem mediju na telo slike umetnik naslika iluzijo nekega časa, prostora, materije in lastne duše ... Zaradi posebne življenjske poti Stanislava Makuca se zdi, da mu je bila likovna senzibilnost položena v zibel, saj kako bi sicer imel takšno voljo, da bi likovni nagovor ljubiteljske izkušnje izpopolnil in potrdil še formalno: v dialogu z učitelji in mentorji na ljubljanski Likovni akademiji. /.../ Pokrajina je in ni konkretna krajina, kamnine so in niso kamnine ... Na videz očesu prijetne teksture so jalovina in ostanki rastja Makučevega rodnega Žerjava (*Tam se je odvijala predelava rude in je za sabo puščala opustošenje. Svet po kataklizmi v malem.). 'Kako pridem tja?' se sprašuje avtor v naslovih slik.«

Iz spremne besede umetnostne zgodovinarke
Milene Zlatar na razstavi v Grošljevi galeriji

NA JALOVINI I, 2016, kombinirana tehnika na platno
(akril, print, medij za lazure), 80 x 60 cm

NOČ KNJIGE V SPOMINSKEM PARKU ODLIČNO USPELA

Noč knjige je aprila po vsej Sloveniji potekala tretjič, na Prevaljah pa prvič. Radmance, ki kot neformalna skupina delujejo na Ravnah in zadnja tri leta prirejajo javna branja v grajskem parku, so v sodelovanju s podžupanjo Greto Jukič, društvom Mohorjan in Hedviko Gorenšek Noč knjige iz Grajskega parka premaknile v Spominski park na Prevalje. Dogodek je po zaslugi vseh, ki so sodelovali, izjemno lep uspel. Nastopajoči so izbrali in brali vrhunska besedila. Prevaljčani so kot bralci v javnem prostoru zablesteli in publiki, ki ni bila maloštevilna, pustili lep vtis.

Dober vtis sta naredila tudi župan dr. Matic Tasič, ki je z udeležbo in nastopom dogodku naklonil pozornost, in županja Občine Črne na Koroškem Romana Lesjak, ki javna branja vseskozi spremlja in vselej tudi bere. Posledica uspelega dogodka, v katerem lahko sodeluje vsakdo, je načrtovanje ponovitve prihodnje leto.

Zlatka Strgar

Lac Küzma pri recitaciji Zdravljice

Noč knjige v Spominskem parku

OBLIKOVALKE GLINE NA PREVALJAH

Že šesto leto zapovrstjo se skupina članic Društva upokojencev Prevalje udeležuje delavnic študijskega krožka za oblikovanje gline, ki ga v okviru Izobraževalnega centra Smeri z Raven na Koroškem organizira mentorica Ana Pavše, omogočata pa Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS (MIZŠ), ki ga tudi financira, in Andragoški center Slovenije (ACS).

V skrbno in natančno oblikovanje gline, z uporabo različnih pripomočkov za posamezne tehnike dela, nas je popeljala in vsa leta spremljala strokovna inštruktorica Helena Brumen. Ko se je v rokah mehčala prva ke-pica gline, nas je nostalgичno vrnila v čas otroških iger z "ilovico", ki smo jo ročno izkopavali kar na okoliških travnikih in v

gozdovih. Obudile smo številne kreativne sposobnosti izražanja idej in ustvarjalnosti. Helena nam je za vsak tečaj pripravila nov program dela in vsako srečanje nam je dalo novo znanje. Spoznale smo lastnosti in barve gline in se z gnetenjem, valjanjem, svaljkanjem in brušenjem učile različnih tehnik izdelovanja in oblikovanja izdelkov iz gline. Z gnetenjem gline smo si razgibale roke, zapestja in prste ter tako poskrbele za telovadbo vseh mišic rok na prijeten in ustvarjalen način. Pri delu smo uporabljale modelirke različnih oblik, gladilke, gobice, čopiče in številne druge pripomočke, ki so nam pomagali doseči želeni cilj. Nekatere izdelke smo ročno poslikale, druge pa krasile s teksturami ali engobami. Žgane izdelke

smo glazirale, slikale s podglazurnimi barvami ali pasteli in jih nato še enkrat žgale.

Nastalo je veliko izdelkov za uporabne in dekorativne namene. Izdelale smo različne sklede, vrče, vaze, posodice s pokrovom, skodelice, razne figure, nakit in obeske za novoletno jelko. V poseben ponos pa si šte-jemo oblikovanje velikih posod in nazadnje tudi amfor. Budno oko naše animatorke je 'krivo', da je bil svaljek za svaljkom na osnovo enakomerno nanosen in glajen; da je izdelek ves čas gradnje ostal pokončen in centriran. Tako Helenini peči, kljub visoki vročini, ni uspelo naših umetnin spremeniti v črepinje.

Druženja na delavnicah so bila prijetna, igranje z glino pa nas je na prav poseben način sproščalo in umirjalo. Svoje izdelke smo razstavile v Druženem domu na predstavitvi društev v času Jesenskih srečanj na Prevaljah in dvakrat na Festivalu zdravilnih rastlin, ki ga organizira društvo Povožček, društvo za zdravilne rastline in kakovost življenja s Prevalj. Udeleženske študijskih krožkov se zahvaljujemo Ani, Heleni, Društvu upokojencev Prevalje, da nam v svojih prostorih omogoča ta srečanja, ter MIZŠ in ACS.

Ana Keber

SREČANJE REKREACIJSKIH IN KULTURNIH SKUPIN UPOKOJENCEV KAMNIKA, PREVALJ, PLIBERKA IN LJUBLJANE

Pred sedmimi leti smo se na pobudo mojega sošolca, nekdanjega Prevaljčana Rajka Vuteja, ki pomaga voditi rekreacijsko skupino v Kamniku, začeli obiskovati. Vsako leto se dobimo pri eni od skupin. Najprej smo sodelovali samo člani skupin Kamnik in Prevalje. Preostala dva kraja sta se pridružila pozneje. Druženje vsebuje rekreacijo, kulturo, kulinariko, spoznavanje zgodovine kraja ... in še kaj. Vse bolj se poznamo in se veselimo drug drugega. Presenečeni smo, koliko sorodstev in prijateljstev nas povezuje s Pliberkom.

Letošnje majsko srečanje okrog 90 udeležencev smo pripravile upokoženke rekreacijske skupine s Prevalj. Izbrano, doma pečeno pecivo je pričakalo goste pri Povhovem mlinu, kjer je bil sprejem z ogledom mlina. Po uvodni dobrodošlici smo se napotili proti Šentanelu. Med potjo smo se ustavili pri Lužniku, rojstni hiši Luke Kramolca. Njegova nekdanja učenka iz Ljubljane nam je z veliko ljubeznijo pripovedovala o njem. Pa prav prisrčno smo zapeli eno njegovih zapisanih koroških ljudskih pesmi. Pot smo nadaljevali do Kolmana – rojstne hiše Mitje Šipka. Tu smo se pogovarjali o njem. Joško Hudl iz Pliberka je obudil svoje spomine nanj. Povedal je tudi, da je igral v eni od njegovih iger. Med nadaljevanjem hoje in zanimivim klepetom smo bili hitro v vasi. Od tam smo nekateri šli na vrh k lipam in h kapelici svete Uršule, drugi so si ogledali cerkev. Ponovno smo se zbrali v vasi pri Kajžici. Šentanelška učiteljica Renata nam je zanimivo predstavila Šentanel, dva šolarja pa sta v našem narečju povedala duhovite zgodbe. Nazadnje smo vse povabili k Marinu na kosilo. Srečanje smo sklenili s kulturnim utrinkom in potrditvijo dogovora, da se prihodnje leto vidimo v Pliberku.

Marička Čreslovnik, vodja rekreacijske skupine na Prevaljah

KOROŠKO FILATELISTIČNO DRUŠTVO – ODSIRAJMO ZGODOVINO

Koroško filatelistično društvo (KFD) deluje pod okriljem Filatelistične zveze Slovenije v Mežiški dolini nepretrgoma že od avgusta leta 1949 in dandanes združuje 33 aktivnih članov. Povezuje zbiralce filatelističnega materiala (poštne znamke/bloki/male pole, ovitki prvega dne, priložnostni poštni žigi, dnevni poštni žigi, dotiski na kuvertah in maksimum karte) ter zbiratelje, ki se poleg filatelije ukvarjajo še z numizmatiko (zbiranjem kovancev in bankovcev) in kartofilijo (najrazličnejše razglednice in dopisnice). Vsako drugo sredo v mesecu se zbiramo na Prežihovi 7 (nad kavarno Havana) na Ravnah na Koroškem in izmenjujemo izkušnje in zbrani material. Obvestila ažurno objavljamo na naši spletni strani www.kfd.si. Od nedavnega pa smo aktivni tudi družbenem omrežju na naslovu www.facebook.com/filatelijska/. Na mednarodni ravni organiziramo vsaka štiri leta specialno filatelistično četrletno razstavo maksimum kartic in razglednic pod naslovom MAKSI RAVNE. Z udeležbo kolegov iz sosednjih Avstrije in Hrvaške na drugi postavitvi smo leta 2014 prebili slovenske okvire. Ob pomembnih zgodovinskih mejnikih oziroma okroglih obletnicah naših pomembnih rojakov/-in redno izdajamo poštne žige ali dotiske na kuverte, pogosto pa z izdajo filatelističnega materiala dopolnimo kulturno, športno ali drugo prireditev. Gojimo vsakoletne projekte, kot sta božična izdaja v Kotljah (od leta 1999) ter Gradovi kralja Matjaža (od leta 2013). Samo na območju pošte 2391 Prevalje je KFD v zadnjih petih sodeloval pri pripravi in izvedbi najmanj 25 poštne žigov oziroma 21 sklopov. Zavedamo se, da je na Prevaljah še najmanj dober ducat ljudi, ki so abonenti za filatelistične izdaje Pošte Slovenije na pošti 2391 Prevalje, poleg njih pa obstajajo tudi številni numizmatiki in kartofili, ki niso člani KFD. Vsi preostali pa imate morebiti v svojih

shrambah, kletah, na policah in podstrešjih polne škatle starih knjig, pisem, kovancev in razglednic, ki ste jih sami zbrali ali pa podedovali, in ne veste, kaj bi z njimi ... Z veseljem vam priskočimo na pomoč, saj bi bila velika škoda, če bi ta del zgodovine pristal v košu za smeti ali pa celo v peči, in bi se za njimi izgubila sled in vedenje. Iz srca vas vabimo, da se nam pridružite na mesečnih srečanjih, ki so odprtega tipa tako za »firbce« kot zbiralce in vse tiste ljubitelje, ki vas tovrstno zbiranje zanima.

Borut Bončina

Borut Bončina

Koroško filatelistično društvo

OSNOVNOŠOLCI SKRBIJO ZA ZELEN PLANET

Posadili smo drevo miru ob Dnevu miru

Ob dnevu zemlje smo s pomočjo Sadjarskega društva posadili medovita drevesa v čebelar-skem vrtu Na Fari

KOROTAN LETOS PONOVO TRETJELIGAŠ

Korotan je bil nekoč uspešen prvoligaš, ki je danes, vsaj kar zadeva ligaški nogomet, precej daleč od svojih starih uspehov. A kljub temu je bilo v lanski sezoni mnogo razlogov za veselje, saj se je članska ekipa po izpadu iz tretje lige vanjo tudi takoj vrnila. Le eno sezono so tako nogometaši odigrali med četrtoligaši, preden so se pod vodstvom trenerja Mihaela Bukovca vrnili med tretjeligaše.

Jesenski del nove sezone je zelo spodbuden. Kljub težkemu začetnemu razporedu – Korotan sta na prvih dveh tekmah pričakala pravzaprav favorita za prvo mesto – je moštvo s Prevalj na kasnejših tekmah uspelo najti pravo formo in dva kroga pred koncem jesenskega dela prvenstva so bili Prevaljčani najbolje uvrščena koroška ekipa v ligi, kjer igrata tudi Dravograd in Fužinar. Jesenski del tekmovanja bo Korotan zagotovo zaključil v zgornji polovici lestvice, z dobrimi predstavami na zadnjih dveh tekmah pred zimskim počitkom pa ima priložnosti celo za uvrstitev tik pod vrhom.

Klub svoje moči usmerja tudi v dobro delo z mladimi, ki jih je v Korotanu preko 120. Korotanove mladinske selekcije so številne in uspešne na tekmovanjih. Na Prevaljah začnejo trenirati že najmlajši, stari šele pet ali šest let, nato pa jim je znotraj kluba odprta pot

skozi vse starostne selekcije vse do mladine, od koder se lahko naši nogometaši uvrščajo tudi v člansko ekipo. Trener Bukovec je v zadnjih sezonah že računal na nekatere zelo mlade nogometaše, ki so še pred letom dni igrali za mladinsko ekipo, nekateri pa so celo še vedno mladinci. Delo z mladimi je Korotanova prioriteta, še vedno so vsi nadobudni nogometaši vabljeni v klub, kjer bodo poleg športnega duha in znanja nogometa usvojili tudi koncepte moštvenosti in borbenosti ter občutili sladkost zmage in grenkobo poraza.

Klub se lahko pohvali tudi z zelo dobro obiskanostjo članskih tekem, Prevalje so očitno še vedno kraj nogometa, ki z ekipo diha in si želi, da bi se klub nekoč vrnil na pota stare slave. Tribuna ponuja pogled na odlične razmere, ki jih imajo nogometaši na Prevaljah, ter na športni objekt, ki je zrasel iz luknje, ki jo je na svojem pogorišču pustil klub v preteklosti. A nogomet se na Prevaljah pobira, znova pridobiva ugled, kot ga je imel nekoč. Delo z mladimi in uspehi na članskih tekmovanjih navdihujejo z optimizmom in napovedujejo nogometu na Prevaljah in Koroškem boljšo prihodnost.

NK Korotan Prevalje

PLESNA ŠOLA MDANCE NA KOROŠKEM

Smo Plesna šola Mdance iz Velenja in s svojo dobro voljo želimo okužiti tudi Koroško. Tukaj smo prisotni že drugo leto in sicer na Prevaljah in v Ravnah na Koroškem. Na Prevaljah plešemo vsak torek od 17h dalje v Druženem domu. Treninki so zelo razgibani, saj vključujejo elemente hip hopa, street dance-a in zumbe. Vse kar se na novo naučimo seveda tudi pokažemo našim najbližjim na raznih kulturnih prireditvah. »S plesom je svet lepši« zato lepo vabljeni, da zamigate z nami.

Špela Ačko

V SKRBI ZA ZDRAVJE IN VEČJO KAKOVOST ŽIVLJENJA OBČANOV

Kot aktiven soorganizator kamenčka v mozaiku Jesenskih srečanj, Dneva zdravja in humanitarnosti, sem vesela, ker smo skupaj z Občino Prevalje in njenimi odločevalci uspeli ponovno približati vsem občanom tiste zdrave izbire, ki omogočajo in podpirajo njihovo zdravje, rekreacijo in dobrobit, dostopnost in mobilnost, socialno interakcijo, občutek sprejetosti in varnosti ter njihovo dobro počutje.

Farmaceutvska družba Lek s Prevalj, član skupine Sandoz, ki je znana po tem, da odmerja posebno mesto spodbujanju zdravega načina življenja med svojimi zaposlenimi in širše, pa je v izogib negativnim učinkom na zdravje ljudi, ki so posledica neredne (premajhne) gibalne aktivnosti, skupaj z občino podprla promocijo nordijske hoje z imenitnim dogodkom. Vrhunec prireditve Dneva zdravja in humanitarnosti je pomenilo srečanje občanov z najuspešnejšo slovensko smučarsko tekačico vseh časov, Petro Majdič. Občani so lahko s šampionko sodelovali v akciji zdravega gibanja, krepili telo in poskrbeli za dobro počutje. Neverjetna, srčna, prijazna, pozitivna, takšna pač, kot smo jo v vlogi vrhunske športnice tudi poznali, je udeležence akcije osrečila s svojimi nasveti za zdravo življenje in predvsem z veliko mero optimizma, ki nam ga v teh časih zelo primanjkuje. Verjamem, da je navzoče prepričala, da je nordijska hoja ena najbolj zdravih oblik rekreacije za vse generacije in da za tovrstno gibalno aktivnost ni nikoli prepozno.

Saj se še spomnite – če je uspelo Petri, s herojskim tekom, ko je s petimi zlomljenimi rebri na olimpijskih igrah v Kanadi leta 2010

prišla do cilja in z osvojitvijo bronaste medalje izpisala najbolj dramatično zgodbo tekmovanja, zagotovo lahko uspe vsem, da v hitrem tempu življenja, poiščemo takšne zdrave izbire, ki nam bodo pomagale kar je slabo za zdravje, obrniti na bolje.

Aleksandra Saša Horvat

Udeleženci nordijske hoje pred Druženim domom

Županova dobrodošlica Petri Majdič

Nordijska hoja s Petro Majdič

NEVLADNE ORGANIZACIJE SO NA JESENSKIH SREČANJH PREDSTAVLJALE SVOJE DELO

Med organizacijami, društvi in posamezniki iz lokalnega okolja, ki sodelujejo na področju humanitarnih dejavnosti, zdravstva, prostovoljstva, izobraževanja in kulture, ki so se trudili v ta namen, so na Jesenskih srečanjih kot že vrsto let sodelovali:

- Zdravstveni dom Ravne na Koroškem in NIJZ OE Ravne na Koroškem s promocijo zdravega življenjskega sloga,
- Društvo Altra s psihosocialno pomočjo in podporo, namenjeno osebam s težavami v duševnem zdravju, njihovim svojcem in drugim, ki so v duševni stiski,
- Društvo Sožitje s pomočjo osebam z motnjami v duševnem razvoju,
- Župnijska Karitas Prevalje in Območno združenje Rdečega križa Mežiške doline s humanitarno dejavnostjo,
- Koroško društvo za boj proti raku s preventivnimi programi in s podporo bolnikom z rakom, Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške z merjenji de-

- javnikov tveganja za razvoj kroničnih nenalezljivih bolezni in zdravstveno-vzgojnim svetovanjem za zdravje,
- Koronarni klub, Društvo diabetikov Mežiške doline z ukrepi, ki ob zastoju srca rešujejo življenje,
- Društvo invalidov Mežiške doline,
- Društvo gluhih in naglušnih,
- Medgeneracijsko društvo Lučka Koroška s programi za starejše,
- Podjetje Ozara, d. o. o. Ravne za organizacijo dejavnosti za ljudi s težavami v duševnem zdravju,
- Projekt človek s programi za samopomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo oseb z različnimi oblikami zasvojenosti,
- Hospic Koroška O.O. za pomoč osebam, ki se sooča s procesom umiranja, smrtjo in žalovanjem in
- Območno združenje Rdečega križa Mežiške doline in Župnijska Karitas Prevalje s humanitarno dejavnostjo.

Aleksandra Saša Horvat

PODEŽELJE SE PREDSTAVLJA ALI KMEČKI DAN NA POLJANI

V okviru Jesenskih srečanj na Prevaljah je zadnji dan, po navadi nedelja, rezerviran za podeželje. Prireditve Podeželje se predstavlja je bila letos že trideseta po vrsti in prvič na novi lokaciji, na Poljani. To je dan, ko se povežejo društva Mežiške doline. Prireditve so pripravili Sadjarsko društvo Mežiške doline, Turistično društvo Poljana, Konjerejsko društvo Poljana, Društvo kmetič Mežiške doline in Podeželska mladina Mežiške doline. Dogodek se je začel s sveto mašo v cerkvi sv. Janeza Krstnika in se nadaljeval z veselim druženjem pred kozolcem, kjer so za obiskovalce pripravili tudi prodajo domačih dobrot. Podeželska mladina je poskrbela za kmečke igre, društvo kmetič za degustacijo kmečkih dobrot, sadjarsko društvo za telečjo tombolo, turistično in konjerejsko društvo pa za štehvanje. Pevke zbora Vesele kmetice in Harmonikarski orkester KD Holmec so obiskovalce navdušili s petjem in igranjem. Prireditve sta se udeležili tudi moštna dečva 2015 Maruša Miler iz Šentanela nad Prevaljami in mlečna kraljica 2016 Urška Pevec iz Zibike, Šmarje pri Jelšah. Največ obiskovalcev pa vsako leto privabijo konjeniki s prikazom starega običaja štehvanja. Dogodek se je seveda zaključil s prijetno veselico na podeželju.

Tatjana Ladinek

Štehanje vedno privablja obiskovalce

Kmečke igre

Pevke so popestrile dogajanje na Dnevu podeželja na Poljani

RASTAVA DRUŠTVA KMETIČ MEŽIŠKE DOLINE NA JESENSKIH SREČANJIH

5. FESTIVAL PRAVLJIČNA VAS LEŠE

Že peto leto zapored je Kulturno društvo Leše organiziralo družinski festival Pravljična vas Leše. Festival temelji na ljudskem izročilu o bitjih, ki da so v davnih časih prebivala na Lešah v drevesnih duplinah, skalnatih votlinah, premogovniških rovih, na travnatih jasah ... Žal žene, škratje, leškirji, leški orli, pegasti konji, velikani ajdi in čarovnice tudi v sodobnem času enkrat letno obiščejo vas, kjer zabavajo otroke in jih popeljejo v svet pravljичne domišljije.

Na predvečer smo šli pod Volinjak iskat pravljичno svetlobo, ki naznanja, da so se pravljичna bitja prebudila. V soboto pa je pravljичna vas v vsej pestrosti dogajanja oživila. Na prizorišču so potekale tematske delavnice, na katerih so otroci skupaj z animatorji in starši oblikovali številne izdelke. Vse delavnice so vezane na leška pravljичna bitja. Z animacijskimi pohodi smo družine popeljali v svet narave: pohod k leškim cerkvam in iskanje zaklada leških dvojčic, čarovniška pustolovščina na gozdni jasi, nagajiva škratova pot od rova Franciscus mimo Novih bajt do vaškega jedra in iskanje zaklada pravljичne vasi Leše na pulfrturnu.

Po pohodih so se otroci lahko malce oddahnili ob različnih aktivnostih, ki so potekale v vaškem jedru: uživali v lutkovni predstavi družine Hancman Zlato srce, si ogledali slikarsko razstavo Laure

Ličar, poslušali pravljice v spominski sobi rudarstva, se razgibali v športnih delavnicah, sodelovali pri karaokah Zimskih koscev ... Plačilno sredstvo pravljичne vasi so lešniki, ki zlasti privlačijo otroke pri srečelovu. Letošnji novosti sta bili bila fižolčkova tombola in potisk majic s pravljичnimi motivi Leš. V okviru festivala je izšla tudi nova slikanica Zaklad pod hribom. Avtor besedila je Aljoša Hancman, ilustratorica je Tjaša Rener. To je prva knjiga za lahko branje v Sloveniji, namenjena otrokom, ki imajo težave z branjem. Slikanica ima velike tiskane črke in lahko razumljivo besedilo. Na festivalu smo podelili tudi nagrade nacionalnega Unesco projekta Branje – moje sanje, ki ga vodi OŠ Franja Goloba Prevalje. Da pa je vest o festivalu šla po Sloveniji, smo poskrbeli s pravljичno pošto. Otroci so z Leš ta dan poslali razglednice, ki so jih sami narisali, napisali naslovnika in jih oddali v pravljичni poštni nabiralnik, pošta je naslednji dan že našla naslovnika. Podelili smo tudi nagrado za naj torto leškirkro in se vsi skupaj posladkali s torto Pravljične vasi Leše. Letošnji glasbeni gostje so bili PIKAJA – Polona Bizjak s prijatelji. Festival je obiskalo okrog 2500 ljudi iz vse Slovenije, med obiskovalci je bila tudi letošnja mis Slovenije Maja Taradi iz Ljubljane.

Hedvika Gorenšek

UTRINKI PRAVLJIČNE VASI LEŠE

DR. METOD MILAČ (1924–2016)

Dne 24. 9. 2016 je v ameriškem mestu Syracuse umrl slovenski skladatelj, muzikolog, zborovodja, bibliotekar in publicist dr. Metod Milač. Rodil se je na Prevaljah dne 2. 10. 1924. Oče Ivan je bil v letih od 1920 do 1937 na Prevaljah okrajni glavar, mati Jerica, rojena Mubi, je bila Korošica. Na Prevaljah je družina stanovala v Sedejevi hiši ob Meži. V družini so se rodili trije otroci: Ciril Milan, Metod in Marija. Brat Ciril je bil žrtev povojnih pobojev, umrl je v Kočevju.

Metod Milač je osnovno šolo obiskoval na Prevaljah, šolanje je nadaljeval na Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu pri Ljubljani in na Državni klasični gimnaziji v Ljubljani, kjer je maturiral (1944). Med 2. svetovno vojno je bil v italijanskem koncentracijskem taborišču na Rabu, na prisilnem delu v Auschwitzu, po končani vojni pa je bil soudeleženec v Vetrinjski tragediji. Po vojni je štiri leta preživel v avstrijskih taboriščih za pregnance in študiral pravo (1945–1948) ter glasbeno zgodovino, kompozicijo in klavir na konservatoriju v Gradcu (1948–1950). Leta 1950 odšel v ZDA, kjer se je dvanajst let preživil kot tovarniški delavec, medtem pa diplomiral (1957) in magistriral (1960) iz glasbe in bibliotekarstva (1962). Na univerzi Syracuse je leta 1991 tudi doktoriral iz muzikoloških znanosti. V Clevelandu je 1951. leta ustanovil zbor Korotan in ga 11 let vodil. Za svoje plodno delo je dobil številna priznanja. Bil je eden prvih univerzitetnih knjižničarjev, pridobil je naziv zaslužni knjižničar, kar ustreza nazivu zaslužni profesor.

Milačevo skladateljsko delo obsega vokalna in instrumentalna dela. Mohorjani smo na koncertu prevaljskih skladateljev izvedli

odlomek iz Milačeve kantate Pozdravljena, zemlja. Milač je bil tudi pisatelj. Posebno uspešna je knjiga Slovene Student in World War II, v prevodu Kdo solze naše posuši, Doživetja slovenskega dijaka med drugo svetovno vojno, ki smo jo izdali pri Mohorjanu v sodelovanju s Celjsko Mohorjevo družbo v letu 2003. Svoje mladeniško obdobje v času od 1934 do 1950 pa je opisal v knjigi Upor, zapor in prisilno delo. Zelo obsežen je Milačev muzikološki opus. Napisal je mnogo študij o Gallusu.

Milač je eden izmed mnogih, ki je svoje talente uresničil v tujini; tam ostaja tudi njegovo potomstvo. Svoji domovini in ubitemu bratu Cirilu pa se je oddolžil z omenjeno knjigo, ki je in ostaja eno najbolj tehtnih pričevanj o naši polpretekli zgodovini. Mohorjani smo bili vsa leta od izdaje njegove knjige z Milačem tesneje povezani. Dne 7. junija 2005 je zadnjič obiskal Prevalje in se na Občini srečal s svojimi šolskimi prijatelji, občinskim vodstvom in z mohorjani. Redno se je oglašal po elektronski pošti, še posebno ob praznikih. Zadnjo njegovo sporočilo je prispelo v letu 2014. Od takrat dalje se ni več oglašal. Zadel ga je možganska kap in prekinila naše dopisovanje.

V nedeljo, 20. novembra 2016, smo se mohorjani z mašo za pokojnega dr. Metoda Milača poklonili njegovemu spominu in s pesmijo zahvalili za njegovo bogato delo in povezanost z našim društvom in rodnimi Prevaljami.

Jožko Kert

MEDENI ZAJTRK V SLOVENSKIH ŠOLAH PRAZNUJE 10 LET

Na osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah in po vseh slovenskih šolah so zapeli pesem Čebelar v čast zdravemu slovenskemu zajtrku in medu.

Za nami je 10 let uspešnega sodelovanja, 10 let organiziranega medenega zajtrka in s tem akcije slovenskih čebelarjev v šolah in vrtcih, ko z veseljem predstavljamo čebelarstvo najmlajšim. Tako vrtci kot osnovne šole so našo akcijo sprejeli z odobravanjem in medeni zajtrk se je marsikje razvil v veliko več. Nastali so številni projekti in zgodbe, ki otroke v osnovnih šolah in vrtcih na prijeten način, prek igre in različnih dejavnosti seznanjajo s pomenom čebel, čebelarstva in ohranjanja okolja ter s čebeljimi pridelki. HVALA učiteljem, staršem in medijem za vso podporo in pomoč!

Boštjan Noč,
predsednik Čebelarске zveze Slovenije

Prevaljske novice št. 22, letnik 16, leto 2016 | Glasilo Občine Prevalje izide enkrat na leto in ga prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Prevalje brezplačno. | Izdajatelj: Občina Prevalje | T: 02 82 46 100, F: 02 82 46 124, e-pošta: obcina@prevalje.si | Naslov uredništva: Trg 2a, 2391 Prevalje | Odgovorni urednik: Danilo Vute | Uredniški odbor: Greta Jukič, Eva Jeromel, Bernarda Gradišnik, Janja Sekavčnik, Mojca Orešnik | Gradivo s fotografijami so pripravili strokovne službe Občine Prevalje, zavodi, kulturna in druga društva ter posamezniki. | Uredila: Greta Jukič | Jezikovni pregled: mag. Andreja Čibron - Kodrin | Priprava gradiva, oblikovanje, grafična priprava: Sans, Andrej Knez, s. p. | Tisk: Malex, d. o. o., Ravne na Koroškem | Naklada: 2300 izvodov | Naslovnico je oblikoval arhitekt Borut Bončina.

Fotografije so prispevali:
osebni arhivi, arhivi zavodov, osnovne šole, srednje šole, vrtca, društev, krajevnih skupnosti: Špela Ačko, Borut Bončina, Boštjan Gorenšek,
Eva Jeromel, Greta Jukič, Anica Keber, Vesna Kovač, Maja Kumprej Gorjanc, Ana Pavše, Štefan Peršak, Saša Pupavac, Tomaž Ranc, Franci Strekelj, Ivan Žagar.